

WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (trzecia izba)

z dnia 8 lipca 2008 r. *

W sprawie T-48/05

Yves Franchet, były urzędnik Komisji Wspólnot Europejskich, z miejscem zamieszkania w Nicei (Francja),

Daniel Byk, urzędnik Komisji Wspólnot Europejskich, z miejscem zamieszkania w Luksemburgu (Luksemburg),

reprezentowani przez adwokatów G. Vandersandena oraz L. Leviego,

skarżący,

przeciwko

* Język postępowania: francuski.

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez J.F. Pasquiera, działającego w charakterze pełnomocnika,

strona pozwana,

mającej za przedmiot wniosek o zasądzenie od Komisji odszkodowania za poniesioną szkodę majątkową oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę moralną w wyniku popełnionych jakoby przez Komisję i OLAF naruszeń w ramach dochodzenia w sprawie „Eurostatu”,

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI
WSPÓLNOT EUROPEJSKICH (trzecia izba),

w składzie: M. Jaeger, prezes, V. Tiili (sprawozdawca) i T. Tchipev, sędziowie,

sekretarz: K. Pocheć, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 3 października 2007 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne

- 1 Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), ustanowiony decyzją Komisji 1999/352/WE, EWWiS, Euratom z dnia 28 kwietnia 1999 r. (Dz.U. L 136, s. 20), jest odpowiedzialny, między innymi, za prowadzenie dochodzeń administracyjnych wewnątrz instytucji mających na celu badanie poważnych zdarzeń mających związek z wykonywaniem działalności zawodowej, które mogą stanowić naruszenie obowiązków urzędników i innych pracowników Wspólnot mogące prowadzić do postępowania dyscyplinarnego i — w uzasadnionych przypadkach — karnego.
- 2 Rozporządzenie nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) (Dz.U. L 136, s. 1), dotyczy inspekcji, kontroli i działań podejmowanych przez pracowników OLAF. Dochodzenia przeprowadzane przez OLAF mogą być dochodzeniami „zewnętrznymi”, czyli prowadzonymi na zewnątrz instytucji wspólnotowych, lub dochodzeniami „wewnętrznymi”, czyli prowadzonymi wewnątrz tych instytucji.
- 3 Punkt 10 preambuły do rozporządzenia nr 1073/1999 stanowi:

„Dochodzenia muszą być prowadzone zgodnie z traktatem, w szczególności z protokołem w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich, z poszanowaniem regulaminu pracowniczego urzędników i warunkami zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich [...], jak również z pełnym poszanowaniem praw człowieka i podstawowych wolności, a w szczególności zasad[y] bezstronności

[słuszności], w sprawie osób zaangażowanych w wyrażanie swoich poglądów w kwestiach stanów faktycznych ich dotyczących [prawa zainteresowanych osób do wyrażenia opinii w kwestii dotyczących ich okoliczności faktycznych] i dla zasady, że wnioski dochodzenia są oparte wyłącznie na podstawie elementów posiadających wartość dowodową; w tym celu instytucje, organy, urzędy i agencje będą musiały określić warunki, tryb i zasady prowadzenia takich dochodzeń wewnętrznych; w konsekwencji regulamin będzie zmieniony w celu określenia prawa i obowiązków urzędników i innych pracowników w odniesieniu do dochodzeń wewnętrznych”.

4 Punkt 13 preambuły do rozporządzenia 1073/1999 stanowi:

„Do właściwych krajowych władz lub instytucji, organów, urzędów lub agencji, w zależności od przypadku, należy podejmowanie decyzji w sprawie dalszego postępowania po zakończeniu dochodzeń na podstawie raportu sporządzonego przez [OLAF]; należy jednak nałożyć na dyrektora [OLAF] obowiązek bezpośredniego przekazywania organom wymiaru sprawiedliwości danego państwa członkowskiego informacji zebranych przez [OLAF] podczas dochodzeń wewnętrznych dotyczących sytuacji, które mogą być powodem wszczęcia postępowania karnego”.

5 Artykuł 4 rozporządzenia nr 1073/1999 posiada następujące brzmienie:

„Dochodzenia wewnętrzne

1. W obszarach określonych w art. 1 [OLAF] prowadzi dochodzenia administracyjne w instytucjach, organach, urzędach i agencjach [...].

Takie dochodzenia wewnętrzne prowadzone są z poszanowaniem zasad traktatów, w szczególności protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich, jak również z należytych podejściem do regulaminu pracowniczego na warunkach i zgodnie z procedurami określonymi w niniejszym rozporządzeniu i w decyzjach przyjętych przez każdą instytucję, organ, urząd, agencję. Instytucje uzgadniają między sobą zasady, które mają być określone takimi decyzjami.

[...]

5. Jeżeli w wyniku dochodzeń okaże się, że członek, osoba kierująca, urzędnik lub inny pracownik może być osobiście zamieszany [zaangażowany], o fakcie tym informowana jest jego instytucja, organ, urząd lub agencja.

W sprawach wymagających bezwzględnej tajności do celów dochodzeniowych lub wymagających zastosowania środków dochodzeniowych pozostających w ramach kompetencji krajowych władz sądowych podanie takiej informacji można opóźnić.

[...]”.

6 Na mocy art. 6 ust. 5 rozporządzenia nr 1073/1999:

„Dochodzenia prowadzone są nieprzerwanie przez okres, który musi być proporcjonalny do okoliczności i złożoności sprawy”.

7 Artykuł 8 rozporządzenia nr 1073/1999, zatytułowany „Poufność i ochrona danych”, posiada następujące brzmienie:

„1. Informacje uzyskane w ramach dochodzeń zewnętrznych, niezależnie od formy, chronione są odpowiednimi przepisami.

2. Informacje przedłożone lub uzyskane w ramach wewnętrznych dochodzeń, niezależnie od formy, objęte są tajemnicą zawodową i korzystają z ochrony wynikającej z przepisów mających zastosowanie do instytucji Wspólnot Europejskich.

Takie informacje nie mogą być przekazywane osobom innym niż te, których funkcje w instytucjach Wspólnot Europejskich lub państw członkowskich wymagają ich znajomości, ani być wykorzystywane do innych celów niż zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i każdej innej nielegalnej działalności.

3. Dyrektor zapewnia, aby pracownicy [OLAF] i inne osoby działające pod jego zwierzchnictwem stosowali się do wspólnotowych i krajowych przepisów w sprawie ochrony danych osobowych, w szczególności postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych oraz swobodnego przepływu tych danych [Dz.U. L 281, s. 31].

4. Dyrektor [OLAF] i członkowie Komitetu Nadzoru, określonego w art. 11, zapewnią stosowanie niniejszego artykułu i art. 286 [WE] i 287 [WE]”.

8 Artykuł 9 rozporządzenia nr 1073/1999, zatytułowany „Raport z dochodzenia i działania podejmowane w jego następstwie” stanowi:

„1. Na zakończenie dochodzenia prowadzonego przez [OLAF] opracowuje on, z upoważnienia dyrektora, raport określający ustalony stan faktyczny, możliwe straty finansowe oraz wyniki dochodzenia, włącznie z zaleceniami dyrektora [OLAF] na temat działań, jakie należy podjąć.

2. Raporty takie sporządzane są z uwzględnieniem wymogów procedury ustanowionych w prawie krajowym danego państwa członkowskiego. Raporty sporządzone na takiej podstawie stanowią dopuszczalny dowód w postępowaniu administracyjnym lub sądowym państwa członkowskiego, w którym istnieje potrzeba ich wykorzystania, w taki sam sposób i na takich samych warunkach jak administracyjne raporty sporządzone przez krajowych, administracyjnych kontrolerów. Podlegają one takim samym zasadom oceny, jak te mające zastosowanie do administracyjnych raportów sporządzonych przez krajowych administracyjnych kontrolerów i mają taką samą wartość jak te raporty.

3. Raporty sporządzone w następstwie dochodzenia zewnętrznego i wszystkie dotyczące ich przydatne dokumenty przesyłane są właściwym władzom danych państw członkowskich, zgodnie z zasadami dotyczącymi dochodzeń zewnętrznych.

4. Raporty sporządzone w następstwie dochodzenia wewnętrznego i wszystkie dotyczące ich przydatne dokumenty przesyłane są danej instytucji, organowi, urzędowi lub agencji. Instytucje, organy, urzędy i agencje podejmują takie działania, w szczególności dyscyplinarne i prawne, które wymagane są wynikami dochodzenia, i poinformują dyrektora [OLAF], w nieprzekraczalnym terminie przewidzianym przez niego we wnioskach jego raportu”.

- 9 Artykuł 10 rozporządzenia nr 1073/1999, zatytułowany „Przekazywanie informacji przez [OLAF]”, stanowi:

„1. Nie naruszając przepisów art. 8, art. 9 i art. 11 niniejszego rozporządzenia i przepisów rozporządzenia Rady (Euratom, WE) nr 2185/96, [OLAF] może w każdej chwili przesłać właściwym władzom danych państw członkowskich informacje uzyskane w trakcie dochodzeń zewnętrznych.

2. Nie naruszając przepisów art. 8, art. 9 i art. 11 niniejszego rozporządzenia, dyrektor [OLAF] przesyła organom sądowym danego państwa członkowskiego informacje uzyskane przez [OLAF] w trakcie dochodzeń wewnętrznych dotyczące faktów, które mogą stać się przedmiotem postępowania karnego. Z zastrzeżeniem wymagań dochodzenia, równocześnie informuje o tym dane państwo członkowskie.

3. Nie naruszając przepisów art. 8 i art. 9 niniejszego rozporządzenia, [OLAF] może w każdej chwili przekazać instytucji, organowi, urzędowi lub agencji informacje uzyskane w trakcie dochodzeń wewnętrznych”.

10 Artykuł 11 rozporządzenia nr 1073/1999, zatytułowany „Komitet Nadzoru”, stanowi:

„1. Komitet Nadzoru umacnia niezależność [OLAF] poprzez regularne monitorowanie prowadzonych działań dochodzeniowych.

Na wniosek dyrektora lub z własnej inicjatywy, komitet przedstawia dyrektorowi opinię dotyczącą działalności [OLAF], jednakże bez ingerencji w przebieg prowadzonych dochodzeń.

[...]

7. Dyrektor corocznie przesyła Komitetowi Nadzoru program działalności [OLAF] określony w art. 1 niniejszego rozporządzenia. Dyrektor dba o to, aby komitet był regularnie informowany o działalności [OLAF], prowadzonych przez niego dochodzeniach, ich wynikach i działaniach podejmowanych w ich następstwie. Jeżeli dochodzenie trwa dłużej niż 9 miesięcy, dyrektor informuje Komitet Nadzoru o powodach, ze względu na które nie można jeszcze zakończyć dochodzenia, i przewidywanym terminie jego zakończenia. Dyrektor informuje komitet o przypadkach, w których dana instytucja, organ, urząd lub agencja nie podjęła działań wynikających z jego zaleceń. Dyrektor informuje komitet o przypadkach wymagających przekazania informacji organom sądowym państwa członkowskiego.

[...]”.

11 Artykuł 12 ust. 3 akapity drugi i trzeci rozporządzenia nr 1073/1999 stanowią:

„Dyrektor regularnie przedstawia raporty Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu w sprawie wyników dochodzeń przeprowadzonych przez [OLAF] z poszanowaniem ich poufności, zachowaniem wszelkich praw zainteresowanych osób i w zależności od przypadku, przestrzegając przepisów prawa krajowego mających zastosowanie w postępowaniu sądowym.

Wskazane wyżej instytucje zapewniają przestrzeganie poufności dochodzeń prowadzonych przez [OLAF] łącznie z wszelkimi prawami zainteresowanych osób i w przypadku istnienia postępowania sądowego, wszystkimi przepisami prawa krajowego mającymi zastosowanie w takim postępowaniu”.

12 Decyzja Komisji 1999/396/WE, EWWiS, Euratom z dnia 2 czerwca 1999 r. dotycząca zasad i warunków dochodzeń wewnętrznych w odniesieniu do przeciwdziałania nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim nielegalnym działaniom godzącym w interesy Wspólnoty (Dz.U. L 149, s. 57) w art. 4 w następujący sposób określa zasady poinformowania strony zainteresowanej:

„Jeżeli wystąpi możliwość, że zamieszany [zaangażowany] jest osobiście członek Komisji, urzędnik lub pracownik Komisji, zainteresowana strona zostaje natychmiast powiadomiona, pod warunkiem że nie zagrazi to dochodzeniu. W każdym przypadku wnioski odnoszące się do jakiegokolwiek członka Komisji, jej urzędnika lub pracownika, z podaniem nazwiska, nie mogą zostać sformułowane po ukończeniu dochodzenia, dopóki zainteresowana strona nie miała możliwości wyrażenia poglądów w odniesieniu do wszystkich faktów jej dotyczących.

W przypadkach, w których konieczne jest zachowanie absolutnej tajemnicy ze względu na dochodzenie, i wymagających procedur dochodzeniowych, przynależących do krajowego organu sądowego, obowiązek zwrócenia się do członka Komisji, jej urzędnika lub pracownika o przedstawienie swoich poglądów może zostać przesunięty po uzgodnieniu z przewodniczącym Komisji lub, w stosownych przypadkach, sekretarzem generalnym”.

- 13 Na mocy art. 2 regulaminu Komitetu Nadzoru OLAF (Dz.U. 2000, L 41, s. 12), zatytułowanego „Przestrzeganie prawa”:

„Komitet dba o to, aby działania OLAF były prowadzone z pełnym poszanowaniem praw człowieka i podstawowych wolności i zgodnie z postanowieniami traktatów i przepisami prawa wtórnego, zwłaszcza protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów oraz regulaminu pracowniczego”.

- 14 Na mocy art. 14 ust. 1–3 regulaminu Komitetu Nadzoru OLAF:

„1. Posiedzenia Komitetu Nadzoru są niejawne. Obrady i wszelkiego rodzaju dokumenty będące przedmiotem obrad są poufne, chyba że Komitet Nadzoru postanowi inaczej.

2. Dokumenty i informacje przekazywane przez dyrektora OLAF podlegają postanowieniom art. 287 [WE] dotyczącym zachowania tajemnicy.

3. Komitet Nadzoru obraduje w oparciu o dokumenty i projekty opinii, raportów i decyzji”.

- 15 Artykuł 6 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPCz), podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r., stanowi:

„[...]

2. Każdego oskarżonego o popełnienie czynu zagrożonego karą uważa się za niewinnego do czasu udowodnienia mu winy zgodnie z ustawą.

3. Każdy oskarżony o popełnienie czynu zagrożonego karą ma co najmniej prawo do:

a) niezwłocznego otrzymania szczegółowej informacji w języku dla niego zrozumiałym o istocie i przyczynie skierowanego przeciwko niemu oskarżenia;

b) posiadania odpowiedniego czasu i możliwości do przygotowania obrony;

[...]”.

- 16 Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, proklamowana w dniu 7 grudnia 2000 r. w Nicei (Dz.U. C 364, s. 1, zwana dalej „kartą”) stanowi:

„Artykuł 41

Prawo do dobrej administracji

1. Każdy ma prawo do bezstronnego i sprawiedliwego rozpatrzenia swojej sprawy w rozsądnym terminie przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii.

2. Prawo to obejmuje:

- prawo każdego do bycia wysłuchanym, zanim zostaną podjęte indywidualne środki mogące negatywnie wpłynąć na jego sytuację,

- prawo każdego do dostępu do akt jego sprawy, przy poszanowaniu uprawnionych interesów poufności oraz tajemnicy zawodowej i handlowej,

- obowiązek administracji uzasadniania swoich decyzji.

3. Każdy ma prawo domagania się od Unii naprawienia, zgodnie z zasadami ogólnymi wspólnymi dla praw państw członkowskich, szkody wyrządzonej przez instytucje lub ich pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.

[...]

Artykuł 48

Domniemanie niewinności i prawo do obrony

1. Każdego oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona zgodnie z prawem.

2. Każdemu oskarżonemu gwarantuje się poszanowanie prawa do obrony”.

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

¹⁷ Skarżący, Yves Franchet i Daniel Byk, są odpowiednio byłym dyrektorem generalnym i byłym dyrektorem Eurostatu (Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich).

- 18 Wielokrotne audyty wewnętrzne Eurostatu ujawniły możliwe nieprawidłowości w zakresie zarządzania finansowego. W konsekwencji OLAF wszczął liczne dochodzenia w sprawie między innymi umów zawartych przez Eurostat ze spółkami Eurocost, Eurogramme, Datashop, Planistat i CESD Communautaire oraz przyznanych im dotacji.
- 19 W dniu 4 lipca 2002 r. OLAF przekazał luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości akta sprawy dotyczące dochodzenia w sprawie Eurocostu, a także inne akta dotyczące dochodzenia w sprawie Eurogramme.
- 20 W dniu 13 listopada 2002 r. Y. Franchet skierował do dyrektora generalnego OLAF pismo w brzmieniu:

„[...]”

Za pośrednictwem Cocobu uzyskałem informację, że przekazał im Pan informacje dotyczące spraw, które przekazał Pan luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości, informacje, których ja nie posiadam; w magazynie *Stern* przeczytałem, że ujawniliście w ramach Eurostatu »cały szereg przypadków«, co do których wasze służby nie przedstawiły mi żadnych informacji.

[...]”.

- 21 W dniu 13 marca 2003 r. Parlament przyjął rezolucję w sprawie Eurostatu.
- 22 W dniu 19 marca 2003 r. dyrektor generalny OLAF przesłał francuskim organom wymiaru sprawiedliwości pismo, tematem którego było „Przekazanie informacji dotyczących okoliczności faktycznych, którym może być nadana kwalifikacja karna CMS NR IO/2002/0510 — Eurostat/Datashop/Planistat” (zwane dalej „pismem z dnia 19 marca 2003 r.”). Wraz z pismem przekazano notę sporządzoną przez dwóch śledczych OLAF, skierowaną tego samego dnia do dyrektora generalnego OLAF, tematem której było „Ujawnienie okoliczności faktycznych, którym może być nadania kwalifikacja karna CMS NR IO/2002/0510 — Eurostat/Datashop/Planistat” (zwana dalej „notą z dnia 19 marca 2003 r.”).
- 23 W dniu 3 kwietnia 2003 r. dyrektor generalny OLAF skierował do sekretarza generalnego Komisji notę podsumowującą, dotyczącą dochodzeń prowadzonych w sprawie Eurostatu.
- 24 W dniu 19 maja 2003 r. skarżący zwrócili się do Komisji o „pomoc na podstawie art. 24 Statutu, aby chronić [ich] dobre imię i [ich] prawo do obrony wobec autorów i osób rozpowszechniających te kłamliwe informacje” oraz o zwolnienie ich z funkcji, aby umożliwić im obronę.
- 25 W dniu 21 maja 2003 r. skarżący zostali przeniesieni na własny wniosek.
- 26 W dniu 26 maja 2003 r. skarżący skierowali do dyrektora generalnego OLAF dwa pisma i zwrócili się między innymi o to, aby ich poinformowano „tak szybko jak to możliwe o zarzutach i oskarżeniach skierowanych wobec nich przez OLAF” w celu zapewnienia poszanowania prawa do obrony w ramach przesłuchań wyznaczonych na koniec czerwca 2003 r. Zwrócili się w związku z tym o dostęp do całości akt sprawy. Podkreślili, że nie zostali poinformowani ani przesłuchani przed przekazaniem spraw

krajowym organom wymiaru sprawiedliwości. Ponadto wskazali, że „wydaje się także oczywiste, że przecieki do prasy poufnych informacji będących w posiadaniu OLAF zostały celowo zorganizowane w ramach kampanii oczerniania i oskarżania Eurostatu, a także innych osób zajmujących wysokie stanowiska w Komisji”.

27 Tego samego dnia skarżący także skierowali do Komitetu Nadzoru OLAF dwa pisma informujące, że dowiedzieli się z prasy, że OLAF przekazał krajowym organom wymiaru sprawiedliwości akta sprawy zawierające oskarżenia odnoszące się „do naruszeń związanych z nadużyciem zaufania, współsprawstwem w nadużyciu zaufania i stworzeniem związku przestępczego”, że nigdy nie zostali przesłuchani przez OLAF i że doszło do przecieków. Zwrócili się do Komitetu Nadzoru, aby „wypowiedział się na temat niedopuszczalnego zachowania OLAF, który albo zorganizował przecieki, albo nie podjął wszelkich koniecznych środków, aby im zapobiec, ponosząc w ten sposób pełną wobec [nich] odpowiedzialność [...], i nakazał OLAF, aby od tego czasu dbał o pełne poszanowanie ich praw podstawowych”.

28 W dniu 26 maja 2003 r. skarżący skierowali kolejne dwa pisma, odpowiednio do sekretarza generalnego Komisji i do jej dyrektora generalnego, zwracając się do Komisji o sprecyzowanie zakresu pomocy, jakiej zgodziła się im udzielić. Zażądali również zapewnienia im dostępu do akt sprawy OLAF znajdujących się także w posiadaniu Komisji.

29 W dniu 5 czerwca 2003 r. skarżący zwrócili się do dyrektora generalnego OLAF o zapewnienie dostępu do akt sprawy przed przeprowadzeniem przesłuchań przewidzianych na koniec czerwca 2003 r.

- 30 W dniu 11 czerwca 2003 r. Komisja upoważniła Służbę Audytu Wewnętrznego (SAI) do zbadania zawartych umów i dotacji przyznanych przez Eurostat w kontekście kontroli procedury udzielania absolutorium. SAI sporządziła trzy raporty, pierwszy w dniu 7 lipca, drugi w dniu 24 września i trzeci w dniu 22 października 2003 r.
- 31 W miesiącach czerwcu i lipcu 2003 r. Komisja Kontroli Budżetowej Parlamentu (Cocobu) odbyła posiedzenie, na którym przedyskutowano, w obecności niektórych członków Komisji, dowody zebrane w aktach sprawy Eurostatu.
- 32 W dniu 18 czerwca 2003 r. skarżący ponownie zwrócili się do dyrektora generalnego OLAF, podkreślając, że „prawo do bycia wysłuchanym zakłada, że osoba zainteresowana jest informowana o zarzutach, jakie są jej stawiane, i że ma ona dostęp do akt sprawy”, wskazując, że przesłuchania przewidziane na koniec czerwca nie mogą się zatem odbyć w sposób zgodny z prawem. Stwierdzili, że „[p]rzesłuchania mogą odbyć się dopiero wtedy, gdy zostanie im zapewniony dostęp do akt sprawy, a pełnomocnicy prawni i ich klienci będą dysponować odpowiednim czasem, aby zapoznać się z dowodami”.
- 33 W dniu 23 czerwca 2003 r., podczas pierwszego przesłuchania OLAF, Y. Franchet złożył wstępne oświadczenie wraz z pismem dotyczącym prawa do obrony. W dniach 25 i 26 czerwca 2003 r. został on przesłuchany przez OLAF w sprawie Eurocostu. W dniach 26 i 27 czerwca 2003 r. został przesłuchany w sprawach Datashopu i Planistatu, a w dniu 2 lipca 2003 r. w sprawie CESD Communautaire.
- 34 W dniu 1 lipca 2003 r. osoba zidentyfikowana jako P. — szef działu w ramach sekretariatu generalnego Komisji, przesłał członkom Komisji notę dotyczącą posiedzenia Cocobu, a także dyskusji z sekretarzem generalnym Komisji i dyrektorem generalnym OLAF, która odbyła się w dniu 30 czerwca 2003 r.

- 35 W dniach 3 i 4 lipca 2003 r. D. Byk został przesłuchany przez OLAF w sprawach Datashopu i Planistatu. Złożył również wstępne oświadczenie wraz z pismem dotyczącym prawa do obrony.
- 36 W dniu 9 lipca 2003 r. Komisja podjęła decyzję o wszczęciu przeciwko skarżącym postępowania dyscyplinarnego. Postępowanie to zostało jednak natychmiast zawieszono z uwagi na fakt, że dochodzenie prowadzone przez OLAF wciąż było w toku. Komisja powołała także multidyscyplinarny zespół operacyjny, zwany „grupą roboczą” (zwany dalej „grupą roboczą”).
- 37 Tego samego dnia Komisja opublikowała komunikat prasowy, zatytułowany „Komisja podejmuje działania w związku z malwersacjami finansowymi w Eurostacie” (IP/03/979).
- 38 W dniu 17 lipca 2003 r. skarżący skierowali do przewodniczącego Komisji pisma, informując go o ich sytuacji.
- 39 W dniu 22 lipca 2003 r. skarżący skierowali do Komisji pismo, przytaczając uchybienia, jakich się ich zdaniem dopuściła, i obarczając ją odpowiedzialnością. Jednocześnie zwrócili się do Komisji o przekazanie dokumentów przywołanych w decyzjach o wszczęciu postępowań dyscyplinarnych.
- 40 W dniu 11 sierpnia 2003 r. zostały sporządzone protokoły z przesłuchań skarżących, które odbyły się pod koniec czerwca i na początku lipca.

41 W dniu 24 września 2003 r. dyrektor generalny OLAF przekazał przewodniczącemu Komisji „streszczenie aktualnie zakończonych spraw Eurostatu”. Zgodnie z pismem przewodnim „ta notatka streszczająca nie może w żaden sposób być uważana za raport końcowy z dochodzenia w rozumieniu rozporządzenia nr 1073/1999”, a „aspiruje ona jedynie do przedstawienia podstawowych wniosków wynikających z przeprowadzonych dochodzeń”.

42 Streszczenie to wraz z raportem zatytułowanym „Raport grupy roboczej Eurostatu (TFES) — streszczenie i wnioski” oraz nota informacyjna dotycząca Eurostatu oparta na drugim raporcie pośrednim sporządzonym przez SAI zostały przekazane tego samego dnia Parlamentowi.

43 W dniu 25 września 2003 r. OLAF sporządził końcowe raporty z dochodzenia, w rozumieniu art. 9 rozporządzenia nr 1073/1999, w sprawach Eurocostu, Datashopu, Planistatu i CESD Communautaire.

44 Tego samego dnia przewodniczący Komisji został przesłuchany przez Cocobu, a także wygłosił przemówienie przed Konferencją Przewodniczących Grup Parlamentarnych Parlamentu.

45 W dniu 25 września 2003 r. skarżący skierowali do Komisji pismo, odwołując się do dokumentów przekazanych Parlamentowi w dniu 24 września 2003 r. W piśmie tym stwierdzają, że „niedopuszczalne jest, aby zostali oni publicznie oskarżani bez umożliwienia im dostępu do dokumentów, które zawierają wobec nich zarzuty”, wyrażając wątpliwości co do tego, czy „normalne jest, aby ponownie dowiadywali się

z prasy, że są oskarżani o różne malwersacje”. W piśmie tym zwracają się także do Komisji, aby przekazała im raporty oraz dokumenty, których zażądali w piśmie z dnia 22 lipca 2003 r., czyli:

„— notę z dnia 3 kwietnia 2003 r. (004201) oraz noty z dnia 19 marca 2003 r. (003441 i 003440) sporządzone przez OLAF;

— raport sporządzony przez DG [»]Budżet[«] z dnia 4 lipca 2003 r. (»DGBUDG Report — Analysis of audit reports on Eurostat systems for grants and procurement«);

— raport sporządzony przez [SAI] Komisji z dnia 7 lipca 2003 r. (»First Interim Report — IAS examination of Eurostat contracts and grants: reportable events«);

— trzy raporty sporządzone przez [SAI], grupę roboczą i OLAF z przesłuchania [przewodniczącego Komisji] przeprowadzonego w dniu 25 września 2003 r.”.

⁴⁶ W dniu 1 października 2003 r. Komisja wydała decyzję dotyczącą reorganizacji Eurostatu, która weszła w życie w dniu 1 listopada 2003 r. Postanowiono o zniesieniu dyrekcji i funkcji dyrektora.

⁴⁷ W dniu 10 października 2003 r. skarżący otrzymali kopie raportów końcowych z dnia 25 września 2003 r. w sprawach Eurocostu, Datashopu i CESD Communautaire, a także kopię trzech dokumentów przekazanych Parlamentowi w dniu 24 września 2003 r., wspomnianych w pkt 42 powyżej. Tego samego dnia otrzymali dokumenty przywołane w decyzjach o wszczęciu postępowań dyscyplinarnych, których domagali się w pismach

z dnia 22 lipca i z dnia 25 września 2003 r., z wyjątkiem pisma i noty z dnia 19 marca 2003 r. z uwagi na fakt, że „było to pismo skierowane przez OLAF do francuskich organów wymiaru sprawiedliwości w Paryżu i stanowiło w związku z tym integralną część postępowania dowodowego na szczeblu krajowym”.

- 48 W dniu 23 października 2003 r. skarżący złożyli wniosek na podstawie art. 90 ust. 1 Regulaminu pracowniczego urzędników Wspólnot Europejskich, w jego wersji mającej zastosowanie do niniejszego przypadku (zwanego dalej „regulaminem pracowniczym”) w celu uzyskania odszkodowania za szkody wyrządzone wskutek naruszeń, jakich dopuściła się Komisja, w tym naruszeń przypisywanych OLAF.
- 49 Decyzją z dnia 10 maja 2004 r., doręczoną skarżącym w dniu 17 maja 2004 r., organ powołujący („zwany dalej »AIPN«”) oddalił ten wniosek.
- 50 W dniu 19 maja 2004 r. skarżący złożyli zażalenie na podstawie art. 90 ust. 2 regulaminu na decyzję z dnia 10 maja 2004 r. W dniu 5 sierpnia 2004 r. skarżący złożyli załącznik do zażalenia.
- 51 Decyzją z dnia 27 października 2004 r., doręczoną skarżącym w dniu 3 listopada 2004 r., AIPN wyraźnie oddalił to zażalenie.

Przebieg postępowania i żądania stron

- 52 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 28 stycznia 2005 r. skarżący wnieśli niniejszą skargę.
- 53 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (trzecia izba) postanowił otworzyć procedurę ustną i w ramach organizacji środków postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu Sądu wezwał strony do przedstawienia określonych dokumentów i do udzielenia odpowiedzi na pytania na piśmie. Strony częściowo zadośćuczyniły tym żądaniom w wyznaczonym terminie.
- 54 Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2007 r. Sąd zgodnie z art. 65 lit. b), art. 66 ust. 1 i art. 67 ust. 3 akapit drugi regulaminu nakazał Komisji przedstawienie wszystkich dokumentów przekazanych francuskim organom wymiaru sprawiedliwości w ramach sprawy Eurostatu, jednocześnie zastrzegając, by dokumenty te nie zostały na tym etapie sprawy przekazane skarżącym. Żądaniu temu zadośćuczyniono.
- 55 W dniu 11 czerwca 2007 r. Komisja przedstawiła uwagi odnoszące się do odpowiedzi skarżących na skierowane przez Sąd pytania i wezwania do przedstawienia dokumentów. Tego samego dnia skarżący przedstawili swe uwagi dotyczące odpowiedzi Komisji na wspomniane pytania i wezwania.
- 56 Podczas rozprawy w dniu 3 października 2007 r. Sąd wysłuchał wystąpień stron oraz ich odpowiedzi na pytania zadane w formie ustnej.

57 Podczas rozprawy strony potwierdziły, że spośród dokumentów przedstawionych przez Komisję w ramach środka dowodowego zarządzonego przez Sąd jedynymi dokumentami, jakimi skarżący nie dysponowali, były załączniki do noty z dnia 19 marca 2003 r., wniosek z dnia 10 lipca 2003 r. i raport końcowy w sprawie Planistatu. Skarżący wyrazili zgodę na to, aby Sąd wykorzystał w stosownych przypadkach informacje zawarte w dokumentach, które nie zostały im przekazane, co odnotowano w protokole. Sąd uznał za konieczne posłużenie się wyłącznie dokumentami, którymi dysponowali skarżący.

58 Podczas rozprawy na wezwanie Sądu Komisja przedłożyła notę sporządzoną przez OLAF w dniu 16 maja 2003 r. Skarżący nie wyrazili sprzeciwu wobec włączenia tego dokumentu do akt, co odnotowano w protokole.

59 Skarżący wnoszą do Sądu o:

— zasądzenie od Komisji odszkodowania tytułem poniesionej przez skarżących szkody majątkowej oraz zadośćuczynienia za doznaną przez nich krzywdę w ustalonej wstępnie kwocie jednego miliona euro;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

60 Komisja wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi;

— obciążenie skarżących kosztami postępowania.

Co do prawa

- 61 Na poparcie skargi o odszkodowanie skarżący powołują się na błędy popełnione zarówno przez OLAF, jak i przez Komisję, na zaistnienie istotnej szkody majątkowej i krzywdy moralnej, a także na związek przyczynowy pomiędzy tymi błędami a wynikającą z nich szkodą.
- 62 Na wstępie Komisja wyraża sprzeciw wobec złożenia przez skarżących pewnych dokumentów Komitetu Nadzoru OLAF, załączonych do skargi.
- 63 Komisja uważa także, że skarga o odszkodowanie jest częściowo przedwczesna.

*I — W przedmiocie żądania wycofania pewnych załączników do skargi**A — Argumenty stron*

- 64 Komisja zwraca się o wycofanie z akt sprawy pewnych dokumentów Komitetu Nadzoru OLAF przedstawionych przez skarżących na poparcie ich skargi (sześciu załączników do skargi).

- 65 Po pierwsze Komisja utrzymuje, że dokumenty te posiadają charakter wewnętrzny i nie są przeznaczone do upublicznienia. Po drugie, zostały one uzyskane przez skarżących w sposób bezprawny i w związku z tym należy je wycofać z akt sprawy, wraz z odwołaniami do nich i cytatami przytoczonymi w skardze (wyrok Trybunału z dnia 17 grudnia 1981 r. w sprawach połączonych od 197/80 do 200/80, 243/80, 245/80 i 247/80 Ludwigshafener Walzmühle Erling i in. przeciwko Radzie i Komisji, Rec. s. 3211, pkt 13–16).
- 66 Komisja podkreśla, że poufne dokumenty wewnętrzne mogą być przedstawione przez skarżących na poparcie ich skarg tylko w przypadku, gdy mogą oni wykazać, że uzyskali je w sposób zgodny z prawem.
- 67 Tymczasem w niniejszym przypadku rozpatrywane dokumenty są dokumentami wewnętrznymi Komitetu Nadzoru OLAF i na mocy art. 14 jego regulaminu wewnętrznego mają charakter poufny. Komitet Nadzoru nigdy nie zdecydował o zniesieniu klauzuli poufności, jaką objął te dokumenty, i ich ujawnieniu ani nawet o przekazaniu ich skarżącym w ramach prowadzonej przez nich obrony. Biorąc pod uwagę, że chodzi o dokumenty, które powinny pozostać dokumentami czysto wewnętrznymi, fakt, że nie zostały one opatrzone wzmianką „poufne”, nie skutkuje utratą przez nie poufnego charakteru.
- 68 W każdym razie według Komisji skarżący powinni wskazać, za pomocą jakich środków zgodnych z prawem mieli możliwość uzyskania tych dokumentów, na przykład poprzez wnioski o udzielenie dostępu do informacji pozytywnie rozpatrzony przez Komitet Nadzoru OLAF. Przedstawienie przez skarżących zaświadczeń, zgodnie z którymi ani nie weszli w posiadanie, nie ukradli, ani nie przejęli żadnego dokumentu wewnętrznego sporządzonego przez sekretariat Komitetu Nadzoru OLAF, o co Komisja nigdy ich nie oskarżała, nie stanowi dowodu zgodnego z prawem uzyskania wspomnianych dokumentów.

- 69 Wreszcie według Komisji żaden z tych dokumentów nie może dowieść, na czym polegają naruszenia popełnione przez OLAF lub Komisję.
- 70 Skarżący podważają poufny charakter tych dokumentów, a także fakt, że uzyskali je w sposób niezgodny z prawem.
- 71 Skarżący podkreślają, że jeśli w sprawie takiej jak niniejsza, w której skarżący zmierzają do uzyskania odszkodowania, niemożliwe jest przedstawienie uwag ani uzyskanie dostępu do dokumentów dowodzących naruszeń, jakich dopuścił się OLAF i Komisja, które są elementami zasadniczymi dla powstania odpowiedzialności, jasne jest, że zachodzi poważne i rzeczywiste naruszenie prawa do obrony i skutecznej ochrony sądowej.
- 72 Skarżący twierdzą, że rozpatrywane dokumenty wzmocniają ich krytykę funkcjonowania OLAF, co jest rzeczywistym powodem, dla którego Komisja sprzeciwia się ich przedstawieniu.

B — Ocena Sądu

- 73 Komisja podnosi, że niektóre załączniki do skargi są poufnymi dokumentami wewnętrznymi Komitetu Nadzoru OLAF, które nie zostały uzyskane przez skarżących w sposób zgodny z prawem. Chodzi o następujące dokumenty:

— protokół z wystąpienia sekretarza generalnego Komisji przed Komitetem Nadzoru OLAF z dnia 3 września 2003 r.; sekretarz generalny nie został uprzedzony o takim

zapisie w momencie wystąpienia i uzyskał następnie zapewnienie przewodniczącego Komitetu Nadzoru, że dokument ten zachowa wyłącznie wewnętrzny charakter w ramach komitetu i jego sekretariatu;

- notę sporządzoną przez sekretariat Komitetu Nadzoru skierowaną do przewodniczącego komitetu i jednego z jego członków z dnia 5 marca 2003 r.;

- notę sekretarza Komitetu Nadzoru skierowaną do przewodniczącego komitetu z dnia 27 maja 2003 r.;

- protokół z posiedzenia Komitetu Nadzoru z dni 2 i 3 września 2003 r.;

- raport Komitetu Nadzoru z dnia 15 stycznia 2004 r. sporządzony na wniosek Parlamentu na temat kwestii proceduralnych, jakie powstały w ramach dochodzeń wszczętych w sprawie Eurostatu;

- notę informacyjną sekretariatu Komitetu Nadzoru z dnia 10 października 2003 r. na temat przebiegu dochodzeń prowadzonych przez OLAF w sprawie Eurostatu i ich wpływu na sytuację OLAF.

⁷⁴ Należy wskazać, że ani ewentualny poufny charakter rozpatrywanych dokumentów, ani fakt, że dokumenty te zostały uzyskane jakoby w sposób niezgodny z prawem, nie wyklucza pozostawienia ich w aktach sprawy.

- 75 Nie istnieje bowiem przepis przewidujący wyraźny zakaz uwzględniania dowodów uzyskanych w sposób bezprawny, na przykład poprzez naruszenie praw podstawowych.
- 76 Prawdą jest, iż w wyżej wymienionym w pkt 65 wyroku w sprawie Ludwigshafener Walzmühle Erling i in. przeciwko Radzie i Komisji, przywołanym przez Komisję, Trybunał stwierdził, że ponieważ istniały wątpliwości tak co do charakteru spornego dokumentu, jak i kwestii, czy interwenienci uzyskali go w sposób zgodny z prawem, dokument musiał zostać usunięty z akt sprawy (pkt 16).
- 77 Co do zasady instytucja słusznie zatem żąda wycofania dokumentu wewnętrznego, gdy nie został on uzyskany w sposób zgodny z prawem przez podmiot, który się na niego powołuje. Dokument wewnętrzny posiada bowiem charakter poufny, chyba że instytucja, która jest jego autorem, zgodziła się na jego ujawnienie.
- 78 Jednakże w późniejszym orzecznictwie Trybunał nie wykluczył możliwości, by nawet dokumenty wewnętrzne mogły w niektórych przypadkach zostać zgodnie z prawem umieszczone w aktach sprawy (postanowienia Trybunału z dnia 19 marca 1985 r. w sprawie 232/84 Tordeur i in. niepublikowane w Zbiorze, pkt 8, z dnia 15 października 1986 r. w sprawie 31/86 LAISA przeciwko Radzie, niepublikowane w Zbiorze, pkt 5). Poza tym Sąd niekiedy zezwalał na uwzględnienie dowodów, co do których nie zostało ustalone, że zostały one uzyskane w sposób zgodny z prawem.
- 79 A zatem w pewnych sytuacjach nie wymagano od strony skarżącej, by wykazała, że uzyskała dokument poufny, przywoływany na poparcie jej tezy, w sposób zgodny z prawem. Sąd stwierdził, ważąc podlegające ochronie interesy, że należy dokonać oceny, czy wyjątkowe okoliczności, takie jak decydujący charakter przedstawienia dokumentów w celu zapewnienia kontroli zgodności z prawem procedury wydania

zaskarżonego aktu (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 6 marca 2001 r. w sprawie T-192/99 *Dunnett i in. przeciwko BEL*, Rec. s. II-813, pkt 33 i 34) lub ustalenia istnienia nadużycia władzy (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 29 lutego 1996 r. w sprawie T-280/94 *Lopes przeciwko Trybunałowi Sprawiedliwości*, RecFP s. I-A-77 i II-239, pkt 59), uzasadniają brak wycofania dokumentu.

80 Należy podnieść, że w niniejszym przypadku szczególne ramy niniejszej skargi pozwalają uznać, że rozpatrywane dokumenty powinny pozostać w aktach sprawy. Dokumenty te są bowiem konieczne do przeprowadzenia oceny zachowania OLAF w ramach dochodzeń w sprawie Eurostatu. W związku z tym szczególny charakter niniejszej skargi, w ramach której skarżący zmierzają do wykazania niezgodności z prawem zachowania OLAF, uzasadnia pozostawienie tych dokumentów w aktach sprawy (zob. podobnie ww. w pkt 79 wyrok w sprawie *Dunnett i in. przeciwko BEL*, pkt 33 i 34).

81 W tym względzie należy przypomnieć, że chodzi o dokumenty przygotowawcze Komitetu Nadzoru OLAF, którego zadaniem na mocy art. 2 jego regulaminu wewnętrznego jest dbanie o to, „aby działania OLAF były prowadzone z pełnym poszanowaniem praw człowieka i podstawowych wolności i zgodnie z postanowieniami traktatów i przepisami prawa wtórnego, zwłaszcza protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów oraz regulaminu pracowniczego”, a także o protokół z wystąpienia sekretarza generalnego Komisji przed tym komitetem. Poza tym należy stwierdzić, że skarżący znajdują się w trudnej sytuacji, aby wykazać ich zdaniem bezprawny charakter zachowania OLAF. Wreszcie należy stwierdzić, że dokumenty te mogą dowieść okoliczności faktycznych, które skarżący zarzucają OLAF, i mogą w ten sposób mieć pewne znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu.

82 W konsekwencji, biorąc pod uwagę charakter rozpatrywanych dokumentów i szczególne okoliczności sporu, należy oddalić wnioszek o wycofanie tych dokumentów.

II — *W przedmiocie przedwczesnego charakteru skargi*A — *Argumenty stron*

- 83 Komisja podnosi, że większość zarzutów skarżących dotyczących rzekomych nieprawidłowości, jakie miały miejsce podczas prowadzenia dochodzenia, ma charakter przedwczesny.
- 84 Komisja wyjaśnia, że nie podniosła niedopuszczalności skargi, ale powołała się na jej przedwczesny charakter, ponieważ uważa, po pierwsze, że pewne zarzuty podnoszone przez skarżących dotyczące błędów proceduralnych popełnionych przez nią samą lub przez OLAF można ocenić jedynie w świetle wpływu tych naruszeń na ewentualną ostateczną decyzję, jaka zostanie wydana w wyniku postępowania karnego lub dyscyplinarnego (wyrok Sądu z dnia 18 grudnia 1992 r. w sprawach połączonych od T-10/92 do T-12/92 i T-15/92 Cimenteries CBR i in. przeciwko Komisji, Rec. s. II-2667, pkt 48) oraz, po drugie, że zakładając, iż błędy te mogą być zarzucane jej albo OLAF, ocena wyrządzonej szkody różni się w zależności od treści dotyczących ich rozstrzygnięć karnych lub dyscyplinarnych. A zatem ocena krzywdy moralnej jest zależna od stopnia ich „zawinienia”, a konsekwencje błędów popełnionych przez OLAF lub Komisję, zakładając że zostaną ustalone, nie mogą być oceniane bez uwzględnienia ewentualnych błędów skarżących.
- 85 Komisja odwołuje się do wyroku Trybunału z dnia 28 marca 1979 r. w sprawie 90/78 Granaria przeciwko Radzie i Komisji, Rec. s. 1081, pkt 6, wskazując na możliwość rozstrzygnięcia przez Sąd w pierwszym etapie postępowania kwestii, czy zachowanie OLAF lub Komisji może prowadzić od powstania odpowiedzialności po stronie Wspólnoty, jednocześnie odsuwając, w zależności od charakteru ustalonych błędów, orzeczenie o zasięgu krzywdy moralnej na dalszy etap postępowania.

86 Skarżący podważają rzekomo przedwczesny charakter skargi i stwierdzają, że wnioski Komisji nie są jasne w tym względzie.

87 Skarżący podnoszą, że skarga spełnia wszystkie wymogi dopuszczalności i zasadności konieczne do uznania odpowiedzialności Komisji i umożliwienia Sądowi przeprowadzenia kontroli sądowej.

88 Nie ma podstaw uprawniających twierdzenie, że skarga o odszkodowanie ma charakter pomocniczy w stosunku do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub dochodzeń prowadzonych przez organy wymiaru sprawiedliwości w państwie członkowskim. Byłoby to sprzeczne z fundamentalną zasadą prawa do skutecznej ochrony sądowej i do właściwej administracji wymiarem sprawiedliwości, jeżeli zdarzenie przyszłe i niepewne samo w sobie warunkowało lub paraliżowało skargę o odszkodowanie, prowadząc do sytuacji, w której szkoda nadal powiększałaby się, a zainteresowane strony byłyby pozbawione prawa do uzyskania odszkodowania.

89 Według skarżących, ich szkoda powstała w momencie popełnienia błędów przez Komisję i z biegiem czasu nadal się powiększa.

B — *Ocena Sądu*

90 Nie budzi wątpliwości, że krajowe postępowania sądowe pozostają w toku. Jednakże ewentualne rezultaty tych postępowań nie mogą wpłynąć na niniejsze postępowanie. Rozstrzygnięciu nie podlega tu bowiem kwestia, czy okoliczności faktyczne zarzucane skarżącym zostały ustalone, czy też nie, ponieważ nie wchodzi to w zakres kompetencji

Sądu. W niniejszym przypadku nie chodzi zatem o rozstrzygnięcie, czy skarżący popełnili błędy w ramach wykonywania działalności zawodowej, ale o zbadanie sposobu, w jaki OLAF prowadził i zakończył dochodzenie, w którym wskazuje on ich imiennie i ewentualnie przypisuje im odpowiedzialność za nieprawidłowości stwierdzone publicznie na długo przed wydaniem ostatecznej decyzji, a także o zbadanie zachowania Komisji w kontekście tego dochodzenia. Fakt uznania skarżących za niewinnych przez krajowe organy wymiaru sprawiedliwości także nie prowadziłyby koniecznie do naprawienia ewentualnej szkody, którą wówczas ponieśli.

- 91 Biorąc zatem pod uwagę, że szkoda, na którą w ramach niniejszej skargi powołują się skarżący, różni się od szkody, jaką mogłoby potwierdzić stwierdzenie braku winy skarżących przez krajowe organy wymiaru sprawiedliwości, żądania odszkodowawcze nie mogą zostać oddalone jako przedwczesne z tym skutkiem, że skarżący będą mogli wnieść taką skargę dopiero po wydaniu przez krajowe organy wymiaru sprawiedliwości ewentualnych ostatecznych decyzji.
- 92 W konsekwencji, ponieważ skarga nie ma charakteru przedwczesnego, nie należy odkładać badania kwestii dotyczących charakteru i zakresu szkody do ewentualnego następnego etapu postępowania.

III — *W przedmiocie powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty*

- 93 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że powstanie odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty w wyniku bezprawnych działań jej instytucji, zgodnie z art. 288 akapit drugi WE, wymaga łącznego spełnienia kilku przesłanek, czyli: bezprawności

zachowania zarzucanego instytucjom, rzeczywistego wystąpienia szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy zarzucanym zachowaniem a powoływaną szkodą (wyrok Trybunału z dnia 29 września 1982 r. w sprawie 26/81 Oleifici Mediterranei przeciwko EWG, Rec. s. 3057, pkt 16; wyroki Sądu z dnia 11 lipca 1996 r. w sprawie T-175/94 International Procurement Services przeciwko Komisji, Rec. s. II-729, pkt 44; z dnia 16 października 1996 r. w sprawie T-336/94 Efisol przeciwko Komisji, Rec. s. II-1343, pkt 30, oraz z dnia 11 lipca 1997 r. w sprawie T-267/94 Oleifici Italiani przeciwko Komisji, Rec. s. II-1239, pkt 20).

94 Jeśli jedna z przesłanek pozostaje niespełniona, skargę należy oddalić w całości, bez konieczności badania innych przesłanek (wyrok Sądu z dnia 20 lutego 2002 r. w sprawie T-170/00 Förde-Reederei przeciwko Radzie i Komisji, Rec. s. II-515, pkt 37; zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 15 września 1994 r. w sprawie C-146/91 KYDEP przeciwko Radzie i Komisji, Rec. s. I-4199, pkt 81).

95 W odniesieniu do pierwszej z przesłanek orzecznictwo wymaga, aby zostało ustalone wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom (wyrok Trybunału z dnia 4 lipca 2000 r. w sprawie C-352/98 P Bergaderm i Goupil przeciwko Komisji, Rec. s. I-5291, pkt 42). W przypadku przesłanki, zgodnie z którą naruszenie musi być wystarczająco istotne, decydującym kryterium umożliwiającym stwierdzenie, że jest ona spełniona, jest wyraźne i poważne naruszenie przez daną instytucję wspólnotową granic jej swobody uznania. Jeśli instytucja ta dysponuje tylko znacznie ograniczoną swobodą uznania, a nawet nie posiada takiej swobody, zwykłe naruszenie prawa wspólnotowego może wystarczyć do ustalenia istnienia naruszenia wystarczająco istotnego (wyrok Trybunału z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie C-312/00 P Komisja przeciwko Camar i Tico, Rec. s. I-11355, pkt 54, i wyrok Sądu z dnia 12 lipca 2001 r. w sprawach połączonych T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 i T-225/99 Comafrika i Dole Fresh Fruit Europe przeciwko Komisji, Rec. s. II-1975, pkt 134).

96 Skarżący podnoszą, że błędy zostały popełnione zarówno przez OLAF, jak i przez Komisję i że Komisja jest jedynym podmiotem, któremu można przedstawić zarzuty

dotyczące wszystkich tych błędów. OLAF dopuścił się naruszeń zarówno wobec skarżących, jak i wobec Komisji.

- 97 A zatem Sąd uważa, że należy najpierw zbadać kwestię, czy OLAF lub Komisja dopuścili się wystarczająco istotnych naruszeń norm prawnych przyznających uprawnienia jednostkom.

A — *W przedmiocie bezprawnego charakteru zachowania OLAF*

1. W przedmiocie błędów popełnionych przy okazji przekazania przez OLAF francuskim i luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości akt dotyczących sprawy Eurostatu

a) Argumenty stron

- 98 Przynajmniej w pierwszym skąd skarżący podkreślają wyraźne rozróżnienie w zakresie przekazania przez OLAF informacji pomiędzy dochodzeniami zewnętrznymi i dochodzeniami wewnętrznymi. Powołują się oni na pomyłkę, do jakiej doszło w odniesieniu do charakteru dochodzenia i charakteru przesyłki skierowanej do francuskich organów wymiaru sprawiedliwości w dniu 19 marca 2003 r. Zgodnie bowiem z oświadczeniami dyrektora generalnego OLAF złożonymi przed Cocobu w dniu 30 czerwca 2003 r., chodzi o „akta dochodzenia zewnętrznego”, które wymieniają jednak nazwiska skarżących. Tymczasem dochodzenie posiadało charakter czysto wewnętrzny, co wymagało, by dana instytucja została poinformowana przed jakimkolwiek przekazaniem akt na zewnątrz.

- 99 Według skarżących, OLAF zakwalifikował zatem dochodzenia wewnętrzne jako dochodzenia zewnętrzne, aby ukryć błędy proceduralne wynikające z faktu, że ani Komisja, ani Komitet Nadzoru OLAF nie zostali poinformowani o przekazaniu przez OLAF francuskim i luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Eurostatu.
- 100 Następnie skarżący podnoszą, że nie zostali także uprzednio poinformowani o przekazaniu przez OLAF francuskim organom wymiaru sprawiedliwości spraw Datashopu i Planistatu oraz że Y. Franchet nie został poinformowany o przekazaniu luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Eurocostu, która nie dotyczyła D. Byka.
- 101 Tym samym OLAF umyślnie naruszył zasadę dobrej administracji, zasadę kontradyktoryjności, prawo do obrony i wymóg badania okoliczności zarówno obciążających jak i łagodzących, uznanych między innymi przez EKPCz i kartę praw podstawowych.
- 102 Skarżący przytaczają również art. 4 decyzji 1999/396 i odwołują się w tym względzie do decyzji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 26 kwietnia 2002 r., dotyczącej skargi zarejestrowanej pod numerem referencyjnym 781/2001/IJH, jako że dotyczy ona OLAF, zgodnie z którą „przepis ten nakłada na OLAF obowiązek wstrzymania się z formułowaniem wniosków niekorzystnych dla osoby, wobec której prowadzi on dochodzenie, do momentu poinformowania zainteresowanego o zarzutach, jakie są wobec niego stawiane, oraz okolicznościach faktycznych, na jakich się one opierają, oraz przed umożliwieniem mu przedstawienia swojego stanowiska”, przy czym rzecznik ponadto stwierdził, że „[c]hodzi tutaj o zwykły element każdego rzetelnego i bezstronnego postępowania dochodzeniowego” i że „[p]onadto dowód, który nie mógł być w taki sposób zakwestionowany, zwykle nie posiada wartości dowodowej”.

- 103 Według skarżących Komisja interpretuje w sposób zbyt zawężający art. 4 i 10 rozporządzenia nr 1073/1999, a także art. 4 decyzji 1999/396, naruszając w ten sposób prawa podstawowe. Zgodnie z taką interpretacją decyzja OLAF o odroczeniu przekazania instytucji należnej jej informacji nie podlega z zasady kontroli, a OLAF może tym samym podejmować takie decyzje bez rzeczywistych ograniczeń czasowych, aby zwolnić się z wszelkiego obowiązku informowania.
- 104 Ani OLAF, ani Komisja nigdy bowiem nie wyjaśniły, dlaczego konieczne było zachowanie bezwzględnej tajemnicy lub jakie było uzasadnienie rzekomej konieczności odroczenia przekazania informacji Komisji, z wyjątkiem noty streszczającej dotyczącej dochodzeń prowadzonych w sprawie Eurostatu, skierowanej w dniu 3 kwietnia 2003 r. przez dyrektora generalnego OLAF do sekretarza generalnego Komisji (zob. pkt 23 powyżej). W odniesieniu do konieczności odroczenia poinformowania zainteresowanego urzędnika, wedle wiedzy skarżących sekretarz generalny nigdy nie wyraził zgody wymaganej art. 4 akapit drugi decyzji 1999/396.
- 105 Skarżący powołują się także na projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 lutego 2004 r., zmieniający rozporządzenie nr 1073/1999 [COM (2004) 103 wersja ostateczna], a także projekt porozumienia instytucjonalnego z dnia 14 sierpnia 2003 r. mający na celu wprowadzenie kodeksu postępowania, aby zapewnić szybką wymianę informacji pomiędzy OLAF a Komisją w ramach dochodzeń wewnętrznych [SEC(2003) 871 skonsolidowany], który przewiduje między innymi obowiązek nadania treści informacjom OLAF. Podobnie, zgodnie z projektem rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie nr 1073/1999, urzędnik, którego sprawa dotyczy, musi zostać przesłuchany w momencie przekazania informacji krajowym organom wymiaru sprawiedliwości, co nie stanowi zmiany przepisów obowiązującego rozporządzenia, ponieważ potwierdza tylko zasady zawarte między innymi w karcie praw podstawowych, jak przypomniała Komisja. Skarżący zauważają, że zostali przesłuchani przez OLAF, ponieważ zażądali tego przesłuchania, a nie dlatego, że zostali przez OLAF wezwani.
- 106 Wreszcie według skarżących OLAF „nakierował” francuskie organy wymiaru sprawiedliwości, nadając już kwalifikacje o charakterze karnym okolicznościom faktycznym, co do których sądził, że mogą zostać stwierdzone w sprawie Eurostatu, co jest sprzeczne z jego rolą polegającą na prowadzeniu dochodzeń administracyjnych.

Nota z dnia 19 marca 2003 r., przesłana do francuskich organów wymiaru sprawiedliwości, zawiera właściwą analizę prawną w kontekście prawa francuskiego przytaczanych okoliczności faktycznych i nadaje im kwalifikację karną w świetle prawa francuskiego, wychodząc poza zakres przekazania informacji przewidziany w rozporządzeniu nr 1073/1999.

107 Po pierwsze Komisja podnosi, że skarżący nie mogą powoływać się na obowiązek informowania jej przez OLAF, przesłuchania ich oraz poinformowania ich przed przekazaniem informacji krajowym organom wymiaru sprawiedliwości, niezależnie od rodzaju dochodzenia (wewnętrznego lub zewnętrznego).

108 Komisja utrzymuje, że na mocy art. 10 rozporządzenia nr 1073/1999 OLAF ma obowiązek przekazać organom wymiaru sprawiedliwości danego państwa członkowskiego informacje uzyskane w trakcie prowadzonych dochodzeń wewnętrznych dotyczące okoliczności faktycznych, które mogą być powodem wszczęcia postępowania karnego, podczas gdy w ramach dochodzeń zewnętrznych przekazanie tych informacji stanowi jedynie zwykłą możliwość. Żaden przepis tego artykułu nie przewiduje, że przekazanie tych informacji powinno być poprzedzone lub powinno mu towarzyszyć poinformowanie danej instytucji lub urzędników, których prawdopodobnie sprawa dotyczy.

109 Komisja odwołuje się do art. 4 ust. 5 rozporządzenia nr 1073/1999, stwierdzając, że niepoinformowanie instytucji, w której pracują osoby, których sprawa może dotyczyć osobiście, może być uzasadnione koniecznością odroczenia przekazania tych informacji. Zakładając nawet, że takie przesunięcie nie może być uzasadnione w niniejszym przypadku, ewentualne niepoinformowanie Komisji nie wywiera wpływu na zgodność z prawem postępowania dotyczącego skarżących, ponieważ nie zostali oni w żaden sposób pokrzywdzeni brakiem tych informacji.

- 110 Odnosząc się do prawa skarżących do bycia wysłuchanymi i informowanymi, Komisja utrzymuje, że na mocy art. 4 decyzji 1999/396 powiadomienie urzędnika, którego sprawa może dotyczyć osobiście, jest uwarunkowane faktem, iż nie zagrazi to dochodzeniu. Warunek ten podlega ocenie przeprowadzanej przez OLAF. Obowiązek umożliwienia zainteresowanej stronie przedstawienia swego stanowiska odnośnie do wszystkich dotyczących jej faktów powstaje w momencie, w którym OLAF formułuje wnioski po zakończeniu dochodzenia, a którego wykonanie może zostać odroczone w pewnych szczególnych przypadkach wyłącznie za zgodą przewodniczącego Komisji lub jej sekretarza generalnego, a nie w momencie, gdy na podstawie art. 10 rozporządzenia nr 1073/1999 OLAF przekazuje w trakcie dochodzenia informacje organom wymiaru sprawiedliwości państwa członkowskiego.
- 111 Ponadto, zgodnie z art. 4 decyzji 1999/396, skarżącym umożliwiono przedstawienie ich stanowiska w odniesieniu do wszystkich dotyczących ich faktów, zanim OLAF sformułował wnioski z dotyczących ich dochodzeń.
- 112 Wbrew temu, co twierdzą skarżący, błędne jest twierdzenie, że decyzja OLAF o odroczeniu przekazania informacji właściwej instytucji z zasady nie podlega kontroli, ale że kontrola ta może być przeprowadzona dopiero po zakończeniu dochodzenia, jeśli kończy ono postępowanie w sprawie, lub po zakończeniu postępowania karnego lub dyscyplinarnego. Zdaniem Komisji zatem brak powiadomienia strony uzasadniony koniecznością zachowania bezwzględnej tajemnicy w interesie prowadzonego dochodzenia lub wymogiem odwoływania się do środków dochodzeniowych należących do kompetencji krajowego organu sądowego oraz wola przeprowadzenia kontroli tego uzasadnienia na wcześniejszym etapie oznaczałaby „wyłom od zasady”.
- 113 Ponadto Komisja podkreśla, że czyn niezgodny z prawem może wynikać tylko z naruszenia ram prawnych obowiązujących w momencie zaistnienia okoliczności faktycznych, a nie z naruszenia przepisu zawartego w projekcie nowych ram prawnych, przedstawionym po powstaniu tych okoliczności.

- 114 Po drugie, Komisja podnosi, że dokonana przez OLAF kwalifikacja karna czynów zabronionych przekazana krajowym organom sądowym ma wyłącznie charakter zwykłych wskazówek, które w żaden sposób ich nie wiążą. Są one jedynie uwagami funkcjonariuszy OLAF prowadzących daną sprawą, której przekazanie organom sądowym jest uzasadnione tylko wtedy, gdy OLAF ocenia, że dane okoliczności faktyczne mogą uzyskać kwalifikację karną. Komisja podkreśla, że krajowe organy wymiaru sprawiedliwości, do których zwrócił się OLAF, zachowują pełną swobodę co do przyjęcia lub ograniczenia wniosku, oraz że zadaniem OLAF nie jest udzielenie tym organom jakichkolwiek instrukcji.
- 115 Ponadto skarżący błędnie zinterpretowali pkt 3.4.3 raportu Komisji z dnia 2 kwietnia 2003 r. dotyczącego oceny działań OLAF [COM(2003) 154 wersja ostateczna]. Intencją Komisji nigdy nie było stwierdzenie, że zwrócenie się do krajowego organu sądowego prowadzi do związania go wynikami dochodzenia OLAF, wprost przeciwnie.

b) Ocena Sądu

W przedmiocie kwalifikacji dochodzeń

- 116 Należy przypomnieć, że na mocy rozporządzenia nr 1073/1999 dochodzenia prowadzone przez OLAF dzielą się na dochodzenia zewnętrzne, czyli prowadzone na zewnątrz instytucji Wspólnoty, oraz dochodzenia wewnętrzne, czyli prowadzone wewnątrz tych instytucji. Przepisy proceduralne wiążące OLAF różnią się w zależności od charakteru dochodzenia.
- 117 Skarżący podnoszą, że OLAF zakwalifikował dochodzenia wewnętrzne jako dochodzenia zewnętrzne, aby ukryć błędy proceduralne. Dochodzenie miało charakter czysto

wewnętrzny, co wymagało, aby dana instytucja, Komitet Nadzoru OLAF i zaangażowani urzędnicy zostali o nim poinformowani przed jakimkolwiek przekazaniem sprawy na zewnątrz.

118 Sąd podnosi, że rzeczywiście w toku sprawy doszło do pomyłki co do charakteru poszczególnych dochodzeń.

119 W tym względzie z noty streszczającej z dnia 3 kwietnia 2003 r. (zob. pkt 23 powyżej) wynika, że OLAF zakwalifikował jako dochodzenia wewnętrzne dochodzenia dotyczące Eurocostu (przekazane luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości) i Datashopu (przekazane francuskim organom wymiaru sprawiedliwości). W „streszczeniu aktualnie zakończonych spraw Eurostatu” dochodzenie prowadzone w sprawie Eurocostu zostało zakwalifikowane jako dochodzenie wewnętrzne, a dochodzenie w sprawie Eurogramme jako dochodzenie zewnętrzne, natomiast dochodzenia w sprawie CESD Communautaire i w sprawie Datashopu jako dochodzenia wewnętrzne. Stwierdzono również, że dochodzenie wewnętrzne dotyczące sieci Datashop umożliwiło ujawnienie centralnej roli, jaką odegrała spółka Planistat, co było powodem wszczęcia przez OLAF, w dniu 18 marca 2003 r., dochodzenia zewnętrznego wobec tej spółki.

120 Tymczasem z noty z dnia 1 lipca 2003 r. (zob. pkt 34 powyżej) dotyczącej posiedzenia Cocobu i wymiany opinii z sekretarzem generalnym Komisji i dyrektorem generalnym OLAF z dnia 30 czerwca 2003 r. wynika, że ta kwalifikacja nie była jasna. Zgodnie bowiem z tą notą dyrektor generalny OLAF podniósł, że w sprawie Eurostatu części wewnętrzna i zewnętrzna dochodzenia się zająbiają, a w szczególności, że w sprawach Eurocostu i Eurogramme część zewnętrzna była niemalże zamknięta, że została ona przekazania luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości i że w przypadku spraw Datashopu i Planistatu części zewnętrzna i wewnętrzna także się pokrywały.

121 Poza tym w raporcie Komitetu Nadzoru OLAF z dnia 15 stycznia 2004 r. sporządzonego na wniosek Parlamentu na temat kwestii proceduralnych, jakie powstały w ramach dochodzeń w sprawie Eurostatu, wspomniany komitet stwierdził, co następuje:

„OLAF doświadczył także trudności podczas wykonywania przepisów regulaminu dotyczących z jednej strony dochodzeń wewnętrznych oraz z drugiej strony, dochodzeń zewnętrznych. Początkowo OLAF wszczął dochodzenia zewnętrzne, jednak dopiero wówczas, gdy okazało się, że w sprawie mogą być podejrzani urzędnicy, wszczęto dochodzenia wewnętrzne. To czysto administracyjne rozdzielenie tych samych spraw było źródłem zamieszania”.

122 Z akt sprawy wynika, że przynajmniej pod koniec dochodzeń sprawy Eurocostu, Datashopu i CESD Communautaire były sprawami wewnętrznymi, podczas gdy sprawy Eurogramme i Planistatu były sprawami zewnętrznymi. Jednakże wynika z nich także, że sprawy Datashopu i Planistatu były ściśle ze sobą powiązane.

123 Należy określić charakter przekazania sprawy w dniu 19 marca 2003 r. francuskim organom sądowym. W tym względzie należy zwrócić uwagę, że fakt, iż w piśmie i nocie z dnia 19 marca 2003 r. wymienia się w odesłaniu dochodzenie zewnętrzne w sprawie Planistatu (wszczęte dzień wcześniej), a nie dochodzenie wewnętrzne w sprawie Datashopu, jest bez znaczenia. Fakt tego rodzaju nie może zwalniać z przestrzegania obowiązków proceduralnych związanych z dochodzeniami wewnętrznymi, jeśli dotyczą one urzędników. Poza tym mimo odesłania do dochodzenia zewnętrznego, w nocie z dnia 19 marca 2003 r. śledczy odwołują się do stosownego przepisu rozporządzenia nr 1073/1999 dotyczącego przekazania informacji uzyskanych przez OLAF w toku dochodzeń wewnętrznych. W piśmie z dnia 19 marca 2003 r. nie wskazano wyraźnie, czy chodzi o dochodzenie wewnętrzne, czy zewnętrzne. Jednakże, zgodnie z jego celem, chodziło o „[p]rzekazanie informacji dotyczących okoliczności faktycznych, którym może być nadana kwalifikacja karna”, co odpowiada treści art. 10 ust. 2 rozporządzenia nr 1073/1999, dotyczącego przekazania informacji uzyskanych podczas dochodzeń wewnętrznych na temat okoliczności faktycznych, które mogą być podstawą wszczęcia postępowania karnego. Tym samym fakt, że zamieszczono odwołania do dochodzenia wewnętrznego, nie prowadzi do zezwolenia na nieprzestrzeganie prawa do obrony osób, które zostały w nim wspomniane. W każdym razie po odesłaniu do akt sprawy mowa jest o „Eurostacie/Datashopie/Planistacie”. Ponadto sam dyrektor generalny OLAF także stwierdził w nocie z dnia 3 kwietnia 2003 r.

(zob. pkt 23 powyżej), że dochodzenie wewnętrzne w sprawie Datashopu, które dotyczy urzędników, zostało przekazane prokuratorowi generalnemu Republiki Francuskiej w Paryżu (Francja).

- 124 W konsekwencji należy stwierdzić, że do celów niniejszego postępowania przekazanie w dniu 4 lipca 2002 r. sprawy Eurocostu luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości dotyczyło dochodzenia wewnętrznego, podobnie jak przekazanie w dniu 19 marca 2003 r. sprawy Datashopu — Planistatu francuskim organom wymiaru sprawiedliwości.
- 125 A zatem należy zbadać, czy podczas przekazania akt dochodzenia wewnętrznego krajowym organom wymiaru sprawiedliwości OLAF naruszył normę prawną przyznającą uprawnienia jednostkom.

Poinformowanie skarżących, Komisji i Komitetu Nadzoru OLAF

— Poinformowanie skarżących

- 126 Skarżący podnoszą, że nie zostali wcześniej poinformowani o przekazaniu francuskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Datashopu — Planistatu, i że Y. Franchet także nie został poinformowany o przekazaniu luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Eurocostu, która nie dotyczyła D. Byka. OLAF naruszył zatem umyślnie zasadę dobrej administracji, zasadę kontradyktoryjności, prawo do obrony

i wymóg badania okoliczności zarówno obciążających, jak i łagodzących, uznanych między innymi w EKPCz oraz w karcie praw podstawowych. Odwołują się oni także do art. 4 decyzji 1999/396.

127 Sąd przypomina, że powiadomienie zainteresowanych urzędników jest przewidziane jedynie w ramach dochodzeń wewnętrznych w art. 4 decyzji 1999/396, mocą której Komisja określiła stosowanie warunków i zasad prowadzenia dochodzeń wewnętrznych.

128 Z przepisów art. 4 akapit pierwszy decyzji 1999/396 wynika, że zainteresowany urzędnik powinien zostać niezwłocznie powiadomiony o tym, że sprawa może go osobiście dotyczyć, pod warunkiem że nie zagrazi to dochodzeniu oraz że w każdym razie wnioski odnoszące się imiennie do jakiegokolwiek urzędnika Komisji nie mogą zostać sformułowane po ukończeniu dochodzenia, dopóki zainteresowana strona nie miała możliwości przedstawienia swego stanowiska w odniesieniu do wszystkich dotyczących jej faktów [postanowienie przewodniczącego Trybunału z dnia 8 kwietnia 2003 r. w sprawie C-471/02 P(R) Gómez-Reino przeciwko Komisji, Rec. s. I-3207, pkt 63].

129 Naruszenie tych przepisów określających warunki, w których poszanowanie prawa do obrony zainteresowanego urzędnika może być pogodzone z wymogami zachowania poufności, właściwymi każdemu dochodzeniu tego rodzaju, stanowi naruszenie istotnych wymogów formalnych mających zastosowanie do postępowania przygotowawczego (ww. w pkt 128 postanowienie w sprawie Gómez-Reino przeciwko Komisji, pkt 64).

130 Jednakże art. 4 decyzji 1999/396 nie dotyczy wyraźnie przekazania informacji krajowym organom wymiaru sprawiedliwości i w związku z tym nie przewiduje obowiązku powiadomienia zainteresowanego urzędnika przed przekazaniem takich informacji. Na mocy bowiem art. 10 rozporządzenia nr 1073/1999 OLAF może (dochodzenia zewnętrzne) lub musi (dochodzenia wewnętrzne) przekazać informacje krajowym

organom wymiaru sprawiedliwości. Przekazanie takich informacji może zatem poprzedzać „wnioski sformułowanie po ukończeniu dochodzenia”, które zwykle są zawarte w raporcie z dochodzenia.

¹³¹ Ponadto zgodnie z wyżej wymienionym w pkt 128 postanowieniem w sprawie Gómez-Reino przeciwko Komisji (pkt 68) wnioski sformułowane przez OLAF po ukończeniu dochodzenia, odnoszące się do urzędnika z podaniem nazwiska, w rozumieniu art. 4 decyzji 1999/396 są tożsame z wnioskami zawartymi w raporcie sporządzonym z upoważnienia dyrektora tego urzędu, jak przewidziano w art. 9 rozporządzenia nr 1073/1999, a kontynuacją dochodzenia wewnętrznego prowadzonego przez daną instytucję może być między innymi postępowanie dyscyplinarne i sądowe.

¹³² A zatem można uznać, że w momencie przekazania informacji krajowym organom wymiaru sprawiedliwości nie istniał żaden raport w rozumieniu art. 9 rozporządzenia nr 1073/1999, który zostałby przekazany Komisji przez OLAF i który stawiałby imiennie zarzuty skarżącym.

¹³³ Niemniej jednak należy również zbadać, czy ewentualnie „informacje” przekazane luksemburskim i francuskim organom wymiaru sprawiedliwości powinny być rozumiane w taki sposób, że zawierają one „wnioski odnoszące się do skarżących z podaniem nazwiska”.

¹³⁴ Odnosząc się w pierwszej kolejności do przekazania w dniu 4 lipca 2002 r. sprawy Eurocostu luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości, należy stwierdzić, że w piśmie przewodnim wskazano, że ani Y. Franchet, ani przedstawiciele Eurocostu nie zostali przesłuchani przez OLAF celowo, aby nie zagrozić wynikom postępowania

przygotowawczego. A zatem nie ulega wątpliwości, że Y. Franchet nie został przesłuchany w tej sprawie przed przekazaniem jej luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości.

135 W tym piśmie przewodnim wskazano, że Y. Franchet jest jednym z założycieli, a także był prezesem, wiceprezesem i współnikiem Eurocostu, że regularnie uczestniczył w zgromadzeniach akcjonariuszy Eurocostu oraz że jego podpis widnieje na umowie o pracę dyrektora Eurocostu zawartej w czasie, kiedy był on prezesem. Dyrektor generalny OLAF podkreśla, że istnieje tu potencjalny konflikt interesów oraz że wyniki audytu wewnętrznego ujawniły liczne nieprawidłowości i przypadki nadużyć popełnionych przez kadre kierowniczą Eurocostu na jego szkodę. W odniesieniu do „manipulacji księgowych mających na celu ukrycie nadużyć na szkodę Eurostatu” wskazano, że przytoczono istnienie milczących porozumień z Eurostatem w tym zakresie. Wspomniano również o „podwójnym, a nawet potrójnym finansowaniu pewnych kosztów”.

136 Należy wskazać, że owo pismo przewodnie, wymieniające wyraźnie nazwisko Y. Francheta co się tyczy potencjalnego konfliktu interesów, powinno być interpretowane jako zawierające „wnioski odnoszące się do urzędnika z podaniem nazwiska”. W tym względzie należy także podkreślić, że w nocy z dnia 3 kwietnia 2003 r. (zob. pkt 23 powyżej) dyrektor generalny OLAF wskazał, że „[w] piśmie z dnia 10 lipca 2002 r. prokurator generalny Luksemburga nie sprzeciwił się przesłuchaniom urzędników, którym śledczy OLAF postawili zarzuty”, i że „[d]yrektor generalny [Eurostatu] może być w sprawę zaangażowany”.

137 W odniesieniu po drugie do przekazania w dniu 19 marca 2003 r. francuskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Datashopu — Planistatu oczywiście jest, że skarżący nie zostali powiadomieni ani nie umożliwiono im przedstawienia swego stanowiska na temat materiału zgromadzonego w sprawie przez jej przekazaniem. Następnie należy przypomnieć, że przedmiotem pisma z dnia 19 marca 2003 r. było „[p]rzekazanie informacji dotyczących okoliczności faktycznych, którym może być nadana kwalifikacja karna”, a przedmiotem załączonego pisma było „[u]jawnienie okoliczności faktycznych, którym może być nadana kwalifikacja karna”.

- 138 W piśmie z dnia 19 marca 2003 r. dyrektor generalny OLAF wskazuje, że z zastrzeżeniem oceny przeprowadzanej przez francuskie organy wymiaru sprawiedliwości „wydaje się, że OLAF wykrył działania stanowiące nadużycia, powodujące powstanie szkody dla budżetu wspólnotowego i którym może być nadana kwalifikacja karna”, wyjaśniając, że „[d]ochodzenie wykazało, że czyny te były popełnione przez zarządzających spółką Planistat Europe SA, z siedzibą w Paryżu, z aktywnym udziałem urzędników europejskich”.
- 139 W nocie z dnia 19 marca 2003 r. w ramach „[p]rzedstawieniu chronologicznego okoliczności faktycznych będących przedmiotem dochodzenia” w pkt 2.3, zatytułowanym „Ustalenia dokonane w trakcie dochodzenia”, wskazano, że raport z audytu wewnętrznego Eurostatu z września 1999 r. dotyczącego Datashopów umieszczonych z Brukseli (Belgia), w Luksemburgu (Luksemburg) i w Madrycie (Hiszpania), w oparciu o który OLAF wszczął dochodzenie, „ujawnił liczne nieprawidłowości zaistniałe w ramach zarządzania tymi trzema Datashopami w okresie od 1996 r. do końca 1999 r.” i że „[w] niniejszym przypadku znaczna część obrotów »zadeklarowanych« przez te trzy Datashopy — to jest pomiędzy 50% a 55% — zasilala tajne konta bankowe, z których środki mogły być wykorzystane wyłącznie za zgodą urzędnika [Eurostatu]”.
- 140 Wskazano także, że „[j]edynymi osobami, które mają ogólny obraz całej tej sprawy, są osoby zarządzające spółką Groupe Planistat oraz prawdopodobnie D. Byk, szef wydziału Eurostatu, obywatel francuski”, że sfałszowane faktury „były pokrywane ze środków zdeponowanych na tajnych kontach bankowych [...] po zatwierdzeniu przez D. Byka, dyrektora Eurostatu, obywatela francuskiego”, że „[o]koło 922 500 [euro] zostało w ten sposób zafakturowane i wypłacone”, oraz że „Eurostat, za pomocą mechanizmu wykorzystywania tajnych kont bankowych, zniwelował znaczny deficyt spółki Planistat Europe SA, który normalnie powinien był obciążać kontrahenta Komisji”, jednocześnie wyjaśniając, że „środki z tajnych kont bankowych służyły także do pokrycia kosztów restauracji, hoteli, podróży... generowanych przez niektórych urzędników Eurostatu, w tym D. Byka”.

141 W ramach opisu rozpatrywanych czynów zabronionych w pkt 3.1, zatytułowanym „Nadużycie zaufania”, stwierdzono:

„Stworzenie przez pewnych urzędników wspólnotowych sieci podmiotów gospodarczych, której jednym z celów było ukrycie przed Komisją części przychodów pochodzących ze sprzedaży produktów lub świadczenia wspólnotowych usług statystycznych, może stanowić sprzeniewierzenie »funduszy, papierów wartościowych itp.«, o których mowa w art. 314-1 kodeksu karnego, definiującego nadużycie zaufania. Wszystkie znamiona czynu zabronionego zostały zrealizowane przy współdziałaniu urzędników wspólnotowych, osób zarządzających grupą Planistat i osób zarządzających danymi Datashopami. Urzędnicy wspólnotowi nie mogli ignorować obowiązujących przepisów finansowych, które zobowiązują ich do wykazania wszystkich przychodów.

Ponadto ci sami urzędnicy wspólnotowi dysponowali rozpatrywanymi sumami w celach niezwiązanych z interesem wspólnotowym, ponieważ pieniądze te wyraźnie służyły do pokrycia wydatków nieprzewidzianych w umowie spółki Planistat Europe SA z Komisją, a także wydatków osobistych tych urzędników. Niezgodny z prawem zamiar wynika z wykorzystania tych pieniędzy do celów innych niż wspólnotowe”.

142 Zbadawszy kwestię współsprawstwa co do nadużycia zaufania, w odniesieniu do spółki Planistat w pkt 3.3, zatytułowanym „Związek przestępczy”, wskazano, co następuje:

„Zgodnie z art. 450-1 kodeksu karnego »[z]wiązkiem przestępczym jest każda zorganizowana grupa lub porozumienie zawarte w celu przygotowania, składającego się z jednego lub kilku zdarzeń, jednej lub kilku zbrodni lub występków podlegających karze co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności [...]«.

Pozostaje również zbadać kwestię, czy kwalifikacja ta nie znajduje zastosowania do niniejszej sprawy w zakresie, w jakim aby doprowadzić do skutku kradzież środków wspólnotowych, konieczny był związek urzędników, osób zarządzających spółką Planistat oraz osób zarządzających Datashopami, które dopuściły się nadużycia zaufania.

[...]”.

¹⁴³ Wreszcie w pkt 3.5, zatytułowanym „Zastosowanie prawa francuskiego do czynów zabronionych popełnionych za granicą przez Francuzów”, wskazano:

„[...]”

W ramach niniejszej sprawy Yves Franchet, dyrektor Eurostatu, i Daniel Byk, szef działu Eurostatu, obydwaj będący urzędnikami Komisji Europejskiej pracującymi w Luksemburgu, którzy są podejrzani o stworzenie całości lub części systemu, są obywatelami francuskimi.

Wszystkie dowody, które zostały przedstawione powyżej, pozwalają na stwierdzenie, że OLAF stoi wobec faktu kradzieży środków wspólnotowych na wielką skalę, której podstawą jest ciąg zdarzeń, którym może zostać nadana, nie ingerując w kompetencje właściwych organów wymiaru sprawiedliwości, kwalifikacja karna.

W konsekwencji należy przekazać niniejszą notę wraz z załącznikami prokuratorowi generalnemu Republiki Francuskiej w Paryżu”.

144 Z noty z dnia 19 marca 2003 r. wyraźnie wynika, że zawiera ona „wnioski dotyczące [skarżących] z podaniem nazwiska”.

145 W związku z powyższym przed przekazaniem sprawy Eurocostu luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości w przypadku Y. Francheta i przed przekazaniem sprawy Datashopu — Planistatu francuskim organom wymiaru sprawiedliwości w przypadku Y. Francheta i D. Byka powinni oni byli co do zasady zostać powiadomieni i przesłuchani w odniesieniu do faktów ich dotyczących, w oparciu o art. 4 decyzji 1999/396.

146 Jednakże przepis ten przewiduje wyjątek dotyczący przypadków, w których konieczne jest zachowanie absolutnej tajemnicy dla celów dochodzenia oraz wymagających odwołania się do środków postępowania przygotowawczego leżących w kompetencji krajowych organów wymiaru sprawiedliwości. W takich przypadkach obowiązek wezwania urzędnika do przedstawienia swego stanowiska może zostać odroczone po uzgodnieniu z sekretarzem generalnym Komisji. A zatem aby odroczyć obowiązek powiadomienia, musi być spełniony podwójny wymóg konieczności zachowania absolutnej tajemnicy dla celów dochodzenia i wymóg odwołania się do środków postępowania przygotowawczego leżących w kompetencji krajowych organów wymiaru sprawiedliwości. Poza tym należy uzyskać uprzednią zgodę sekretarza generalnego Komisji.

147 Z pisma sekretarza generalnego Komisji do dyrektora generalnego OLAF z dnia 2 sierpnia 2002 r. w kwestii przekazania sprawy Eurocostu luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości wynika, że sekretarz wyraził zgodę na niepowiadomienie osób zainteresowanych. Zgodę tę uzasadnił, wskazując, że „[w] oczekiwaniu na zakończenie dyskusji prowadzonych pomiędzy [ich] służbami na temat sposobu ulepszenia istniejących procedur [może on] wyrazić zgodę na wniosek [dyrektora generalnego OLAF], aby nie powiadamiać zainteresowanych stron o sprawie, do której

odnosi się pismo”. A zatem sekretarz generalny Komisji nie odwołał się do żadnego z wyżej wymienionych wymogów. W każdym razie zgoda ta została wydana po przekazaniu rozpatrywanej sprawy.

- 148 W odniesieniu do przekazania sprawy Datashopu — Planistatu francuskim organom wymiaru sprawiedliwości z noty z dnia 3 kwietnia 2003 r., która została zatem wydana po przekazaniu z dnia 19 marca 2003 r., wynika, że dyrektor generalny OLAF stwierdził w niej, że sprawa dotyczyła urzędników Eurostatu i Urzędu Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich i że ta część sprawy była przedmiotem przekazania francuskim organom wymiaru sprawiedliwości, oraz że należy odroczyć powiadomienie urzędników, zgodnie z art. 4 decyzji 1999/396, z uwagi na konieczność zachowania absolutnej tajemnicy dla celów dochodzenia. Nie odwołano się w niej jednak do drugiego z wymienionych wymogów.
- 149 Poza tym w odpowiedzi na pytanie pisemne Sądu Komisja potwierdziła, że jej sekretarz generalny „nie miał okazji udzielenia zgody w celu odroczenia wykonania obowiązku wezwania skarżących do przedstawienia ich stanowiska”.
- 150 W konsekwencji warunki zastosowania wyjątku przewidzianego art. 4 decyzji 1999/396 pozwalające na odroczenie wykonania obowiązku powiadomienia nie zostały w niniejszym przypadku spełnione.
- 151 Należy wskazać, że obowiązek zwrócenia się do sekretarza generalnego Komisji i uzyskania jego zgody nie jest zwykłą formalnością, która może w stosownych przypadkach zostać spełniona na późniejszym etapie. Wymóg uzyskania takiej zgody straciłby bowiem swą rację bytu polegającą na zapewnieniu, że przestrzegane jest prawo do obrony danych urzędników, że ich powiadomienie jest odraczane tylko

w rzeczywistości wyjątkowych przypadkach i że ocena tego wyjątkowego charakteru nie należy tylko do OLAF, ale wymaga także oceny sekretarza generalnego Komisji.

152 W związku z powyższym OLAF naruszył art. 4 decyzji 1999/396 i prawo do obrony skarżących podczas przekazania sprawy Datashopu — Planistatu francuskim organom wymiaru sprawiedliwości, a także przepisy tego samego przepisu oraz prawo do obrony Y. Francheta podczas przekazania sprawy Eurocostu luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości.

153 Bezsporne jest, że norma prawna, która została naruszona w niniejszym przypadku, zgodnie z którą osoby, których dotyczy dochodzenie, należy powiadomić i umożliwić im przedstawienie ich stanowiska, przyznaje uprawnienia jednostkom (zob. podobnie i przez analogię wyrok Sądu z dnia 12 września 2007 r. w sprawie T-259/03 Nikolaou przeciwko Komisji, niepublikowany w Zbiorze, pkt 263).

154 Co prawda art. 4 decyzji 1999/396 przyznaje OLAF pewien zakres uznania w przypadkach wymagających zachowania w bezwzględnej tajemnicy dla celów dochodzenia lub wymagających zastosowania środków dochodzeniowych pozostających w ramach kompetencji krajowych organów wymiaru sprawiedliwości (zob. przez analogię ww. w pkt 153 wyrok w sprawie Nikolaou przeciwko Komisji, pkt 264), jednakże jeśli chodzi o zasady wydawania decyzji o odroczeniu powiadomienia zainteresowanych urzędników, OLAF nie dysponuje żadnym zakresem uznania. Podobnie OLAF nie dysponuje żadnym zakresem uznania w odniesieniu do weryfikacji przesłanek zastosowania art. 4 decyzji 1999/396.

155 Jak stwierdzono powyżej, warunki i zasady zastosowania tego wyjątku nie zostały w niniejszym przypadku zachowane, gdyż OLAF nie powołał się na konieczność zastosowania takich środków postępowania przygotowawczego i nie zwrócił się do sekretarza generalnego Komisji, a tym bardziej nie uzyskał jego zgody w stosownym

czasie, aby odroczyć wykonanie obowiązku wezwania urzędnika, którego dotyczy dochodzenie, do przedstawienia swego stanowiska.

¹⁵⁶ W związku z powyższym OLAF, nie przestrzegając spoczywającego na nim obowiązku powiadomienia, dopuścił się wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom.

— Poinformowanie Komisji

¹⁵⁷ Skarżący podnoszą, że Komisja nie została uprzednio powiadomiona o przekazaniu przez OLAF luksemburskim i francuskim organom wymiaru sprawiedliwości spraw dotyczących Eurostatu. Sąd uważa, że argument ten należy rozumieć w ten sposób, że chodzi o ustalenie, czy Komisja powinna była zostać powiadomiona w sposób odmienny niż przewidziany art. 4 decyzji 1999/396, tak aby jej sekretarz generalny udzielił zgody, co było przedmiotem analizy powyżej.

¹⁵⁸ W tym względzie należy przypomnieć, że na mocy art. 10 ust. 2 rozporządzenia nr 1073/1999 OLAF musi przesłać organom wymiaru sprawiedliwości danego państwa członkowskiego informacje uzyskane w toku dochodzeń wewnętrznych dotyczące faktów, które mogą stać się przedmiotem postępowania karnego, podczas gdy w przypadku dochodzeń zewnętrznych przesłanie takich informacji stanowi tylko możliwość. W niniejszym przypadku należy zauważyć, że raporty z dochodzeń nie były jeszcze sporządzone, a w związku z tym przekazanie spraw polegało a priori na przekazaniu informacji, nawet jeśli zawierały one wnioski dotyczące urzędników imiennie, a nie na przekazaniu raportów z dochodzeń, do którego odnosi się art. 9 rozporządzenia nr 1073/1999. Na mocy art. 10 ust. 3 przekazanie danej instytucji informacji uzyskanych w trakcie dochodzeń wewnętrznych stanowi także wyłącznie możliwość. Żaden przepis tego artykułu nie przewiduje, że przekazanie informacji

krajowym organom wymiaru sprawiedliwości powinno być poprzedzone powiadomieniem danej instytucji lub że takie powiadomienie powinno mu towarzyszyć.

159 Powiadomienie danej instytucji w ramach dochodzeń wewnętrznych jest ustanowione art. 4 ust. 5 rozporządzenia nr 1073/1999. Jednakże przepis ten nie przewiduje żadnego terminu przekazania tych informacji. Nie wymaga na przykład powiadomienia danej instytucji przed przekazaniem informacji krajowym organom wymiaru sprawiedliwości. Poza tym przewiduje on wyjątek w przypadkach, w których konieczne jest zachowanie absolutnej tajemnicy w interesie dochodzenia. W takim przypadku OLAF może odroczyć powiadomienie. Z akt sprawy wynika, że OLAF stwierdził, iż przynajmniej w sprawie Datashopu — Planistatu nie chodzi o przypadek, w którym konieczne jest zachowanie absolutnej tajemnicy w interesie dochodzenia (zob. ww. w pkt 23 nota z dnia 3 kwietnia 2003 r.). Należy stwierdzić, że rozstrzygnięcie, czy należy zastosować ten wyjątek, pozostaje w zakresie swobody uznania OLAF.

160 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że OLAF nie miał obowiązku powiadamiania Komisji przed przekazaniem informacji krajowym organom wymiaru sprawiedliwości na podstawie art. 4 ust. 5 rozporządzenia nr 1073/1999.

161 W związku z powyższym nie powiadamiając Komisji przed przekazaniem informacji krajowym organom wymiaru sprawiedliwości, OLAF nie naruszył art. 4 i 10 rozporządzenia nr 1073/1999.

162 W każdym razie skarżący nie wykazali, w jaki sposób fakt, że Komisja nie została powiadomiona przed przekazaniem informacji krajowym organom wymiaru sprawiedliwości, naruszył ich prawa, z zastrzeżeniem rozważań przedstawionych w ramach zastosowania art. 4 decyzji 1999/396. Należy bowiem zwrócić uwagę, że przepisy

wspomniane w punkcie poprzednim nie zawierają normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom, których przestrzeganie gwarantuje sąd wspólnotowy.

— Poinformowanie Komitetu Nadzoru OLAF

¹⁶³ Skarżący podnoszą, że Komitet Nadzoru OLAF także nie został powiadomiony przed przekazaniem informacji luksemburskim i francuskim organom wymiaru sprawiedliwości.

¹⁶⁴ W tym względzie Sąd przypomina, że na mocy art. 11 ust. 7 rozporządzenia nr 1073/1999 w ramach regularnej kontroli wykonywania funkcji nadzorczej przez Komitet Nadzoru „[d]yrektor [OLAF] informuje komitet o przypadkach wymagających przekazania informacji organom wymiaru sprawiedliwości państwa członkowskiego”. Należy uznać, że sformułowanie tego przepisu wskazuje, że powiadomienia tego należy dokonać przed przekazaniem informacji. W przeciwnym wypadku bowiem nie odwoływałby się on do „przypadków wymagających przekazania informacji”, wyrażenia, które odsyła do wydarzenia przeszłego. Interpretacja ta została także potwierdzona przez oświadczenie przewodniczącego Komitetu Nadzoru przed House of Lords Select Committee on the European Union (Komisją Specjalną Izby Lordów ds. Unii Europejskiej, Zjednoczone Królestwo) z dnia 19 maja 2004 r., w którym potwierdził on, że „OLAF ma obowiązek powiadomienia Komitetu [Nadzoru] przed skierowaniem jakichkolwiek informacji do organu sądowego”.

¹⁶⁵ Z odpowiedzi na pytanie pisemne Sądu wynika, że w dniu 25 października 2002 r. dyrektor generalny OLAF powiadomił Komitet Nadzoru o przekazaniu spraw Eurocostu i Eurogramme luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości, czyli po przekazaniu sprawy, które miało miejsce w dniu 4 lipca 2002 r. Podobnie w dniu

24 marca 2003 r. Komitet Nadzoru został powiadomiony o przekazaniu sprawy Datashopu — Planistatu francuskim organom wymiaru sprawiedliwości, czyli także po przekazaniu sprawy, które miało miejsce w dniu 19 marca 2003 r.

166 Tym samym OLAF naruszył art. 11 ust. 7 rozporządzenia nr 1073/1999. Jednakże pozostaje również zbadać, czy chodzi o normę prawną przyznającą uprawnienia jednostkom, której przestrzeganie gwarantuje sąd wspólnotowy.

167 W tym względzie należy przypomnieć, że nawet jeśli na podstawie art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 1073/1999 Komitet Nadzoru OLAF nie ingeruje w przebieg prowadzonych czynności dochodzeniowych, na mocy art. 2 regulaminu wewnętrznego „dba o to, aby działania OLAF prowadzone były z pełnym poszanowaniem praw człowieka i podstawowych wolności i zgodnie z postanowieniami traktatów i przepisami prawa wtórnego, zwłaszcza protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów oraz regulaminu pracowniczego”.

168 A zatem celem Komitetu Nadzoru jest ochrona praw osób, wobec których OLAF prowadzi dochodzenie. Tak więc nie można podważyć, że wymóg przeprowadzenia konsultacji z tym komitetem przed przekazaniem informacji krajowym organom wymiaru sprawiedliwości ma na celu przyznanie uprawnień danym osobom.

169 W związku z powyższym należy stwierdzić, że poprzez naruszenia art. 11 ust. 7 rozporządzenia nr 1073/1999 OLAF naruszył normę prawną przyznającą uprawnienia jednostkom.

- 170 Ponadto biorąc pod uwagę, że art. 11 ust. 7 rozporządzenia nr 1073/1999 przewiduje, że poinformowanie Komitetu Nadzoru jest obowiązkiem bezwarunkowym i nie pozostawia żadnej swobody uznania, należy stwierdzić, że chodzi zatem o wystarczająco istotne naruszenie.

Wpływ wywierany na krajowe organy wymiaru sprawiedliwości

- 171 Skarżący podnoszą, że OLAF „ukierunkował” francuskie organy wymiaru sprawiedliwości, nadając już kwalifikacje o charakterze karnym faktom, które według niego ustalił w sprawie Eurostat, co jest sprzeczne z jego rolą, która polega na prowadzeniu dochodzeń administracyjnych.
- 172 Sąd przypomina, że bieg, jaki organy krajowe nadają sprawie po uzyskaniu informacji od OLAF, podlega ich wyłącznej i całkowitej odpowiedzialności. Do tych organów należy również sprawdzenie, czy takie informacje uzasadniają lub wymagają podjęcia postępowania karnego. W rezultacie ochrona sądowa w odniesieniu do takiego postępowania powinna zostać zapewniona na poziomie krajowym, ze wszystkimi gwarancjami przewidzianymi przez prawo wewnętrzne, w tym tymi, które wynikają z praw podstawowych, stanowiących integralną część ogólnych zasad prawa wspólnotowego, winny również być przestrzegane przez państwa członkowskie, jeśli wprowadzają one w życie przepisy wspólnotowe [wyroki Trybunału z dnia 13 lipca 1989 r. w sprawie 5/88 Wachauf, Rec. s. 2609, pkt 19; z dnia 10 lipca 2003 r. w sprawach połączonych C-20/00 i C-64/00 Booker Aquaculture i Hydro Seafood, Rec. s. I-7411, pkt 88 i postanowienie prezesa Trybunału z dnia 19 kwietnia 2005 r. w sprawie C-521/04 P(R) Tillack przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-3103, pkt 38].
- 173 A zatem argument skarżących dotyczący wpływu wywartego na krajowe organy wymiaru sprawiedliwości nie może zostać uwzględniony.

2. W przedmiocie rozpowszechnienia informacji przez OLAF

a) Argumenty stron

¹⁷⁴ Skarżący zarzucają OLAF, że naruszył obowiązek poufności ustanowiony między innymi w art. 8 i 12 rozporządzenia nr 1073/1999, zasadę dobrej administracji i zasadę domniemana niewinności. Po pierwsze bowiem doszło do przecieków informacji przy przekazywaniu informacji o sprawie Datashopu — Planistatu francuskim organom wymiaru sprawiedliwości. Skarżący dowiedzieli się z prasy, w maju 2003 r., o skierowanych przeciwko nich oskarżeniach oraz o fakcie, że sprawa została przekazana francuskim organom sądowym.

¹⁷⁵ Po drugie, przecieki te nie były jednorazowe. Według skarżących, opierały się one na informacjach pochodzących albo z raportu i dowodów przekazanych krajowym organom wymiaru sprawiedliwości, albo bezpośrednio ze spotkań, jakie skarżący odbyli ze śledczymi OLAF w okresie pomiędzy dniem 23 czerwca a dniem 4 lipca 2003 r. Ich pochodzenie jest zatem dobrze znane. Wyjaśnienia złożone śledczym OLAF znalazły się dzień lub kilka dni później, przepisane niemalże słowo w słowo, w prasie.

¹⁷⁶ Przekazanie przez OLAF w dniu 24 września 2003 r. przewodniczącemu Komisji „streszczenia aktualnie zakończonych spraw Eurostatu” stanowi także naruszenie obowiązku poufności. Dokument ten nie został przekazany skarżącym i dyrektor generalny OLAF musiał wiedzieć, że zostanie on dzień później wykorzystany publicznie przez przewodniczącego Komisji i że został on dzień wcześniej powszechnie udostępniony Parlamentowi.

- 177 Ponadto OLAF publicznie wskazał — także w informacjach, które przeciekły do prasy — skarżących jako winnych szeregu czynów zabronionych, co wzmagało przekonanie o ich winie i przesądziło o dokonanej przez sędziego francuskiego ocenie okoliczności faktycznych, naruszając w ten sposób zasadę domniemania niewinności. Dyrektor generalny OLAF wystosował oświadczenia w prasie i przed Cocobu, kwalifikując sprawę jako poważną, a zatem formułował osąd w tej sprawie, podczas gdy dochodzenia wciąż były w toku. W związku z tym OLAF nie przestrzegał także zasady zachowania poufności.
- 178 Komisja podważa argumenty skarżących i twierdzi, że do nich należy wykazanie prawdziwości oskarżenia lub poważnie szkodliwego zarzutu szkodzącego opinii OLAF, jaki sformułowali oni pod jego adresem.
- 179 W odniesieniu do przekazania „streszczenia aktualnie zakończonych spraw Eurostatu” z dnia 24 września 2003 r. Komisja odsyła do art. 10 rozporządzenia nr 1073/1999 i stwierdza, że nawet gdyby chodziło o dochodzenie zewnętrzne, OLAF mógł przekazać te informacje także Komisji, ponieważ sprawa ta dotyczyła jej ze względu na ochronę wspólnotowych interesów finansowych.
- 180 Wreszcie Komisja uważa, że zarzut dotyczący naruszenia zasady domniemania niewinności jest w pełni bezzasadny. OLAF nie może bowiem wydać żadnego orzeczenia sądowego lub dyscyplinarnego wobec skarżących, ponieważ nie jest on organem sądowym lub dyscyplinarnym. Nawet jeśli inny organ publiczny mógł dopuścić się naruszenia zasady domniemania niewinności, skarżący nie wykazali, w jakich okolicznościach OLAF wskazał ich publicznie jako winnych szeregu czynów zabronionych.

b) Ocena Sądu

W przedmiocie przecieków informacji do prasy

181 Według skarżących, po pierwsze miały miejsce przecieki do prasy w odniesieniu do przekazania francuskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Datashopu — Planistatu. Po drugie przecieki te nie były jednorazowe.

182 Sąd przypomina, że zgodnie z orzecnictwem w ramach skargi o odszkodowanie do strony skarżącej należy wykazanie, czy spełnione są przesłanki powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty w rozumieniu art. 288 akapit drugi WE (wyroki Sądu z dnia 19 marca 2003 r. w sprawie T-273/01 Innova Privat-Akademie przeciwko Komisji, Rec. s. II-1093, pkt 23, i z dnia 17 grudnia 2003 r. w sprawie T-146/01 DLD Trading przeciwko Radzie, Rec. s. II-6005, pkt 71). A zatem ponieważ skarżący nie wykazali w niniejszym przypadku, że upublicznienie informacji dotyczących dochodzenia prowadzonego przeciwko nim wynikało z ujawnienia informacji, które można przypisać OLAF, nie można mu co do zasady takiego upublicznienia zarzucać (zob. podobnie ww. w pkt 153 wyrok w sprawie Nikolaou przeciwko Komisji, pkt 141).

183 Istnieje jednakże pewne ograniczenie tej zasady w przypadku, gdy fakt wyrządzający szkodę mógł być spowodowany kilkoma różnymi przyczynami i gdy instytucja wspólnotowa nie dostarczyła żadnego dowodu umożliwiającego ustalenie, której z tych przyczyn można przypisać ten fakt, chociaż znajduje się ona w najkorzystniejszej pozycji, aby dostarczyć dowody w tym względzie, w związku z czym utrzymująca się niepewność powinna ją obciążać (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 8 października 1986 r. w sprawach połączonych 169/83 i 136/84 Leussink-Brummelhuis przeciwko Komisji, Rec. s. 2801, pkt 16 i 17). Należy przyjąć to podejście, badając, czy skarżący wykazali, że pewne informacje zostały ujawnione przez OLAF lub jednego z jego urzędników, bez uszczerbku dla prowadzonego na tym etapie badania przez Sąd

kwestii, czy te ewentualne ujawnienia stanowią czyny niezgodne z prawem popełnione przez OLAF (zob. podobnie ww. w pkt 153 wyrok w sprawie Nikolaou przeciwko Komisji, pkt 142).

— W przedmiocie istnienia i treści przecieków do prasy

184 Należy stwierdzić, że istnienie przecieków do prasy należy uznać za fakt powszechnie znany w niniejszym przypadku. Sama Komisja bowiem przyznała podczas rozprawy, że „miało miejsce powiadomienie krajowych organów wymiaru sprawiedliwości, [że] doszło z pewnością do przecieków w takim czy innym momencie, które doprowadziły, że kilka tygodni później informacje te ukazały się w prasie”. Mimo tego ogólnego potwierdzenia istnienia przecieków Komisja podkreśla fakt, że skarżący muszą wykazać, że przecieki te pochodziły z OLAF. Skarżący przyznają ze swej strony, że nie posiadają pisemnych dowodów, że taka czy inna osoba była źródłem przecieków, ale że całość wskazówek i domniemań sugeruje, że pochodziły one od OLAF.

185 W tym względzie należy stwierdzić, że protokół z wystąpienia sekretarza generalnego Komisji przed Komitetem Nadzoru OLAF z dnia 3 września 2003 r. przytacza istnienie przecieków. Należy zacytować fragment tego protokołu, którego wycofania z akt sprawy zażądała Komisja, a który dowodzi istnienia trudności:

„W odniesieniu do problemów dotyczących przesłuchiwanie osób, w pełni się zgadzam, jest to prawdziwy problem. Wszystko może funkcjonować prawidłowo, jeżeli zachowywana jest poufność. Jeśli rzeczywiście istnieje poufność, akta przygotowane przez OLAF są przekazywane prokuraturze i to prokuratura decyduje, czy należy przesłuchać ludzi. Wszystko jest dobrze, jeśli nie ma przecieków do prasy. Niestety, jak

na razie, OLAF wszystko f[iltruje]. A zatem tzw. poufność — ja jestem [Y. Franchet lub D. Byk], [czytam] w *Financial Times*, że jestem oskarżony o kradzież środków wspólnotowych. Proszę mi wybaczyć, ale moja reputacja jest zniszczona. Nie ma innej możliwości, nawet jeśli później dojdzie do całkowitego wybielenia, ci ludzie są zdyskredytowani zawodowo, nawet osobiście. A zatem to kwestia bardzo poważna. Mamy do czynienia z karierą, życiem osobistym, nietykalnością osób. A zatem, moim zdaniem, dopóki nie będzie można uniknąć przecieków, trzeba bardzo uważać na to, co się pisze i co się mówi; trzeba być bardziej ostrożnym”.

186 Poza tym zgodnie z notą sekretariatu Komitetu Nadzoru OLAF skierowaną do przewodniczącego Komitetu Nadzoru z dnia 27 maja 2003 r.:

„Różne artykuły, które ukazały się najpierw w prasie niemieckiej, a następnie francuskiej, doniosły o przekazaniu przez OLAF informacji prokuratorowi generalnemu Republiki Francuskiej w Paryżu.

Przecieki do prasy niemieckiej wydają się być dobrze zsynchronizowane, po pierwsze, z wyjazdem do Niemiec pewnych urzędników OLAF, a po drugie, ceremoniami towarzyszącymi obchodom [50.] rocznicy Eurostatu.

Wydaje się, że załączony artykuł z dziennika *Libération*, opublikowany w dniu 22 maja 2003 r., został zredagowany wyłącznie w oparciu o informacje przekazane przez OLAF prokuratorowi generalnemu Republiki Francuskiej w Paryżu. Artykuł jest podpisany przez dwóch dziennikarzy pracujących w Brukseli, co sugeruje, że źródło przecieku znajduje się w Brukseli, a nie w Paryżu”.

187 Podobnie zgodnie z raportem Komitetu Nadzoru z dnia 15 stycznia 2004 r. zredagowanym na wniosek Parlamentu na temat kwestii proceduralnych, jakie powstały w ramach dochodzeń w sprawie Eurostatu:

„Na przebieg tej sprawy miało wpływ przekazanie przez OLAF do prasy i do instytucji, umyślnie bądź nieumyślnie, informacji i oświadczeń, które podważając prawa indywidualne osób, wobec których prowadzone jest dochodzenie, a także prawidłowy przebieg dochodzenia, powinny być zostać objęte klauzulą poufności”.

188 Również nota z dnia 1 lipca 2003 r. (zob. pkt 34 powyżej) świadczy o tym, że przecieki były faktem znanym dyrektorowi generalnemu OLAF, skoro stwierdził on, co następuje: „Służba bezpieczeństwa Komisji prowadzi dochodzenie w sprawie przecieków”.

189 W tych okolicznościach pozostaje stwierdzić, że zaistnienie przecieków zostało już wystarczająco wykazane w oparciu o wyżej wymienione dokumenty.

190 W odpowiedzi na pytanie pisemne Sądu skarżący wyjaśniają, że informacje i terminy wykorzystane w piśmie i nocie OLAF z dnia 19 marca 2003 r. stanowią źródło pierwszej serii artykułów lub wystąpień publicznych mediów lub postów do Parlamentu Europejskiego, którzy z pewnością mieli dostęp do tych dokumentów. Cytują oni liczne artykuły prasowe w tym względzie.

191 W uwagach dotyczących odpowiedzi skarżących Komisja podważa fakt, że przytoczone artykuły prasowe dowodzą istnienia przecieków, zwłaszcza pochodzących od OLAF, i oświadcza, że jest to twierdzenie nieoparte dowodami. Podnosi, że żaden fragment tego artykułu nie pozwala na stwierdzenie, że OLAF był źródłem informacji dotyczących przekazania sprawy francuskim organom wymiaru sprawiedliwości, które miało miejsce w dniu 19 marca 2003 r., lub jakiegos innego zdarzenia.

192 W tym względzie Sąd podnosi, że artykuły prasowe przytoczone przez skarżących potwierdzają istnienie przecieków. Zawierają one odniesienia między innymi do „dobrze poinformowanego źródła”, a także bezpośrednio cytaty z pisma i noty z dnia 19 marca 2003 r., wysłanych do francuskich organów wymiaru sprawiedliwości.

193 Należy także zacytować niektóre z tych artykułów, aby bardziej szczegółowo zbadać treść przecieków.

194 Zgodnie z treścią artykułu, który ukazał się w *Süddeutsche Zeitung* w dniu 26 kwietnia 2003 r.:

„To będzie wielkie święto. W dniu 16 maja Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich będzie miał 50 lat [...].

Jednakże istnieje możliwość, że święto będzie mniej okazałe niż przewidywano. Właśnie przed tym wielkim jubileuszem zarząd Eurostatu znalazł się w świetle krytyki. Według informacji, jakie dotarły do *Süddeutsche Zeitung*, audyty wewnętrzne skutkują poważnymi oskarżeniami. Wiążą się one ze sprawą środków zdeponowanych na

tajnych kontaktach bankowych, które zostały wydrenowane z funduszy instytucji finansowanych przez Unię Europejską. Od miesięcy OLAF [...] aktywnie prowadzi dochodzenie w tej sprawie.

[...] Najpóźniej od 1999 r. co najmniej 900 000 EUR — kwota odpowiadająca dochodom uzyskanych z tych »Data Shopów« — zdefraudowano z kont urzędowych. Podejrzuje się zajmujących wysokie stanowiska urzędników, że zdefraudowali fundusze pochodzące z tajnych kont bankowych.

Znamy jeszcze za mało szczegółów. Musimy domniemywać, że wszyscy uczestnicy naruszeń są niewinni, dopóki nie zostanie udowodnione, że jest przeciwnie. Jeśli oskarżenia zostaną potwierdzone, będziemy mieć do czynienia ze szczególnie zuchwałym nadużyciem finansowym. [...]

Podejrzeniami objęta została także kadra kierownicza, na czele której stoi Francuz Yves Franchet. Franchet należy do założycieli spółki Eurocost, która przez długi okres otrzymywała środki finansowe od Urzędu Statystycznego. Jak zasygnalizował Parlament Europejski w marcu, Eurocost jest oskarżony między innymi o manipulowanie swoim bilansem. [...]

Wraz z tym nowym oskarżeniem dotyczącym tajnych kont bankowych sprawa Eurostatu może powrócić. Według posłanki do Parlamentu Europejskiego pani S.: »Jeśli to poważne oskarżenie się potwierdzi, sprawa nabierze wtedy nowego wymiaru« [...]

195 W dniu 16 maja 2003 r. w *Financial Times* został opublikowany kolejny artykuł, według którego:

„Prokuratura generalna we Francji wszczęła postępowanie karne w przedmiocie okoliczności faktycznych świadczących o »zakrojonej na szeroką skalę kradzieży« środków finansowych należnych do Unii Europejskiej dotyczące dwóch głównych członków kadry Eurostatu [...].

[...]

Ogłoszenie o wszczęciu postępowania karnego pojawiało się podczas pięciodniowych obchodów upamiętniających 50. rocznicę powstania Eurostatu [...].

Obecnie tribunal de grande instance w Paryżu prowadzi wobec X karne postępowanie przygotowawcze. Zostało ono wszczęte w odpowiedzi na dochodzenie prowadzone przez OLAF [...] skierowane przeciwko dwóm zajmującym wysokie stanowiska urzędnikom francuskim, Yves’owi Franchetowi, długoletniemu dyrektorowi generalnemu Eurostatu, oraz Danielowi Bykowi, dyrektorowi jednej z sześciu dyrekcji Eurostatu.

Według akt sprawy przekazanych organom francuskim przez OLAF podejrzewa się, że w dniu 1[9] marca ci dwaj mężczyźni otworzyli konta w banku depozytowym w Luksemburgu, na którym zgromadzono do 900 000 euro, które powinny były trafić do Eurostatu.

[...]”.

- 196 W innym artykule, zredagowanym przez tego samego dziennikarza z Brukseli, odniesiono się do „[p]ostępowania karnego wszczętego przez prokuraturę generalną we Francji w sprawie zarzutów ciężących na Yvie Franchecie, dyrektorze generalnym, oraz Danielu Byku, jednym z dyrektorów instytucji”, którzy są „oskarżeni o otwarcie konta w banku depozytowym w Luksemburgu, co umknęło nadzorowi kontrolerów finansowych”. Artykuł dotyczy także spraw Eurocostu, Eurogramme i CESD Communaux.
- 197 Ponadto według artykułu, który ukazał się w *La Voix du Luxembourg* w dniu 16 maja 2003 r., „po przeprowadzeniu szczegółowego dochodzenia i według dobrze poinformowanego źródła wydaje się, że sprawa ta jest dużo bardziej zaawansowana niż tamta” i że „dowiedziano, że w piśmie z dnia 19 marca skierowanym do prokuratora generalnego Republiki Francuskiej przy tribunal de grande instance w Paryżu dyrektor generalny [OLAF] donosi o ujawnieniu »defraudacji prowadzących do powstania szkody dla budżetu wspólnotowego, które mogą otrzymać kwalifikację karną«”. Należy wskazać, że artykuł ten zawiera bezpośrednie cytaty z pisma i z noty z dnia 19 marca 2003 r., przekazanych francuskim organom sądowym.
- 198 W konsekwencji z artykułów tych wynika z wielkim prawdopodobieństwem, że prasa była w posiadaniu pewnych informacji dotyczących przekazania sprawy francuskim organom wymiaru sprawiedliwości. W artykułach tych znajduje się odwołanie do nielegalnie uzyskanych dochodów, a nazwiska skarżących są cytowane jako nazwiska osób, które uruchomiły całość lub część systemu.
- 199 Poza tym w dniu 14 maja 2003 r. Y. Franchet wysłał do sekretarza generalnego Komisji anonimowy list, który otrzymał, a który został, według niego, wysłany do jednego z dzienników luksemburskich. Należy wskazać, że ten anonimowy list, zatytułowany „50. rocznica powstania Eurostatu”, zawiera fragmenty pisma i noty z dnia 19 marca 2003 r., przekazanych francuskim organom sądowym, i wymienia wyraźnie nazwiska skarżących. Należy także wskazać, że fragmenty te są identyczne z częściami artykułu, który ukazał się w *La Voix du Luxembourg*, cytowanym w pkt 197 powyżej.

200 Ponadto z oświadczenia z dnia 16 maja 2003 r. dotyczącego Eurostatu, które zostało rozpowszechnione w komunikacie prasowym z dnia 19 maja 2003 r. (IP/03/709) i które skarżący dostarczyli w odpowiedzi na pytanie pisemne Sądu, wynika, że Komisja „wyraża ubolewanie co do naruszenia poufnego charakteru tego dochodzenia prowadzonego przez OLAF, które doprowadziło do powstania trudnej sytuacji, przede wszystkim dla urzędników, których nazwiska pojawiły się w mediach, ale także dla Komisji, która nie była w stanie podjąć decyzji o ewentualnych działaniach, jakie należało podjąć, dopóki nie posiadała ona stosownych informacji wynikających z dochodzenia prowadzonego przez OLAF”. Stwierdziła ona, że „w mediach krążą informacje [...] dotyczące rzekomo bezprawnych działań związanych z »datashopami« Eurostatu i ewentualnego zaangażowania [niektórych jej] urzędników” oraz że „[t]e zarzuty [...] są [...] przedmiotem dochodzenia prowadzonego przez OLAF dotyczącego pewnych jego aspektów, którego akta OLAF przekazał francuskiej prokuraturze generalnej”.

201 A zatem w oparciu o wszystkie te dokumenty należy stwierdzić, że co do zasady doszło do przecieków i że skarżący dowiedzieli się z prasy o przekazaniu francuskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Datashopu — Planistatu, czego Komisja się podważa.

202 W odniesieniu do możliwości przypisania tych przecieków OLAF, Komisja wskazała podczas rozprawy, w odpowiedzi na pytanie Sądu, że biorąc pod uwagę, że informacje przekazane francuskim organom wymiaru sprawiedliwości zostały przesłane Komitetowi Nadzoru OLAF i jego wydziałowi prawnemu zanim te informacje ukazały się w prasie, nie można w sposób pewny ustalić, że przecieki mogły pochodzić tylko od OLAF. W tym względzie Sąd jest zdania, że wystarczy ustalić, że ewentualne przecieki pochodzące od Komitetu Nadzoru OLAF mogą być przypisane OLAF, a w każdym razie nawet gdyby przecieki pochodziły z wydziału prawnego Komisji, Wspólnota także byłaby odpowiedzialna.

203 W tych okolicznościach i zważywszy, że Komisja nawet nie przywołała możliwości, że źródło przecieków mogło nie mieć charakteru wspólnotowego, czyli że przecieki te mogły pochodzić od francuskich organów wymiaru sprawiedliwości, fakt, że informacje

te mogły być znane temu niewspółnotowemu organowi, nie wyklucza możliwości, że źródłem tej informacji był OLAF lub inny organ, za który odpowiada Wspólnota.

204 A zatem należy stwierdzić, że istnienie przecieków przy przekazaniu sprawy Datashopu — Planistatu francuskim organom wymiaru sprawiedliwości jest ustalone. Poza tym wszystkie wskazówki zawarte w aktach sprawy, jak i jej kontekst (zobacz analizę poszczególnych dokumentów powyżej) pozwalają stwierdzić, że źródłem przecieków jest OLAF, i z uwagi na brak wskazówek, że źródłem jest raczej wydział prawny Komisji, należy domniemywać, że źródłem przecieków jest właśnie OLAF.

205 W odniesieniu do przecieków, na które powołują się skarżący, dotyczących spotkań skarżących ze śledczymi OLAF, które odbyły się w okresie od dnia 23 czerwca do dnia 4 lipca 2003 r. lub przecieków dotyczących raportów, należy wskazać, że powyżej przeanalizowane dokumenty nie wykazują wyraźnie, że miały miejsce przecieki dotyczące wspomnianych spotkań lub raportów. Skarżącym nie udało się udowodnić tych twierdzeń także za pomocą artykułów prasowych, jakie przedstawili. W związku z tym istnienie tych ewentualnych przecieków nie zostało wystarczająco wykazane.

206 Podsumowując należy stwierdzić, biorąc pod uwagę powyższe, że z uwagi na brak jakiegokolwiek dowodu przedstawionego przez Komisję, zmierzającego do wykazania, że przecieki mogły mieć inne źródło, OLAF jest odpowiedzialny za przecieki dotyczące informacji zawartych w piśmie i piśmie przewodnim z dnia 19 marca 2003 r. dotyczących przekazania francuskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Datashopu — Planistatu oraz za fakt, że w wyniku tego przecieku informacje te znalazły się w prasie.

207 W konsekwencji należy zbadać, czy OLAF naruszył normę prawną przyznającą uprawnienia jednostkom.

— Analiza naruszeń normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom, które mogły wynikać z ujawnienia informacji przez OLAF

208 Skarżący powołują się między innymi na naruszenie obowiązku zachowania poufności w ramach dochodzeń prowadzonych przez OLAF, naruszenie zasady dobrej administracji i domniemania niewinności.

209 W odniesieniu do zasady domniemana niewinności Sąd przypomina, że zasada ta, która stanowi prawo podstawowe, ustanowiona w art. 6 ust. 2 EKPCz oraz w art. 48 ust. 1 karty praw podstawowych, przyznaje jednostkom uprawnienia, których przestrzeganie gwarantuje sąd wspólnotowy (wyrok Sądu z dnia 4 października 2006 r. w sprawie T-193/04 Tillack przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-3995, pkt 121).

210 Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (zwanego dalej ETPCz), art. 6 ust. 2 EKPCz dotyczy wszystkich postępowań karnych, niezależnie od wyniku postępowania, a nie tylko badania zasadności oskarżenia. Postanowienie to gwarantuje każdej osobie, że nie będzie określona ani traktowana jako winna czynu zabronionego, zanim jej wina nie zostanie dowiedziona przed sądem. A zatem wymaga on między innymi, aby sprawując swe funkcje, skład sądu nie wychodził z założenia, że oskarżony popełnił zarzucany mu czyn. Zasada domniemana niewinności zostaje naruszona, gdy dochodzi do wydania oświadczeń lub decyzji, które odzwierciedlają przeświadczenie o winie danej osoby, które wzbudzają w społeczeństwie przekonanie o winie tej osoby lub przesądzą o ocenie okoliczności faktycznych przez właściwy sąd (zob. ETPCz, wyrok z dnia 21 września 2006 r. w sprawie Pandy przeciwko Belgii, §§ 41 i 42).

- 211 ETPCz ponadto orzekł, że o ile zasada domniemana niewinności potwierdzona w art. 6 ust. 2 EKPCz jest jednym z elementów rzetelnego postępowania karnego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 EKPCz, nie ogranicza się ona do gwarancji proceduralnej: jej zakres jest szerszy i wymaga, aby żaden przedstawiciel państwa nie deklarował, że dana osoba jest winna popełnienia przestępstwa, zanim jej wina nie zostanie ustalona przez sąd (zob. ETPCz, wyrok z dnia 28 października 2004 r. w sprawie Y. B. i in. przeciwko Turcji, § 43). ETPCz już bowiem w wyroku z dnia 10 lutego 1995 r. w sprawie *Allenet de Ribemont przeciwko Francji* (seria A nr 308, §§ 35 i 36), na który powołują się skarżący, stwierdził, przypominając, że EKPCz należy interpretować w taki sposób, aby zagwarantować prawa konkretne i skuteczne, a nie teoretycznie i iluzoryczne, że naruszenia zasady domniemania niewinności może dopuścić się nie tylko sędzia lub sąd, ale także inne organy publiczne. W tym względzie ETPCz podkreślił znaczenie doboru słownictwa przez urzędników państwowych w oświadczeniach, jakie formułują, zanim dana osoba zostanie osądzona lub uznana za winną czynu zabronionego. W stosowaniu art. 6 ust. 2 EKPCz ważne jest rzeczywiste znaczenie wspomnianych oświadczeń, a nie dosłowna ich forma. Jednakże kwestię, czy oświadczenie urzędnika państwowego stanowi naruszenie zasady domniemania niewinności, należy rozpatrywać w kontekście szczególnych okoliczności, w których sporne oświadczenie zostało sformułowane (ww. wyrok w sprawie Y. B. i in. przeciwko Turcji, § 44).
- 212 Ponadto Europejski Trybunał Praw Człowieka uznaje, że art. 6 ust. 2 EKPCz nie uniemożliwia władzom, w świetle art. 10 EKPCz, który gwarantuje wolność wypowiedzi, informowania społeczeństwa o prowadzonych postępowaniach karnych, ale wymaga on, aby odbywało się to z zachowaniem pełnej dyskrecji i ostrożności, której wymaga poszanowanie zasady domniemana niewinności (ww. w pkt 211 wyrok w sprawie *Ribemont przeciwko Francji*, § 38 i ww. w pkt 211 wyrok w sprawie Y. B. i in. przeciwko Turcji, § 47).
- 213 Dopełnieniem tej zasady jest obowiązek zachowania poufności, który ciąży na OLAF zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia nr 1073/1999.

214 Podobnie orzeczono, że na mocy obowiązku staranności i zasady dobrej administracji administracja powinna po pierwsze unikać przekazywania do prasy informacji, które mogą wyrządzić szkodę danemu urzędnikowi, a po drugie, podjąć wszystkie niezbędne środki, aby zapobiec w ramach instytucji wszelkim formom rozpowszechniania informacji, które mogłyby mieć wobec niego charakter oszczerczy (zob. postanowienie przewodniczącego Sądu z dnia 12 grudnia 1995 r. w sprawie T-203/95 R Connolly przeciwko Komisji, Rec. s. II-2919, pkt 35).

215 W niniejszym przypadku skarżący podnoszą, że OLAF wskazał ich publicznie — w tym poprzez przecieki do prasy — jako winnych szeregu przestępstw, co wzbudziło przekonania o ich winie i przesądziło o ocenie okoliczności faktycznych przeprowadzonej przez sąd francuski, naruszając w ten sposób zasadę domniemana niewinności.

216 Należy przypomnieć, że na przykład w cytowanym w pkt 195 powyżej artykule prasowym z dnia 16 maja 2003 r., który ukazał się w *Financial Times*, wyraźnie wskazano, w oparciu o informacje pochodzące wedle wszelkiego prawdopodobieństwa od OLAF za pośrednictwem przecieków, że skarżący mogli dokonać „zakrojonej na szeroką skalę kradzieży środków wspólnotowych”. Oczywiście jest, że oświadczenie to narusza zasadę domniemana niewinności, ponieważ odzwierciedla pogląd, że skarżący są winni, i skłania opinię publiczną do przekonania o ich winie.

217 A zatem dopuszczając do ujawnienia informacji zawierających już w sobie takie oświadczenie, OLAF naruszył zasadę domniemana niewinności. Skutkiem przecieku naruszył także obowiązek zachowania poufności dochodzeń i doprowadzając do ujawnienia w prasie objętych klauzulą poufności materiałów dochodzeń, działał wbrew interesom dobrej administracji, ponieważ udostępnił w toku dochodzenia opinii publicznej poufne informacje administracji.

- 218 Jak już zostało stwierdzone powyżej, zasada domniemania niewinności przyznaje uprawnienia jednostkom. Należy podnieść, że obowiązek zachowania poufności nadaje także uprawnienia jednostkom, których dotyczy dochodzenie prowadzone przez OLAF, ponieważ mają one prawo wymagać, aby dotyczące ich dochodzenia były prowadzone z poszanowaniem ich praw podstawowych. Podobnie skarżący mają prawo powoływać się w niniejszym przypadku na zasadę dobrej administracji w zakresie, w jakim wiąże się ona z prawem do rozpatrywania spraw ich dotyczących z zachowaniem poufności.
- 219 Należy stwierdzić, że chodzi o wystarczająco istotne naruszenia tych norm prawnych, ponieważ obowiązkiem OLAF jest dbanie o to, aby takie przecieki, naruszające prawa podstawowe danych osób takie jak zasada domniemania niewinności, nie miały miejsca, jako że administracja nie dysponuje żadnym zakresem uznania w odniesieniu do przestrzegania tego obowiązku.

W przedmiocie pisma przesłanego w dniu 24 września 2003 r.

- 220 Skarżący podnoszą, że OLAF naruszył obowiązek zachowania poufności, przekazując przewodniczącemu Komisji w dniu 24 września 2003 r. „streszczenia aktualnie zakończonych spraw Eurostatu”.
- 221 Streszczenie to zostało wysłane przewodniczącemu Komisji przez dyrektora generalnego OLAF. Zgodnie z pismem przewodnim przekazał on przewodniczącemu Komisji „krótkie streszczenie aktualnie zakończonych spraw Eurostatu, które mogą być przedmiotem ewentualnego ujawnienia”. Ponadto dyrektor generalny wyjaśnił, że „streszczenie to w żadnym przypadku nie może być uważane za raport końcowy z dochodzenia, w rozumieniu rozporządzenia nr 1073/1999”. Wreszcie zwrócił uwagę, że „celem tego dokumentu roboczego o znaczeniu ogólnym jest jedynie przedstawienie głównych wniosków, jakie zostały sformułowane po przeprowadzaniu dochodzeń”. Samo streszczenie wskazuje w odniesieniu do każdej ze spraw (Eurocostu, Euro-

gramme, Datashopu, Planistatu i CESD Communautaire) przedmiot dochodzenia, jego wyniki i wnioski sformułowane po jego przeprowadzeniu.

222 W tym względzie wystarczy przypomnieć, że na mocy art. 10 ust. 3 rozporządzenia nr 1073/1999 OLAF może w każdym momencie przekazać danej instytucji informacje uzyskane w trakcie dochodzeń wewnętrznych. Ponadto argumenty skarżących są nieco sprzeczne, ponieważ z jednej strony zarzucają OLAF, że nie przekazał Komisji pewnych informacji, z drugiej zaś zarzucają jej, że przekazała inne informacje. Poza tym należy przypomnieć, że skarżący już zostali przesłuchani na okoliczność tych spraw podczas przesłuchań przeprowadzonych w czerwcu i lipcu 2003 r., a w związku z tym nie mogą twierdzić, że nie zostali wysłuchani przed przesłaniem wspomnianego streszczenia.

223 W każdym razie zważywszy, że OLAF miał prawo przekazać ten dokument Komisji, należy podnieść, że nie może on być obciążony odpowiedzialnością za ewentualny fakt publicznego wykorzystania tego dokumentu przez przewodniczącego Komisji i publicznego rozpowszechnienia go w Parlamencie. Aspekt ten zostanie jeszcze zbadany poniżej w ramach oceny ewentualnie niezgodnego z prawem działania Komisji.

W przedmiocie stanowiska zajętego przez dyrektora generalnego OLAF

224 Skarżący podnoszą, że dyrektor generalny OLAF zajął stanowisko w sprawie, kwalifikując ją jako poważną, zarówno w prasie, jak i przy okazji oświadczeń złożonych przed Cocobu.

- 225 W odniesieniu do oświadczeń złożonych przez dyrektora generalnego OLAF w prasie Sąd stwierdza, że skarżący nie dostarczyli żadnego dowodu w tym zakresie. Ponadto nie wykazali, w jaki sposób fakt, że dyrektor generalny OLAF oświadczył podczas wywiadu telewizyjnego w dniu 30 czerwca 2003 r., że sprawa Eurostatu jest „sprawą poważną”, narusza jej poufność. W każdym razie skarżący nie przedstawili żadnego dowodu, który umożliwiłby zweryfikowanie treści tych oświadczeń złożonych w telewizji.
- 226 W odniesieniu do oświadczeń złożonych przez dyrektora generalnego OLAF przed Cocobu w dniach 30 czerwca i 16 lipca 2003 r. skarżący także nie wykazali, w jaki sposób fakt, że zakwalifikował on sprawę jako „niezwykłą” i „nieklasyczną”, naruszył poufność sprawy.
- 227 Jednakże skarżący powołują się także w tym względzie na naruszenie zasady domniemana niewinności.
- 228 W tym względzie należy zbadać, co powiedział dyrektor generalny OLAF w swych oświadczeniach przed Cocobu. Według noty z dnia 1 lipca 2003 r. dyrektor generalny OLAF stwierdził podczas swego wystąpienia w dniu 30 czerwca 2003 r. przed Cocobu, że „OLAF nadal prowadzi dochodzenie wewnętrzne, i że Y. Franchet i D. Byk zostaną przesłuchani, a dochodzenie nie zostanie zakończone przed końcem czerwca”. Ponadto potwierdził, że „[w] odniesieniu do kwestii, dlaczego nie podjęto środków dyscyplinarnych, takich jak zawieszenie, przedstawił wahania OLAF, ale przede wszystkim podkreślił, że OLAF nie chciał zagrozić dochodzeniu wewnętrznemu, podnosząc natychmiastowo alarm”. Ponadto podniósł, że „w żadnym momencie Y. Franchet i D. Byk nie usiłowali wpłynąć na przebieg dochodzenia”. Dyrektor generalny OLAF podczas swego wystąpienia przed Cocobu w dniu 16 lipca 2003 r. podkreślił, „że jest czymś wyjątkowym, że [sprawa] dotyczy dyrektora generalnego”, i że „na początku ten fakt się nie pojawił”. Zauważył także, „że raport z audytu niekoniecznie oznacza, że

istnieje dowód”. Stwierdził również, że Y. Franchet był poinformowany o wszczęciu dochodzenia, a także o przekazaniu jego wyników luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości.

229 Należy stwierdzić, że mimo iż dyrektor generalny OLAF wyraźnie wymienił nazwiska skarżących podczas swego wystąpienia przed Cocobu, nie sposób uznać, że naruszył on zasadę domniemana niewinności. Jego wystąpienie miało bowiem raczej charakter informacyjny, zwłaszcza w zakresie odpowiedzi na pytania członków Cocobu, a nie miało na celu wzbudzić przekonania o winie skarżących.

230 W związku z powyższym OLAF nie naruszył zasady domniemania niewinności w tym względzie.

3. W przedmiocie błędów dotyczących sporządzenia i przekazania not i raportów końcowych

a) Argumenty stron

231 Skarżący odwołują się do decyzji Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 3 lipca 2003 r. dotyczącej skargi przeciwko OLAF, zarejestrowanej pod numerem referencyjnym 1625/2002/IJH, zgodnie z którą zasada dobrej administracji wymaga, aby dochodzenia administracyjne OLAF były prowadzone z zachowaniem „ostrożności, bezstronności i obiektywności”. Tymczasem w niniejszym przypadku wymogi te nie zostały spełnione.

- 232 OLAF sformułował już bowiem wnioski w nocy z dnia 1 lipca 2002 r. dotyczącej sprawy Eurocostu, podczas gdy było jeszcze daleko do zakończenia sprawy i przesłuchania Y. Francheta, którego jednakże dotyczyło pismo z dnia 4 lipca 2002 r. skierowane do luksemburskich organów wymiaru sprawiedliwości.
- 233 Poza tym ani „streszczenie aktualnie zakończonych spraw Eurostatu” z dnia 24 września 2003 r., ani raporty końcowe sporządzone przez OLAF nie uwzględniły informacji przekazanych przez skarżących w trakcie ich przesłuchań przeprowadzonych w czerwcu i lipcu 2003 r. w sprawach Eurocostu, Datashopu — Planistatu i CESD Communautaire. Ponadto OLAF nie podał powodów, dla których ich nie uwzględnił. Zwykły fakt wskazania, że osoby, których dotyczy dochodzenie, zaprzeczają swej odpowiedzialności, nie oznacza, że zostały one skutecznie przesłuchane przez śledczych OLAF.
- 234 Poza tym OLAF nie przedstawił skarżącym swych wniosków przed sporządzeniem raportów końcowych, naruszając w ten sposób ponownie ich prawo do przedstawienia swego stanowiska.
- 235 Skarżący podkreślają, że na mocy art. 10 rozporządzenia nr 1073/1999 tylko informacje posiadające wartość dowodową mogą stanowić podstawę wniosków z dochodzenia. A zatem OLAF powinien uwzględnić wszystkie zebrane informacje, aby sformułować wnioski, i nie może ich interpretować w ten sposób, aby służyły jako przyczyna lub cel, który sobie z góry wyznaczył.
- 236 Ponadto OLAF wywierał znaczną presję na krajowe organy wymiaru sprawiedliwości, aby wszczęły one postępowanie przeciwko skarżącym. Przekazanie przez OLAF francuskim organom wymiaru sprawiedliwości raportów końcowych dotyczących spraw CESD Communautaire i Datashopu — Planistatu jest bowiem sprzeczne z art. 9

ust. 4 rozporządzenia nr 1073/1999, ponieważ działania, jakie należy podjąć po raportach końcowych, dyscyplinarne lub sądowe, leżą w zakresie uprawnień danej instytucji, a nie OLAF.

237 Komisja podkreśla, odnosząc się do obowiązku prowadzenia dochodzeń z zachowaniem ostrożności i bezstronności, że OLAF może sam wybrać moment, w którym przekaze w trakcie dochodzenia uzyskane informacje. Komisja podważa fakt, że śledczy wskazali, że przekazali informacje mimo braku dokładnej i pełnej znajomości okoliczności faktycznych odnoszących się do dochodzenia. Skarżący sami przyznają, że zostali przesłuchani przez śledczych OLAF. Jednakże śledczy mogli ich przesłuchać dopiero w momencie, gdy pozwalał na to stan zaawansowania dochodzenia, co relatywizuje twierdzenie skarżących, zgodnie z którym zostali oni przesłuchani dopiero wtedy, gdy tego zażądali.

238 W odniesieniu do nieuwzględnienia informacji przekazanych OLAF przez skarżących podczas ich przesłuchań przeprowadzonych w czerwcu i lipcu 2003 r. Komisja stwierdza, że rozpatrywane sprawy leżą teraz w zakresie uprawnień francuskich i luksemburskich organów wymiaru sprawiedliwości, a w konsekwencji nie uważa, aby miała ona obowiązek wypowiedzania się co do istoty tych postępowań w ramach niniejszej sprawy. W każdym razie OLAF nie ma obowiązku podzielać stanowiska skarżących. Ponadto „streszczenie aktualnie zakończonych spraw Eurostatu” wyjaśnia, że urzędnicy, których dotyczyły dochodzenia, zostali przesłuchani i że kwestionowali swą odpowiedzialność.

239 W odniesieniu do rzekomej presji wywieranej przez OLAF na francuskie organy wymiaru sprawiedliwości w związku z faktem, że to Komisja, a nie OLAF powinna była przekazać raporty z dochodzenia, na mocy art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 1073/1999, Komisja podkreśla, że przepis ten w żaden sposób nie uniemożliwia OLAF skierowania tytułem informacji raportu końcowego z dochodzenia wewnętrznego do krajowego organu wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza jeżeli do organu tego były już podczas dochodzenia kierowane informacje. Przepis ten nakłada na daną instytucję obowiązek podjęcia, w odpowiedzi na wyniki dochodzenia wewnętrznego, takich działań dyscyplinarnych i sądowych, jakie uzna za stosowane.

b) Ocena Sądu

240 Po pierwsze, w odniesieniu do noty z dnia 1 lipca 2002 r. wystarczy wskazać, że nota ta nie zawiera żadnego, nawet dorozumianego odniesienia do Y. Francheta. W każdym razie biorąc pod uwagę, że Sąd już stwierdził powyżej, że Y. Franchet powinien być zostać przesłuchany w odniesieniu do przekazania luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Eurocostu, nie trzeba już badać kwestii, czy należało przesłuchać go w zakresie tej noty, która znajdowała się w przekazanych tym organom aktach sprawy.

241 Po drugie, w odniesieniu do rzekomego nieuwzględnienia informacji przekazanych przez skarżących podczas sporządzania raportów końcowych wystarczy stwierdzić, że skarżący ograniczają się do przedstawienia długich rozważań na temat okoliczności faktycznych, nie dostarczając żadnego dowodu na ich poparcie. Poza tym ponowne badanie akt sprawy nie należy do zadań Sądu. Ponadto, jak stwierdza Komisja, OLAF i jego śledczy nie są w żaden sposób zobowiązani do podzielenia poglądów skarżących. Poza tym w „streszczeniu aktualnie zakończonych spraw Eurostatu” z dnia 24 września 2003 r. podkreślono, że urzędnicy, których dotyczy dochodzenie, przesłuchani przez służby OLAF, zaprzeczali swej odpowiedzialności w odniesieniu do zarzucanych im faktów, stwierdzając między innymi, że zawsze działali w interesie Wspólnoty.

242 Poza tym odnosząc się do argumentu skarżących, że tylko informacje, które mają wartość dowodową, mogą stanowić podstawę formułowania wniosków z dochodzenia, a co za tym idzie, OLAF powinien był uwzględnić wszystkie zebrane informacje, nie interpretując ich w ten sposób, aby służyły one jako przyczyna lub cel, który sobie z góry wyznaczył, wystarczy stwierdzić, że skarżący w żaden sposób nie poparli faktu, że OLAF oparł swe wnioski na informacjach nieposiadających wartości dowodowej lub że został ustalony z góry jakiś cel.

243 Ponadto w odniesieniu do naruszenia obowiązku uzasadnienia, na który powołują się skarżący, z tego względu, że OLAF nie wyjaśnił powodów, dla których nie uwzględnił uwag skarżących, wystarczy stwierdzić, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem naruszenie obowiązku określonego w art. 253 WE samo z siebie nie prowadzi do powstania odpowiedzialności Wspólnoty (wyroki Trybunału z dnia 15 września 1982 r. w sprawie 106/81 Kind przeciwko EWG, Rec. s. 2885, pkt 14; z dnia 6 czerwca 1990 r. w sprawie C-119/88 AERPO i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-2189, pkt 20, i z dnia 30 września 2003 r. w sprawie C-76/01 P Eurocoton i in. przeciwko Radzie, Rec. s. I-10091, pkt 98; wyroki Sądu z dnia 18 września 1995 r. w sprawie T-167/94 Nölle przeciwko Radzie i Komisji, Rec. s. II-2589, pkt 57; z dnia 13 grudnia 1995 r. w sprawach połączonych T-481/93 i T-484/93 Exporteurs in Levende Varkens i in. przeciwko Komisji, Rec. s. II-2941, pkt 104; z dnia 20 marca 2001 r. w sprawie T-18/99 Cordis przeciwko Komisji, Rec. s. II-913, pkt 79, i z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie T-43/98 Emesa Sugar przeciwko Radzie, Rec. s. II-3519, pkt 63). Należy zatem odrzucić ten argument.

244 W każdym razie obowiązek uzasadnienia nie wymaga rozważenia wszystkich okoliczności faktycznych i prawnych, które zostały podniesione przez zainteresowanych w trakcie postępowania (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 17 stycznia 1984 r. w sprawach połączonych 43/82 i 63/82 VBVB i VBBB przeciwko Komisji, Rec. s. 19, pkt 22; wyroki Sądu z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie T-277/01 Stevens przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-253 i II-1273, pkt 71, i z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie T-198/02 N przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-115 i II-507, pkt 109).

245 A zatem skarżący nie mogą powoływać się na to, że OLAF nie uwzględnił wszystkich informacji i uwag przez nich przekazanych.

246 Po trzecie, w odniesieniu do argumentu skarżących, zgodnie z którym OLAF nie przedstawił skarżącym swych uwag przed sporządzeniem raportów końcowych, naruszając w ten sposób prawo do przedstawienia swego stanowiska, wystarczy stwierdzić, że skarżący zostali przesłuchani pod koniec czerwca i na początku lipca

2003 r. w zakresie rozpatrywanych spraw, czyli na długo przed sporządzeniem przez OLAF tych raportów we wrześniu 2003 r. Prawo do przedstawienia swego stanowiska nie wymaga, aby OLAF przedstawił swe uwagi skarżącym.

247 Po czwarte, w odniesieniu do przekazania krajowym organom wymiaru sprawiedliwości raportów końcowych i wywieranej na nie presji należy przypomnieć, że na mocy art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 1073/1999 raporty sporządzone w następstwie dochodzenia wewnętrznego i wszystkie dotyczące ich przydatne dokumenty przesyłane są danej instytucji, organowi, urzędowi lub agencji, które nadają bieg результатам dochodzeń wewnętrznych, w szczególności wszczynając postępowania dyscyplinarne i sądowe, czego wymagają wyniki dochodzeń, i informują o nich dyrektora OLAF.

248 Należy także przypomnieć, że na mocy art. 10 ust. 2 rozporządzenia nr 1073/1999 dyrektor OLAF przekazuje organom wymiaru sprawiedliwości danego państwa członkowskiego uzyskane przez OLAF w trakcie dochodzeń wewnętrznych informacje dotyczące faktów, które mogą stać się podstawą wszczęcia postępowania karnego.

249 W niniejszym przypadku OLAF już przekazał francuskim organom wymiaru sprawiedliwości informacje na mocy art. 10 ust. 2 rozporządzenia nr 1073/1999. Należy przypomnieć, że art. 9 ust. 4 rozporządzenia 1073/1999 nie uniemożliwia OLAF przekazania krajowemu organowi wymiaru sprawiedliwości raportu końcowego z dochodzenia tytułem informacji, zwłaszcza gdy już w toku dochodzenia przesyłano mu informacje. Artykuł 9 ust. 4 wspomnianego rozporządzenia nakłada na daną instytucję obowiązek nadania biegu rezultatom dochodzenia wewnętrznego, w szczególności poprzez wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i sądowego, i poinformowania o tym dyrektora OLAF.

250 W każdym razie skarżącym nie udało się dowieść, że OLAF rzeczywiście wywarł silną presję na francuskie organy wymiaru sprawiedliwości.

251 Z powyższego wynika, że skarżącym nie udało się wykazać, że zachowanie OLAF w zakresie sporządzenia i przekazania not oraz raportów końcowych było niezgodne z prawem, z wyjątkiem bezprawnego zachowania stwierdzonego już podczas badania przekazania informacji luksemburskim i francuskim organom wymiaru sprawiedliwości.

4. W przedmiocie odmowy dostępu do pewnych dokumentów

a) Argumenty stron

252 Skarżący utrzymują, że OLAF odmawiając przekazania im całości akt sprawy, dopuścił się, oprócz naruszenia ich praw podstawowych, czynu polegającego na złej administracji. Żaden przepis obowiązującego w tym zakresie prawodawstwa nie uzasadnia bowiem odmowy przekazania akt dochodzenia, a a fortiori raportu z dochodzenia (zewnętrznego lub wewnętrznego) osobie, wobec której OLAF prowadzi dochodzenie, niezależnie od kwestii, czy dochodzenie to zostało w części lub w całości zakończone.

253 Nie można przyznać OLAF prawa do odmowy dostępu do jego dokumentów ze względu na ogólną przyczynę zagwarantowania skuteczności i poufności misji, jaka została mu powierzona, a także ze względu na jego niezależność. Ponieważ dostęp do dokumentów stanowi prawo podstawowe, każde ewentualne jego ograniczenie należy oceniać w sposób restrykcyjny.

254 Komisja zauważa, że OLAF w żaden niezgodny z prawem sposób nie sprzeciwił się temu dostępowi, ponieważ nie ma on jakiegokolwiek obowiązku w tym zakresie na etapie wstępnym, jaki stanowi dochodzenie. Dostęp do akt sprawy jest zapewniony dopiero na etapie późniejszym, gdy w wyniku raportów OLAF zostają podjęte działania

w ramach postępowania dyscyplinarnego lub sądowego. Ponadto skarżącym przedstawiono istotne dokumenty podczas przesłuchań przy okazji zadawanych im pytań.

b) Ocena Sądu

²⁵⁵ Należy przypomnieć, że OLAF nie jest zobowiązany do zapewnienia urzędnikowi wspólnotowemu, którego dotyczy dochodzenie wewnętrzne — przed wydaniem niekorzystnej dla niego ostatecznej decyzji przez AIPN — dostępu do dokumentów będących przedmiotem takiego dochodzenia lub do dokumentów sporządzonych przez sam OLAF przy tej okazji; w przeciwnym razie mogłoby dojść do naruszenia skuteczności i poufności powierzonych OLAF misji, a także jego niezależności. W szczególności jedynie fakt, że część poufnych akt sprawy wydaje się być niezgodnie z prawem przekazana prasie, nie uzasadnia sam z siebie odstępstwa na rzecz urzędnika, którego dochodzenie dotyczy, od poufności tych akt sprawy i dochodzenia prowadzonego przez OLAF. Poszanowanie prawa do obrony urzędnika, wobec którego prowadzone jest dochodzenie, jest zagwarantowane w sposób wystarczający w art. 4 decyzji 1999/396 (postanowienie Sądu z dnia 18 grudnia 2003 r. w sprawie T-215/02 Gómez-Reino przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-345 i II-1685, pkt 65; i ww. w pkt 153 wyrok w sprawie Nikolaou przeciwko Komisji, pkt 241).

²⁵⁶ A zatem art. 4 decyzji 1999/396 nie zobowiązuje OLAF do zapewnienia dostępu do dokumentów będących przedmiotem dochodzenia wewnętrznego lub do dokumentów sporządzonych przez sam OLAF, zwłaszcza dlatego, że wykładnia tego przepisu, zgodnie z którą OLAF miałby taki obowiązek, zakłócałaby prace tego organu (ww. w pkt 153 wyrok w sprawie Nikolaou przeciwko Komisji, pkt 242).

257 Podejście to nie jest sprzeczne z poszanowaniem prawa do dobrej administracji, przewidzianego w art. 41 karty praw podstawowych, zgodnie z którym prawo to obejmuje uprawnienie każdej osoby do dostępu do akt jej sprawy, z zastrzeżeniem poszanowania uprawnionych interesów poufności oraz tajemnicy zawodowej i handlowej. A zatem zgodnie z tą zasadą można odmówić dostępu do akt sprawy, jeśli wymaga tego zachowanie poufności.

258 Biorąc pod uwagę, że wykładnia ta wyklucza jakikolwiek obowiązek spoczywający na OLAF, aby zapewnić dostęp do akt sprawy przed wydaniem raportu końcowego, należy oddalić argumentację skarżących przytoczoną w odniesieniu do dostępu do akt dochodzenia.

259 Co się tyczy dostępu do raportu końcowego, należy stwierdzić, że kwestii tej nie dotyczy żaden z obowiązków wynikających z art. 4 decyzji 1999/396. W zakresie dotyczącym zasady kontrydiktoryjności jej naruszenie przez OLAF może być ustalone tylko w przypadku, gdy raport końcowy zostanie opublikowany lub jeśli w jego wyniku zostanie wydany akt, z którym łączą się niekorzystne skutki dla danej osoby (zob. podobnie i przez analogię ww. w pkt 153 wyrok w sprawie Nikolaou przeciwko Komisji, pkt 267 i 268).

260 W niniejszym przypadku nie został postawiony zarzut, że raporty zostały opublikowane przed ich uprzednim przekazaniem skarżącym. W zakresie w jakim adresaci raportów końcowych, czyli Komisja i luksemburskie i francuskie organy wymiaru sprawiedliwości, miały zamiar wydania takiego aktu wobec skarżących w oparciu o raporty końcowe, do tych organów, a nie do OLAF należało zapewnienie skarżącym do nich dostępu w stosownym przypadku i zgodnie z ich własnymi przepisami proceduralnymi (zob. podobnie ww. w pkt 153 wyrok w sprawie Nikolaou przeciwko Komisji, pkt 269).

261 Należy zatem stwierdzić, że OLAF nie popełnił żadnego naruszenia prawa w zakresie dotyczącym dostępu do raportów końcowych.

262 W każdym razie, jak wynika z pkt 47 powyżej, skarżącym zapewniono dostęp do raportów końcowych po złożeniu przez nich wniosków, z wyjątkiem raportu końcowego z dochodzenia w sprawie Planistatu, które dotyczy zewnętrznej części sprawy Datashopu — Planistatu.

5. W przedmiocie rozpatrzenia sprawy Eurostatu w nierozsądnym terminie i w przedmiocie naruszenia art. 6 i 11 rozporządzenia nr 1073/1999

a) Argumenty stron

263 Skarżący zarzucają OLAF fakt, że dochodzenia doprowadziły do sporządzenia raportów końcowych dopiero w dniu 25 września 2003 r., czyli po upływie niemalże trzech lat od ich wszczęcia lub trzy i pół roku po skierowaniu spraw do OLAF w przypadku spraw Eurocostu i Datashopu — Planistatu oraz osiemnaście miesięcy po wszczęciu dochodzenia lub dwa lata po skierowaniu sprawy do OLAF w przypadku sprawy CESD Communautaire. Terminy te nie są więc rozsądne ani uzasadnione w świetle dziewięciomiesięcznego terminu przewidzianego w art. 11 ust. 7 rozporządzenia nr 1073/1999 oraz obowiązku przewidzianego w art. 6 ust. 5 tegoż rozporządzenia, aby dochodzenia były prowadzone nieprzerwanie przez okres, który musi być proporcjonalny do okoliczności i złożoności sprawy.

264 Y. Franchet przekazał bowiem OLAF raporty z audytu, które stanowią podstawę dla dochodzeń, już w marcu 2000 r. (sprawa Eurocostu) i w listopadzie 2001 r. (sprawa CESD Communautaire). Kontroler finansowy dysponował raportem z audytu dotyczącym sprawy Datashopu — Planistatu od lutego 2000 r. i przekazał go OLAF w marcu 2000 r. OLAF wszczął dochodzenia dopiero w dniu 6 października 2000 r. w odniesieniu do spraw Eurocostu i Datashopu — Planistatu oraz w dniu 18 marca 2002 r. w odniesieniu do sprawy CESD Communautaire, a więc wydanie decyzji o wszczęciu

dochodzenia zajęło mu osiem miesięcy (sprawy Eurocostu i Datashopu — Planistatu) oraz cztery miesiące (sprawa CESD Communautaire), OLAF nie poświęcił nawet czasu na przesłuchanie skarżących.

- 265 Według skarżących OLAF nigdy nie poinformował swego Komitetu Nadzoru o powodach, dla których dochodzenie nie mogło być zakończone w dziewięciomiesięcznym terminie, a także o przewidywanym terminie zakończenia dochodzenia.
- 266 W związku z tym OLAF, któremu wiele czasu zajęło najpierw wszczęcie, prowadzenie i zakończenie dochodzeń i który następnie zwrócił się do organów wymiaru sprawiedliwości na mało spójnych warunkach i w oparciu o niekompletne lub niezakończone dochodzenia, zachował się w sposób naruszający pojęcie rozsądnego terminu i zasady dobrej administracji i zdrowego zarządzania.
- 267 Poza tym skarżący doznali szkody z uwagi na ten termin i słusznie skarżyli się na nadmierną długość dochodzenia, nawet przed aktywnym objęciem ich tym dochodzeniem lub zanim ich związek ze sprawą objętą dochodzeniem był znany.
- 268 Komisja przyznaje, że upłynął długi okres pomiędzy momentem, w którym OLAF zostały przekazane poszczególne sprawy, wszczęciem dochodzeń i ich zamknięciem. Termin ten uzasadniony jest po części ustanowieniem samego OLAF, który rozpoczął działalność w dniu 1 czerwca 1999 r. z personelem byłej grupy roboczej „Koordynacja zwalczania nadużyć finansowych”, którą zastąpił. Rozpoczęcie pracy przez nowych urzędników zostało rozłożone na okres od połowy 2001 r. do połowy 2002 r., a ta zmiana personelu wiązała się z całkowitą reorganizacją służby i zmianami kadrowymi oraz ponownym przydzieleniem spraw.

269 Jednakże długi termin nie jest sam w sobie nierozsądny, jeśli uwzględni się złożoność sprawy. Do OLAF skierowano bowiem różne akta dotyczące różnych wątków tej sprawy i dopiero po zestawieniu tych akt sprawy, którego można było dokonać dopiero po pewnym czasie, mogła ukazać się cała waga problemu.

b) Ocena Sądu

270 Należy przypomnieć, że na mocy art. 6 ust. 5 rozporządzenia nr 1073/1999 dochodzenia prowadzone są nieprzerwanie przez okres, który musi być proporcjonalny do okoliczności i złożoności sprawy.

271 Poza tym art. ust. 7 rozporządzenia nr 1073/1999 przewiduje, że jeżeli dochodzenie trwa dłużej niż dziewięć miesięcy, dyrektor OLAF informuje Komitet Nadzoru o powodach, ze względu na które nie można jeszcze zakończyć dochodzenia, i przewidywanym terminie jego zakończenia.

272 A zatem należy stwierdzić, że rozporządzenie nr 1073/1999 nie przewiduje żadnego dokładnego i bezwzględnego terminu zakończenia dochodzeń prowadzonych przez OLAF.

273 W tym względzie należy przypomnieć, że obowiązek przestrzegania rozsądnego terminu w przypadku prowadzenia postępowań administracyjnych stanowi ogólną

zasadę prawa wspólnotowego, której poszanowanie gwarantuje sąd wspólnotowy i która jest skądinąd ujęta jako jeden z aspektów prawa do dobrej administracji w art. 41 ust. 1 karty praw podstawowych (wyrok Sądu z dnia 11 kwietnia 2006 r. w sprawie T-394/03 Angeletti przeciwko Komisji, Zb.Orz.SP s. I-A-15, II-69, pkt 162).

274 W związku z tym postępowanie przed OLAF nie może być przedłużone poza rozsądny termin, który należy oceniać na podstawie okoliczności danego przypadku.

275 W niniejszym przypadku w aktach sprawy, jakimi dysponował OLAF odpowiednio od dnia 17 marca 2000 r., od dnia 12 kwietnia 2000 r. i od dnia 15 listopada 2001 r., zawarte są raporty z audytu w sprawach Datashopu, Eurocostu i CESD Communautaire.

276 Z akt sprawy wynika także, że OLAF wszczął dochodzenia wewnętrzne w sprawach Datashopu i Eurocostu z dnia 6 października 2000 r., a w dniu 18 marca 2002 r. w sprawie CESD Communautaire. A zatem upłynęło odpowiednio niemalże siedem i sześć miesięcy przed wszczęciem dochodzeń w sprawach Datashopu i Eurocostu oraz cztery miesiące przed wszczęciem dochodzenia w sprawie CESD Communautaire.

277 Dochodzenia zostały zakończone w dniu 25 września 2003 r. raportami końcowymi z dochodzeń. A zatem dochodzenia prowadzone w sprawach Datashopu i Eurocostu zostały zakończone około trzech i pół roku po skierowaniu sprawy do OLAF i niemalże trzy lata po ich wszczęciu; dochodzenie prowadzone w sprawie CESD Communautaire zostało zakończone rok i dziesięć miesięcy po skierowaniu sprawy do OLAF i półtora roku po jego wszczęciu.

278 Należy wskazać, że terminy te mogą być uważane za relatywnie długie.

279 Jak przyznaje sama Komisja, pomiędzy doręczeniem OLAF poszczególnych akt sprawy, wszczęciem dochodzeń a zamknięciem dochodzeń upłynął długi okres. Termin ten uzasadnia częściowo ustanowienie samego OLAF, który rozpoczął swą działalność w dniu 1 czerwca 1999 r. z personelem byłej grupy roboczej „Koordynacja zwalczania nadużyć finansowych”, którą zastąpił. Rozpoczęcie pracy przez nowych urzędników zostało rozłożone na okres od połowy 2001 r. do połowy 2002 r., a ta zmiana personelu wiązała się z całkowitą reorganizacją służby i zmianami kadrowymi oraz ponownym przydzieleniem spraw.

280 Sąd uważa, że takie wyjaśnienia same w sobie nie są wystarczające, aby uzasadnić te długie terminy. Jak bowiem słusznie stwierdzają skarżący, zainteresowani urzędnicy nie powinni ponosić konsekwencji braków w organizacji administracyjnej służb Komisji. Fakt, że OLAF stanął w obliczu trudności związanych z rozpoczęciem działalności, nie może stanowić podstawy wyłączenia odpowiedzialności Komisji.

281 Jednakże jak podnosi Komisja, należy także uwzględnić stopień złożoności sprawy. Złożoność sprawy Eurostatu związana z wieloma dochodzeniami, do jakich ta sprawa doprowadziła, i ewentualnym wzajemnym pomiędzy nimi związkiem nie jest podważana i wynika z akt sprawy.

282 W konsekwencji w okolicznościach niniejszego przypadku terminy nie mogą być uznane za nierozsądne.

283 W odniesieniu do argumentu skarżących, zgodnie z którym OLAF nigdy nie poinformował Komitetu Nadzoru o powodach, dla których dochodzenie nie mogło zostać zakończone w terminie dziewięciu miesięcy, ani o przewidywanym terminie

zakończenia dochodzenia, wystarczy stwierdzić, że nawet jeśli tak było, skarżący nie wykazali, że doszło do wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom.

284 W związku z powyższym należy oddalić zarzut skarżących dotyczący nierozsądnego terminu dochodzeń.

285 Z całości powyższych rozważań wynika, że OLAF popełnił wiele błędów, które mogą prowadzić do powstania odpowiedzialności Wspólnoty. Błędy te polegają na przekazaniu informacji luksemburskim i francuskim organom wymiaru sprawiedliwości bez uprzedniego przesłuchania skarżących i przedstawicieli Komitetu Nadzoru oraz na przeciekach dotyczących przekazania francuskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Datashopu — Planistatu.

B — *W przedmiocie bezprawności zachowania Komisji*

1. W przedmiocie ujawnienia informacji przez Komisję

a) Argumenty stron

286 Skarżący podnoszą, że instytucje są zobowiązane do zapewnienia poszanowania poufności dochodzeń prowadzonych przez OLAF oraz uzasadnionych praw zaintereso-

sowanych osób na mocy art. 12 ust. 3 rozporządzenia nr 1073/1999, a także poszanowania praw podstawowych, czego Komisja nie uczyniła.

287 W niniejszym przypadku przekazanie informacji lub raportów OLAF krajowym organom wymiaru sprawiedliwości doprowadziło do „przecieków, mniej lub bardziej celowych, prawdopodobnie zamierzonych, ze strony OLAF”, które spowodowały kampanię medialną oczernienia skarżących, co poważnie naruszyło ich uzasadnione prawa, cześć i godność. Podobnie od momentu przesłuchania skarżących przez śledczych OLAF prasa знаła konkretne szczegóły sprawy Eurostatu. A zatem Komisja nie zagwarantowała przestrzegania poufności. Skarżący podnoszą ponadto, że Komisja nie podważa tych faktów.

288 Poza tym sama Komisja ujawniła informacje, nie dochowując ciężącego na niej obowiązku poufności, a także nie przestrzegając zasad kontrydiktoryjności i domniemania niewinności. Skarżący odwołują się do komunikatu prasowego z dnia 9 lipca 2003 r., w którym Komisja poinformowała, że wszczęła postępowania dyscyplinarne przeciwko trzem swym urzędnikom. Nawet jeśli komunikat ten wyjaśniał, że o wszczęciu tych postępowań zadecydowano bez uszczerbku dla zasady domniemania niewinności, pojawił on się w kontekście naruszającym z pewnością uzasadnione prawa skarżących. Ponadto w tym komunikacie prasowym Komisja ujawniła poufne informacje dotyczące sprawy Eurostatu, opierając się na prowadzonych dochodzeniach, w których toku skarżący nigdy nie zostali wcześniej przesłuchani.

289 Ponadto w dniu 24 września 2003 r. Komisja rozpowszechniła w Parlamencie trzy dokumenty stawiające zarzuty lub wyrażające krytykę wobec skarżących (zob. pkt 42 powyżej), które nie zostały wcześniej im przekazane i w odniesieniu do których skarżący

nie mieli zatem okazji sformułować uwag, a które zostały przekazane skarżącym dopiero na ich żądanie w dniu 10 października 2003 r., mimo ich bardzo szerokiego rozpowszechnienia wewnątrz instytucji i w prasie od dnia 25 września 2003 r.

290 Skarżący podnoszą, że nawet jeśli rozpatrywane dokumenty, których autorem była grupa robocza i SAI, nie stawiają im imiennie konkretnych zarzutów, biorąc pod uwagę, że zadaniem tych organów nie jest formalne stwierdzenie zaistnienia nadużyć finansowych lub imiennie przedstawienie zarzutów, należy stwierdzić, że jedynie fakt, że zawierają one wątpliwości co do zgodności z prawem pewnych stwierdzonych elementów, działa na ich szkodę.

291 W replice skarżący podnoszą, że to ujawnienie zostało dokonane z naruszeniem porozumienia ramowego w sprawie stosunków pomiędzy Parlamentem a Komisją (załącznik XIII do regulaminu Parlamentu), zgodnie z którym te dwie instytucje powinny przestrzegać, w ramach wszelkich poufnych informacji, między innymi „praw podstawowych, w tym prawa do obrony i ochrony życia prywatnego”. Ponadto informacje poufne mogą być przekazane tylko przewodniczącemu Parlamentu, przewodniczącym zainteresowanych komisji parlamentarnych, a także prezydium i konferencji przewodniczących. Tymczasem w niniejszym przypadku rozpowszechnienie informacji było za szerokie, ponieważ ujawnione dokumenty były dostępne praktycznie dla każdego posła, a także dla prasy. Poza tym przewodniczący Komisji wystąpił przed przewodniczącymi grup parlamentarnych, a kategoria ta nie jest objęta art. 1 ust. 4 wspomnianego porozumienia ramowego.

292 Ponadto przewodniczący Komisji w swym przemówieniu przed konferencją przewodniczących grup parlamentarnych Parlamentu w dniu 25 września 2003 r. sformułował szczególnie poważne zarzuty wobec skarżących, a w szczególności wobec Y. Francheta. Nawet jeśli przewodniczący Komisji nie oskarżył imiennie Y. Francheta za nieprawidłowości, zarzucił mu, że zezwolił na to, aby takie naruszenia miały miejsce. Y. Franchet został także oskarżony o udzielenie błędnych informacji

członkowi Komisji sprawującemu kontrolę, jak to przyznaje Komisja, i o posiadanie interesu „w ukryciu prawdy na temat faktów, jakie przedostały się do prasy”.

293 W związku z powyższym poprzez to oskarżenie, nieopowiedziane żadną rozmową z oskarżonym, który został w ten sposób „rzucony na pożarcie” członkom Cocobu i prasie, jedynie w oparciu o raporty zredagowane w klimacie podejrzenia wobec Komisji, która musiała w związku z tym wykazać się stanowczością, przewodniczący Komisji nie zachował się w sposób gwarantujący godność i uczciwość, czego każdy obywatel ma prawo od niego oczekiwać. Nie uszanował on praw podstawowych, a w szczególności prawa do obrony i oparł swą ocenę na błędnych okolicznościach faktycznych. Według skarżących jest nie do przyjęcia, że postanowił on wyłącznie ze względów politycznych wskazać winnego, aby uwolnić się od wszelkiej krytyki. Ta „strategia parasola”, jak ją zakwalifikowała prasa, miała na celu jedynie zyskanie na czasie.

294 Komisja podkreśla, że biorąc pod uwagę, iż OLAF w ramach spoczywającego na nim zadania prowadzenia dochodzenia działa w sposób w pełni niezależny, należy stwierdzić, że jej rolą nie jest interweniowanie w czynności dochodzeniowe podejmowane przez OLAF. Artykuł 12 ust. 3 rozporządzenia nr 1073/1999 nakłada na Komisję obowiązek zachowania poufności dochodzeń prowadzonych przez OLAF w zakresie, w jakim posiada informacje na ich temat. Komisja ponosi wszelką odpowiedzialność, która może być przypisana OLAF, ale nie nadaje jej to żadnego uprawnienia do interweniowania w czynności dochodzeniowe w celu zapewnienia zachowania poufności.

295 W odniesieniu do komunikatu prasowego z dnia 9 lipca 2003 r., a także decyzji podjętych tego samego dnia, według Komisji są one szczególnie ostrożne, wyważone i wydane z dbałością o ochronę praw jednostek, jeśli uwzględni się kontekst „charakteryzujący się pojawieniem się niewątpliwie klimatu napięcia międzyinstytucjonalnego [w] związku [z] udzieleniem absolutorium budżetowego za 2001 r.”.

296 W odniesieniu do trzech dokumentów przekazanych Parlamentowi w dniu 24 września 2003 r. (zob. pkt 42 powyżej) Komisja stwierdza, że streszczenie i wnioski z prac prowadzonych przez grupę roboczą nie zawierają żadnego zarzutu pod adresem skarżących. Nota informacyjna, oparta na drugim raporcie tymczasowym sporządzonym przez SAI, zawiera stwierdzenia wstępne, które nie posiadają wyczerpującego charakteru i nie obejmują kwestii ewentualnej bezpośredniej i indywidualnej odpowiedzialności skarżących, którzy nie mogą zatem skarżyć się na fakt, że dokumenty nie zostały im wcześniej przekazane i że nie mieli okazji sformułować swych uwag. Te dokumenty ograniczają się do stwierdzenia dysfunkcji systemowych. Przyznanie, że raporty pochodzące z takich struktur jak grupa robocza lub SAI mogą być krzywdzące dla urzędników chociażby z uwagi na fakt, że zawierają wątpliwości co do zgodności z prawem pewnych działań lub zachowań, oznaczałoby po prostu zanegowanie wszelkiej możliwości przeprowadzenia audytu.

297 W odniesieniu do przemówienia przewodniczącego Komisji z dnia 25 września 2003 r., przedstawił on bez jakichkolwiek ustępstw analizę trudnej sytuacji, nie próbując jednak przedstawić skarżących jako „kozłów ofiarnych”. Nawet jeśli zarzucił Y. Franchetowi niewystarczająco szybkie wycofanie się z pewnych jednostek, wbrew instrukcjom udzielonym przez poprzednią Komisję, i kontynuowanie stosunków umownych z określonymi spółkami mimo wyników audytów, które znajdowały się w jej dyspozycji, co było sprzeczne z zasadą ostrożności w jej najbardziej podstawowym znaczeniu, nie oskarżyła ona jednak skarżących o te nieprawidłowości.

298 Według Komisji zarzut główny przedstawiony wobec Y. Francheta polega nie na ewentualnym osobistym udziale w nadużyciach finansowych i nieprawidłowościach, ale na niewystarczającym poinformowaniu członka Komisji sprawującego kontrolę, ponieważ od momentu podjęcia funkcji ów członek Komisji nie został poinformowany o sprawie Eurostatu. Komisja podnosi, że przewodniczący Komisji także wyraźnie zidentyfikował problemy komunikacyjne pomiędzy nią a OLAF i uznał konieczność poprawy zarządzania finansowego na poziomie kontroli centralnej. Nigdy nie rozważał kwestii odpowiedzialności karnej lub dyscyplinarnej skarżących, ale wyraźnie powołał się na „odpowiedzialność administracyjno-polityczną” Y. Francheta.

b) Ocena Sądu

299 Tytułem wstępu w odniesieniu do zarzutu skarżących, zgodnie z którym Komisja nie zachowała poufności dochodzeń podczas przekazania sprawy krajowym organom wymiaru sprawiedliwości, wystarczy wskazać, że z pewnością na mocy art. 12 ust. 3 akapit trzeci rozporządzenia nr 1073/1999 instytucje zapewniają zachowanie poufności dochodzeń prowadzonych przez OLAF i poszanowanie uzasadnionych praw zainteresowanych osób. Jednakże przepis ten nie może być interpretowany jako nakładający na Komisję ogólny obowiązek gwarantowania, że OLAF, który prowadzi dochodzenia w sposób w pełni niezależny, zachowa poufność. Przepis ten należy bowiem interpretować w związku z akapitem poprzednim, zgodnie z którym dyrektor generalny OLAF regularnie przedstawia instytucjom raporty w sprawie wyników dochodzeń prowadzonych przez OLAF z poszanowaniem tych samych zasad. A zatem z art. 12 rozporządzenia nr 1073/1999 wynika, że w przypadku gdy dyrektor generalny OLAF przekazuje instytucjom, w tym Komisji, informacje dotyczące dochodzeń, muszą one zachować poufność tych informacji i szanować uzasadnione prawa zainteresowanych osób w zakresie wykorzystywania tych informacji.

300 W konsekwencji należy zbadać, czy Komisja zachowywała się w sposób niezgodny z prawem, ujawniając poszczególne informacje w ramach rozpatrywanych dochodzeń.

W przedmiocie komunikatu prasowego z dnia 9 lipca 2003 r.

301 Skarżący podnoszą, że sama Komisja ujawniła informacje z naruszeniem swego obowiązku zachowania poufności, a także zasad kontradyktoryjności i domniemania niewinności, odwołując się do komunikatu prasowego z dnia 9 lipca 2003 r. (IP/03/979).

302 Należy zacytować ten komunikat prasowy:

„Komisja podejmuje środki w związku z malwersacjami finansowymi w Eurostacie

W ostatnich tygodniach Komisja Europejska przeprowadziła swe własne dochodzenie wewnątrz [Eurostatu]. Wstępne wyniki tych analiz wyraźnie wskazują na istnienie braków i nieprawidłowości w systemie zarządzania Eurostatu. Z pełnym poszanowaniem środków obecnie podejmowanych w sposób w pełni niezależny przez [OLAF], Komisja uważa, że należy natychmiast zająć się tymi budzącymi zaniepokojenie kwestiami. W konsekwencji Komisja uzgodniła dzisiaj szereg środków w celu rozwiązania najpilniejszych problemów.

Przewodniczący Komisji [...] oświadczył: »Cierpliwie czekamy na wyniki poszczególnych obecnie prowadzonych dochodzeń. Niemniej jednak nasze własne analizy dają nam już obecnie powody, aby działać, a Komisja podejmuje aktywne starania, aby przyspieszyć bieg wydarzeń. Od dzisiaj podejmujemy radykalne i bolesne, ale niezbędne środki. Wszelkie okoliczności, jakie miały miejsce w przeszłości, zostaną rozpatrzone, a działania Eurostatu będą prowadzone zgodnie z przepisami i zasadami, jakie obecna Komisja obiecała stosować«.

Środki

Komisja wszczęła postępowania dyscyplinarne przeciwko trzem urzędnikom Komisji. Niektórzy członkowie kadry zarządzającej Eurostatu zostaną tymczasowo przeniesieni i zostaną im powierzone funkcje doradców.

Gdyby się okazało, że osoba będąca obecnie lub w przeszłości członkiem personelu Eurostatu naruszyła rozporządzenie finansowe lub regulamin pracowniczy, zostanie wobec niej wszczęte postępowanie dyscyplinarne. Komisja pragnie podkreślić, że decyzje o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego lub o przeniesieniu urzędników są podejmowane bez uszczerbku dla zasady domniemanej niewinności.

[...]

[Analiza raportów z audytu sporządzonych po przeprowadzeniu audytu wewnętrznego Eurostatu, opracowana przez DG »Budżet«] wykazuje, że doszło do pewnej liczby poważnych naruszeń rozporządzenia finansowego i że działania podjęte w związku z licznymi istotnymi aspektami raportów z audytu wewnętrznego nie miały koniecznego zakresu ani rygoryzmu, a także nie doprowadziły do przyjęcia zasadniczych środków.

[...]

Wyniki [SAI] mają charakter wstępny i w związku z tym powinny być jeszcze potwierdzone. Niemniej jednak wyniki te i pierwsze wskazówki skłaniają do myślenia, że doszło do poważnych naruszeń.

Wciąż oczekujemy na raport OLAF, którego ukończenie przewiduje się na koniec czerwca”.

303 Według skarżących, ten komunikat prasowy narusza uzasadnione prawa i zasadę domniemanej niewinności.

304 Sąd wskazuje, że skarżący nie są wyraźnie wymienieni z nazwiska w tym komunikacie prasowym. Jednakże biorąc pod uwagę, że ich nazwiska były już szeroko znane publicznie, zwłaszcza w maju 2003 r., w odniesieniu do istnienia braków i nieprawidłowości w systemie zarządzania Eurostatu, nie było żadnej wątpliwości, że ten komunikat prasowy odnosił się do skarżących.

305 Sama Komisja bowiem już ogłosiła publicznie nazwiska skarżących w oświadczeniu dotyczącym Eurostatu, które rozpowszechniła w komunikacie prasowym z dnia 19 maja 2003 r. (IP/03/709) i które skarżący przedstawili w odpowiedzi na pytanie pisemne Sądu. Oświadczenie to posiada następujące brzmienie:

„W piątek w ubiegłym tygodniu Komisja otrzymała krótką notę tymczasową od OLAF na temat prowadzonych przez niego obecnie dochodzeń w sprawach zarzutów dotyczących nieprawidłowości, jakie miały miejsce w przeszłości w Eurostacie, które potwierdzają, że pewne badane kwestie mogą prowadzić do pociągnięcia do odpowiedzialności indywidualnej pewnych wysokich rangą urzędników. Jednakże nota ta nie dostarcza jeszcze dowodu dotyczącego konkretnych urzędników. Ponadto urzędnicy, których dotyczy dochodzenie, nie zostali jeszcze przesłuchani przez OLAF.

Komisja zbada tę sytuację podczas następnego posiedzenia, które odbędzie się w środę, w celu podjęcia wszelkich koniecznych środków, aby zapewnić szybkie zakończenie prowadzonych dochodzeń i chronić interesy finansowe Wspólnoty, a także reputację instytucji i jej urzędników. W tym kontekście Komisja zbada wnioski złożone przez Yves'a Francheta, dyrektora generalnego Eurostatu, oraz Daniela Byka, dyrektora Eurostatu, w celu ich przeniesienia z aktualnego stanowiska, aby chronić interesy instytucji i aby mieli oni możliwość obrony.

Komisja zwraca się do OLAF o przyspieszenie prowadzonego dochodzenia, a w szczególności zapewnienie urzędnikom, których jej zdaniem prowadzone dochodzenie może dotyczyć, możliwości przedstawienia swego stanowiska”.

306 A zatem Komisja wyraźnie połączyła nazwiska skarżących z nieprawidłowościami zarzucanymi w ramach sprawy Eurostatu. Powtórzono to także w dniu 21 maja 2003 r., kiedy Komisja opublikowała kolejny komunikat prasowy zatytułowany „Komisja podejmuje działania w celu ochrony interesów instytucji i jej personelu wobec zarzutów dotyczących Eurostatu” (IP/03/723), który skarżący przedstawili w odpowiedzi na pytanie pisemne Sądu i zgodnie z którym:

„Komisja zbadała dzisiaj sytuację, jaka powstała w wyniku zarzutów dotyczących Europejskiego Urzędu Statystycznego, Eurostatu. W tym kontekście przyjęła ona cztery środki zmierzające do ochrony interesów instytucji i jej personelu.

Po pierwsze Komisja zgodziła się, na ich wniosek, na przeniesienie na nowe stanowisko dyrektora generalnego Eurostatu Yves’a Francheta i dyrektora Eurostatu Daniela Byka na okres trwania dochodzenia. Przeniesienia te nie stanowią w żadnym stopniu środka dyscyplinarnego, a podjęte zostały w celu chronienia interesów instytucji i zapewnienia zainteresowanym osobom stosownych środków obrony wobec zarzutów. Od dzisiaj obydwie osoby są zatem tymczasowo oddelegowane do sprawowania funkcji doradców przy dyrekcji generalnej [»]Administracja[«]. Komisja postanowiła także czasowo mianować [V. A.], obecnie dyrektora generalnego ds. tłumaczeń pisemnych, na stanowisko dyrektora generalnego Eurostatu, w celu zapewnienia ciągłości zarządzania Eurostatem.

Komisja zauważa, że [OLAF] ma zamiar przedstawić raport na temat potencjalnego zaangażowania urzędników Komisji w kontekście prowadzonych przez niego dochodzeń do końca czerwca tego roku.

Po drugie biorąc pod uwagę sytuację, jaka powstała, zwłaszcza w mediach, wobec Y. Francheta i D. Byka, Komisja postanowiła im pomóc bronić ich dobrego imienia i prawa do obrony.

Po trzecie zobowiązała ona dyrektora generalnego DG [»]Budżet[«] do przeanalizowania raportów z audytu sporządzonych przez Eurostat w celu zweryfikowania, [czy] przestrzegano zasad przewidzianych w rozporządzeniu finansowym w przypadku będącym przedmiotem dochodzenia prowadzonego przez OLAF.

Wreszcie Komisja postanowiła o wystąpieniu jako strona cywilna w dochodzeniu wszczętym przez prokuratora Republiki Francuskiej w Paryżu w celu obrony interesów zarówno cywilnych, jaki i finansowych instytucji.

Komisja podkreśla, że dochodzenia prowadzone przez OLAF są w toku, i zauważa, że OLAF, po pierwsze, zaferuje urzędnikom, których dochodzenie może dotyczyć, sposobność przedstawienia swego stanowiska, a po drugie, będzie dążyć do doprowadzenia swych dochodzeń do końca, tak szybko jak to możliwe.

Komisja pragnie także podkreślić prawo każdej jednostki do domniemania jej niewinności i przypomina, że informacje, jakimi dysponuje na tym etapie, nie

umożliwiają jej sformułowania wniosków dotyczących odpowiedzialności konkretnych urzędników.

OLAF został utworzony właśnie w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot. Zagwarantowano mu niezależność działania oraz niezależność w zakresie dochodzeń. Komisja przestrzega uprawnień OLAF. W konsekwencji powstrzymuje się ona od wszelkich działań, które mogłyby osłabić wynik prowadzonych przez niego dochodzeń, i nie antycypuje ich rezultatów. Oznacza to jednakże, że Komisja nie ma możliwości formułowania swych własnych wniosków, dopóki OLAF nie zakończy swej pracy i nie przekaze raportu”.

307 A zatem w tym komunikacie prasowym nazwiska skarżących zostały ponownie jasno powiązane z zarzutami dotyczącymi sprawy Eurostatu.

308 W konsekwencji ze względu na kontekst i rozgłos, jaki sama Komisja już nadała skarżącym oraz ich ewentualnej roli w nadużyciach finansowych w Eurostacie, należy wskazać, że ogłoszenie decyzji Komisji z dnia 9 lipca 2003 r. o wszczęciu postępowań dyscyplinarnych przeciwko trzem jej urzędnikom mogło wzmocnić opinię, że skarżący mogą być winni lub co najmniej podejrzani o nadużycia finansowe będące przedmiotem dochodzeń dotyczących zarządzania programami wchodzącymi w zakres uprawnień Eurostatu. Wrażenia tego nie zacierają informacje, zgodnie z którą „Komisja pragnie podkreślić, że decyzje o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego lub o przeniesieniu urzędników są podejmowane bez uszczerbku dla zasady domniemania niewinności” (zob. podobnie wyroki Sądu z dnia 7 lutego 2007 r. w sprawie T-339/03 Clotuche przeciwko Komisji, Zb.Orz. SP s. I-A-297, II-1423, pkt 145, i w sprawach połączonych T-118/04 i T-134/04 Caló przeciwko Komisji, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 120).

309 Należy podnieść, że formy nadane ogłoszeniu decyzji o wszczęciu postępowań dyscyplinarnych z dnia 9 lipca 2003 r. z pewnością stworzyły co najmniej wśród części opinii publicznej wrażenie, że skarżący są związani z nieprawidłowościami, które miały miejsce w Eurostacie (zob. podobnie ww. w pkt 308 wyrok w sprawie Clotuche przeciwko Komisji, pkt 219 i ww. w pkt 308 wyrok w sprawie Caló przeciwko Komisji, pkt 155).

310 W tym względzie należy przypomnieć, jak to zostało stwierdzone w pkt 210 i 211 powyżej, że zasada domniemania niewinności wymaga, aby osoba oskarżona o popełnienie czynu zabronionego była uznawana za niewinną, dopóki wina nie zostanie jej udowodniona ponad wszelką rozsądną wątpliwość w toku procesu. Tymczasem w momencie publikacji tego komunikatu prasowego, podobnie jak w chwili obecnej, wina skarżących nie była i nadal nie jest udowodniona.

311 Jednakże należy także przypomnieć, że instytucjom nie można uniemożliwić informowania społeczeństwa o prowadzonych dochodzeniach (zob. pkt 212 powyżej). Jednak w niniejszym przypadku nie można stwierdzić, aby Komisja uczyniła to z wszelką wymaganą dyskrecją i ostrożnością, zachowując właściwą równowagę pomiędzy interesami skarżących a interesami instytucji. Z uwagi na rozgłos, jaki postanowiła nadać sprawie Eurostatu, dążąc do powiązania nazwisk skarżących z nadużyciami finansowymi, przekroczyła ona granice tego, co było uzasadnione interesem służby.

312 W tych okolicznościach argument Komisji, zgodnie z którym komunikat prasowy z dnia 9 lipca 2003 r. wydaje się szczególnie ostrożny, wyważony i wydany z dbałością o ochronę praw jednostek, nie może być uwzględniony, jeśli weźmie się pod uwagę kontekst „charakteryzujący się pojawieniem się niewątpliwie klimatu napięcia międzyinstytucjonalnego [w] związku [z] udzieleniem absolutorium budżetowego za 2001 r.”.

- 313 W konsekwencji Komisja, publikując ten komunikat prasowy, naruszyła zasadę domniemania niewinności.
- 314 Jak stwierdzono w pkt 209 powyżej, zasada ta przyznaje uprawnienia jednostkom. Poza tym należy podnieść, że w okolicznościach niniejszego przypadku naruszenie to należy uważać za wystarczająco istotne, ponieważ Komisja nie dysponuje żadnym zakresem uznania w odniesieniu do ciężącego na niej obowiązku poszanowania zasady domniemania niewinności.

W przedmiocie dokumentów przekazanych Parlamentowi w dniu 24 września 2003 r.

- 315 Skarżący podnoszą, że w dniu 24 września 2003 r. Komisja rozpowszechniła w Parlamencie dokumenty stawiające zarzuty lub wyrażające krytykę wobec skarżących, które nie zostały wcześniej im przekazane, w odniesieniu do których skarżący nie mieli zatem okazji sformułować uwag.
- 316 Chodzi o „streszczenie aktualnie zakończonych spraw Eurostatu” sporządzone przez dyrektora generalnego OLAF, raport zatytułowany „Raport grupy roboczej Eurostat (TEFS) — streszczenie i wnioski” oraz notę informacyjną dotyczącą Eurostatu, opartą na drugim raporcie tymczasowym sporządzonym przez SAL.
- 317 „Streszczenia aktualnie zakończonych spraw Eurostatu” zostały wysłane przewodniczącemu Komisji przez dyrektora generalnego OLAF. Należy podkreślić, że skarżący zarzucają jedynie Komisji, że nie przekazała im tego dokumentu oraz że nie przesłuchała ich przed jego przekazaniem. Wystarczy wskazać, biorąc pod uwagę, że nie chodziło o dokument sporządzony przez Komisję, iż nie była ona zobowiązana do

przesłuchania skarżących przed przekazaniem go Parlamentowi. Poza tym, jak wynika z pkt 33 i 35 powyżej, OLAF przesłuchał skarżących w czerwcu i lipcu 2003 r., a zatem na długo przed sporządzeniem tego streszczenia.

318 Następnie odnosząc się do rozpatrywanych dokumentów grupy roboczej i SAI, skarżący podnoszą, że nawet jeśli nie stawiają im imiennie konkretnych zarzutów, biorąc pod uwagę, że zadaniem tych organów nie jest formalne stwierdzenie zaistnienia nadużyć finansowych lub imienne przedstawienie zarzutów, należy stwierdzić, że jedynie fakt, że zawierają one wątpliwości co do zgodności z prawem pewnych stwierdzonych elementów, działa na ich szkodę.

319 W tym względzie Sąd stwierdza, że w dokumencie zawierającym streszczenie i wnioski z raportu grupy roboczej nie znajduje się żaden bezpośredni zarzut pod adresem skarżących. Nie chodzi w rezultacie o akt niekorzystny, a zatem skarżący nie mogą skutecznie powoływać się na zasadę poszanowania prawa do obrony, aby kwestionować fakt, że nie zostali przesłuchani przed sporządzeniem tego raportu. Skarżący nie mogą się także powoływać na ewentualną szkodę wynikającą z przesłania go Parlamentowi.

320 W odniesieniu do noty informacyjnej dotyczącej Eurostatu, opartej na drugim raporcie tymczasowym sporządzonym przez SAI, trzeba podkreślić, że również nie formułuje ona żadnych bezpośrednich zarzutów pod adresem skarżących. Według skarżących dokument ten zawiera informacje szkodliwe w szczególności dla Y. Francheta, ponieważ wskazuje on na brak przejrzystości i komunikacji pomiędzy byłym dyrektorem generalnym Eurostatu a członkiem Komisji sprawującym kontrolę. Ponadto podkreślają oni, że stwierdzono, iż „brak kontroli w zakresie zarządzania tymi środkami finansowymi prowadzi do narażenia się, w stopniu nie do zaakceptowania, na nadużycia finansowe i nieprawidłowości”. Jednakże Sąd podnosi, że skarżący pomijają następne zdanie, zgodnie z którym „[b]iorąc pod uwagę charakter mandatu SAI, [nie jest możliwe] rozstrzygnięcie co do zaistnienia nadużycia finansowego prowadzącego do osobistego wzbogacenia”. Należy stwierdzić, że dowody te nie wystarczają do wykazania, że skarżący winni byli zostać przesłuchani w tym względzie

przed sporządzeniem tego raportu ani że przekazanie go Parlamentowi wyrządziło im jakąkolwiek szkodę. W każdym razie raport SAI, na którym oparta była ta nota, nie był jeszcze raportem końcowym. Ponadto nie można uznać, by chodziło o akt niekorzystny.

321 Wreszcie w replice skarżący podnoszą, że rozpowszechnienie trzech rozpatrywanych dokumentów zostało dokonane z naruszeniem porozumienia ramowego w sprawie stosunków pomiędzy Parlamentem a Komisją (załącznik XIII do regulaminu Parlamentu), zgodnie z którym te dwie instytucje przestrzegają, w ramach wszelkich poufnych informacji, między innymi „praw podstawowych, w tym prawa do obrony i ochrony życia prywatnego”.

322 W tym względzie Sąd uważa, że jest to nowy zarzut, podniesiony w toku postępowania, który nie opiera się na okolicznościach prawnych lub faktycznych ujawnionych dopiero w toku postępowania. W konsekwencji należy go odrzucić jako niedopuszczalny, zgodnie z art. 48 § 2 regulaminu.

323 Tytułem uzupełnienia należy stwierdzić, że skarżący w żaden sposób nie wykazali, że Komisja przekazała informacje poufne innym adresatom niż wskazani w porozumieniu ramowym oraz że rozpowszechnione dokumenty były praktycznie dostępne każdemu posłowi, a poza tym również prasie.

324 W konsekwencji biorąc pod uwagę, że Komisja nie miała obowiązku przesłuchania skarżących przed przekazaniem Parlamentowi trzech rozpatrywanych dokumentów lub dostarczenia ich skarżącym przed przekazaniem, należy oddalić zarzut skarżących w tym względzie.

W przedmiocie przemówienia przewodniczącego Komisji z dnia 25 września 2003 r.

325 Skarżący podnoszą, że przewodniczący Komisji w swym wystąpieniu z dnia 25 września 2003 r. przed konferencją przewodniczących grup parlamentarnych sformułował bardzo poważne oskarżenia wobec skarżących, a w szczególności Y. Francheta, i że w związku z tym naruszył on ich prawa podstawowe.

326 Według Komisji jej przewodniczący podczas tego wystąpienia nie oskarżył skarżących o nieprawidłowości. Jednakże Sąd zauważa, że Komisja interpretuje to wystąpienie w sposób, który nie odzwierciedla rzeczywistości (zob. pkt 297 i 298 powyżej). Z pewnością w tym przemówieniu przewodniczący Komisji podkreśla brak przejrzystości i komunikacji pomiędzy dyrektorem generalnym Eurostatu a członkiem Komisji sprawującym kontrolę. Jednakże dał on do zrozumienia, że udział dyrektora generalnego Eurostatu, a także innego wysokiego rangą urzędnika w nieprawidłowościach jest niewątpliwy.

327 Na przykład stwierdza on, że „[p]omimo instrukcji udzielonych przez poprzednią Komisję, aby wycofać się z tych organów [...], dyrektor generalny kontynuuje współpracę w tych jednostkach w innych formach i wedle innych zasad”, że „[d]oszło w związku z tym do nieprawidłowości” i że „[p]ewna liczba raportów z audytu [...] podkreśla naruszenia, czasami poważne lub bardzo poważne, obowiązujących przepisów prawa i naruszające interesy finansowe Unii”. Następnie

podkreśla, że fakty ukazały się Komisji „w całej ich powadze i całym ich zakresie w maju 2003 r., w pierwszej nocy streszczającej, przekazanej przez OLAF sekretarzowi generalnemu”, że „[o]prócz wagi faktów, elementem bezprecedensowym i najbardziej przytłaczającym jest objęcie dochodzeniem samego dyrektora generalnego Eurostatu i innego wysokiego rangą urzędnika w sprawie Datashopów” i że „[z]erwało się zasadnicze ogniwo”, czyli „uzasadnione oczekiwania pokładane w dyrektorze generalnym na poziomie politycznym, co rzuciło całkiem inne światło na całość sprawy Eurostatu i zrodziło konieczność ponownego pogłębionego rozważenia całej chronologii wydarzeń”.

328 Wnioskuje on stąd między innymi, że sporne fakty „stanowią, poza ich ewentualną kwalifikacją karną, asortyment złych praktyk, zaniedbania [...] a nawet amatorszczyznę w zarządzaniu i kontroli, oczywiste nieprawidłowości i ryzyko nadużyć finansowych, o ile nie same nadużycia finansowe w ścisłym tego słowa znaczeniu” i że „[w]szystko to zarzuca się najwyższej randze hierarchii Eurostatu”.

329 Poza tym w odniesieniu do braku komunikacji pomiędzy dyrektorem generalnym Eurostatu a członkiem Komisji sprawującym kontrolę przewodniczący stwierdza, że od momentu, gdy jego gabinet otrzymał na jego wniosek „notę streszczającą” w lipcu 2002 r., w związku z publikacją komunikatu OLAF ogłaszającego przekazanie luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości spraw dotyczących Eurostatu, „gabinet dysponował kilkoma elementami układanki, elementami niewystarczającymi, aby zareagować, ponieważ wciąż brakowało najważniejszej części”, czyli „przedstawienia zarzutów samemu dyrektorowi generalnemu”. Następnie przyznaje on, że „[k]ażdy może, zgodnie ze swą własną kulturą administracyjną, ocenić ten oczywisty brak komunikacji, a zatem reakcji”, czyli że „[n]iektórzy mogą uważać, że gabinet powinien sprawować ściślejszą kontrolę i żądać informacji, których dyrektor generalny nie przekazał mu z własnej inicjatywy”. Stwierdza jednakże ze swej strony, że należy

określić, „[k]to posiadał interes w zatajeniu prawdy co do faktów, które miały miejsce w przeszłości”, i że „[z] pewnością nie był to [członek Komisji]”.

330 Należy wskazać, że z fragmentów tych wyraźnie wynika, że nawet jeśli przewodniczący Komisji nie obciążył imiennie Y. Francheta odpowiedzialnością za nieprawidłowości, zarzucił mu, że zezwolił na powstanie takich nieprawidłowości, i stwierdził, że jego odpowiedzialność z jego punktu widzenia nie podlega naprawdę żadnej wątpliwości. Ponadto przewodniczący Komisji oskarża Y. Francheta dosyć bezpośrednio o zatajenie prawdy co do rozpatrywanych faktów. Podobnie wspomina o „innym wysokim rangą urzędniku” w odniesieniu do sprawy Datashopu, co nie pozostawia żadnej wątpliwości co do tożsamości D. Byka, którego nazwisko zostało już upublicznione przez samą Komisję.

331 W tych okolicznościach należy uznać, że w tym wystąpieniu przewodniczący Komisji nie przestrzegał w pełni praw podstawowych skarżących, a zwłaszcza zasady domniemania niewinności, ponieważ oświadczenia takie jak „[w]szystko to zarzuca się najwyższej randze hierarchii Eurostatu” i „postawienie zarzutów samemu dyrektorowi generalnego Eurostatu i innemu wysokiemu rangą urzędnikowi”, zawarte w tym wystąpieniu, odzwierciedlają przeświadczenie, że skarżący są winni nadużyć finansowych, które są w nim wskazane. Takie zachowanie stanowi wystarczająco istotne naruszenie tej normy przynajmniej uprawnień jednostkom.

332 Z powyższego wynika, że Komisja poprzez swój komunikat prasowy z dnia 9 lipca 2003 r. i przemówienie przewodniczącego z dnia 25 września 2003 r. popełniła wystarczająco istotne naruszenia zasady domniemania niewinności, aby doprowadzić do powstania odpowiedzialności Wspólnoty.

2. W przedmiocie postępowań dyscyplinarnych

a) Argumenty stron

333 Skarżący podnoszą, że Komisja przyjęła sprzeczne zachowanie. Podjęła bowiem decyzję o wszczęciu postępowań dyscyplinarnych, a następnie natychmiast je zawiesiła w oczekiwaniu na wyniki dochodzeń administracyjnych, które wszczęła. Postępowanie to było tym bardziej niezrozumiałe, że wszczęcie tych postępowań dyscyplinarnych opierało się na faktach, które nie różniły się od kontekstu, w którym Komisja zdecydowała o udzieleniu skarżącemu pomocy. Skarżący podnoszą, że fakt wszczęcia postępowania karnego nie uniemożliwia instytucji prowadzenia postępowania dyscyplinarnego, ponieważ ewentualna sankcja dyscyplinarna może być zastosowana dopiero po zakończeniu postępowania karnego prowadzonego przez krajowe organy wymiaru sprawiedliwości.

334 W opinii skarżących wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przed zakończeniem dochodzeń wewnętrznych nie ma żadnego sensu i jest sprzeczne z zasadą prawidłowego zarządzania i zdrowej administracji. Na mocy bowiem ogólnych przepisów wykonawczych dotyczących prowadzenia dochodzeń administracyjnych i postępowań dyscyplinarnych, opublikowanych w *Informacjach administracyjnych* nr 86-2004 z dnia 30 czerwca 2004 r., dyrektor generalny administracji i personelu wszczyna postępowanie dyscyplinarne po przedstawieniu raportu przez Biuro Dochodzeń i Postępowań Dyscyplinarnych Komisji (IDOC) lub w stosownych przypadkach bezpośrednio po przedstawieniu raportu przez OLAF.

335 Tymczasem w niniejszym przypadku Komisja, rozpoczynając w dniu 9 lipca 2003 r. wielorakie i równoległe dochodzenia i wszczynając postępowania dyscyplinarne, działała w popłochu, aby „uspokoić opinię publiczną”, co wynika z wypowiedzi przewodniczącego Komitetu Nadzoru OLAF podczas wystąpienia sekretarza generalnego Komisji przy okazji posiedzenia Komitetu Nadzoru w dniu 3 września 2003 r.

Komisja powinna była zatem czekać na wynik dochodzeń wewnętrznych, jakie zleciła, i na wynik prac OLAF oraz podjęcie prac jeszcze nie rozpoczętych przez IDOC oraz ich wyniki przed wypowiedaniem się na temat wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko skarżącym.

336 Skarżący podnoszą, że nawet jeśli decyzja o wszczęciu postępowań dyscyplinarnych nie stanowi aktu niekorzystnego, może ona wyrządzić szkodę z uwagi na zniesławiający charakter, jaki taka decyzja bezwzględnie posiada.

337 Komisja podkreśla, że decyzja o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego jest tylko etapem postępowania przygotowawczego i nie przesądza o ostatecznym stanowisku administracji i nie może w związku z tym być uznana za akt niekorzystny. Ponadto skarżący nie wykazali, że działania podjęte przez AIPN były całkowicie bezprawne, podczas gdy zarzuty sformułowane przez AIPN na poparcie wszczęcia postępowań dyscyplinarnych były poparte wieloma raportami i informacjami przekazanymi przez OLAF w notach z dnia 3 i 9 kwietnia 2003 r.

338 Według Komisji pożądane było zawieszenie postępowań dyscyplinarnych prowadzonych wobec skarżących w celu uniknięcia ewentualnych zakłóceń pomiędzy tymi postępowaniami a wszczętymi postępowaniami karnymi w odniesieniu do podobnych faktów, tym bardziej że krajowe organy wymiaru sprawiedliwości dysponują w zakresie postępowania przygotowawczego takimi środkami, którymi nie dysponują organy administracyjne.

b) Ocena Sądu

339 Skarżący zarzucają Komisji po pierwsze, że zdecydowała o wszczęciu postępowań dyscyplinarnych, a następnie natychmiast je zawiesiła w oczekiwaniu na wyniki dochodzeń, a po drugie wszczęła postępowania dyscyplinarne przed zakończeniem dochodzeń wewnętrznych.

340 Na wstępie Sąd przypomina, że decyzja AIPN o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego jest tylko etapem postępowania przygotowawczego. Nie przesądza ona o ostatecznym stanowisku administracji i nie może w związku z tym być uznana za akt, z którym wiążą się skutki niekorzystne dla danej osoby w rozumieniu art. 91 regulaminu pracowniczego. Decyzja ta w konsekwencji może być przedmiotem zaskarżenia wyłącznie w postępowaniu incydentalnym w ramach skargi skierowanej przeciwko ostatecznej decyzji dyscyplinarnej niekorzystnej dla urzędnika (wyrok Sądu z dnia 13 marca 2003 r. w sprawie T-166/02 Pessoa e Costa przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-89 i II-471, pkt 37).

341 W odniesieniu przede wszystkim do faktu, że postępowania dyscyplinarne zostały zawieszane, należy przypomnieć, że art. 88 akapit piąty regulaminu pracowniczego przewiduje, że „w przypadku gdy w stosunku do urzędnika wszczęto postępowanie karne w związku z tym samym czynem, decyzję w jego sprawie podejmuje się dopiero po uprawomocnieniu się wyroku sądowego wydanego w tej sprawie”. Z tego przepisu wynika, że AIPN nie może regulować ostatecznie na szczeblu dyscyplinarnym sytuacji danego urzędnika, wypowiadając się co do faktów, które są również przedmiotem postępowania karnego, dopóki wyrok wydany przez sąd karny, w którym sprawa się toczy, nie stanie się prawomocny (ww. w pkt 340 wyrok w sprawie Pessoa e Costa przeciwko Komisji, pkt 45). W związku z tym art. 88 akapit piąty regulaminu pracowniczego nie nadaje AIPN żadnego zakresu swobody co do ostatecznego rozstrzygnięcia o sytuacji urzędnika, wobec którego toczy się postępowanie dyscyplinarne, w odróżnieniu od art. 7 akapit drugi załącznika IX do regulaminu pracowniczego, na mocy którego komisja dyscyplinarna może postanowić, jeżeli

postępowanie przed sądem karnym jest w toku, o zawieszeniu wydania swojej opinii do czasu wydania orzeczenia przez ten sąd (wyroki Sądu z dnia 19 marca 1998 r. w sprawie T-74/96 Tzoanos przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-129 i II-343, pkt 32 i 33, i z dnia 10 czerwca 2004 r. w sprawie T-307/01 François przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1669, pkt 59).

³⁴² Należy wyjaśnić, że art. 88 akapit piąty regulaminu ma podwójną rację bytu. Po pierwsze przepis ten odpowiada trosce, aby nie wpływać na pozycję danego urzędnika, wobec którego toczy się postępowanie karne wszczęte w związku z czynem, który jest również przedmiotem postępowania dyscyplinarnego w ramach jego instytucji (ww. w pkt 341 wyrok w sprawie Tzoanos przeciwko Komisji, pkt 34). Po drugie zawieszenie postępowania dyscyplinarnego w oczekiwaniu na zakończenie postępowania karnego umożliwia uwzględnienie, w ramach tego postępowania dyscyplinarnego, dokonanych przez sąd karny ustaleń co do okoliczności faktycznych, kiedy jego wyrok stanie się prawomocny. Należy przypomnieć w tym względzie, że art. 88 akapit piąty regulaminu pracowniczego ustanawia zasadę, zgodnie z którą „postępowanie karne wiąże postępowanie dyscyplinarne”, co znajduje uzasadnienie między innymi w fakcie, że krajowe organy wymiaru sprawiedliwości posiadają szersze uprawnienia w zakresie postępowania przygotowawczego niż AIPN (wyrok Sądu z dnia 21 listopada 2000 r. w sprawie T-23/00 A przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-263 i II-1211, pkt 37). A zatem w przypadku gdy te same zdarzenia mogą stanowić czyn zabroniony i naruszenie obowiązków pracowniczych urzędnika, administracja jest związana ustaleniami co do faktów dokonanymi przez sąd karny w ramach postępowania karnego. Po ustaleniu przez ten sąd zajścia okoliczności faktycznych danej sprawy administracja może następnie dokonać ich kwalifikacji prawnej jako przewinienia dyscyplinarnego, badając między innymi, czy stanowią one uchybienia obowiązkowi pracowniczemu wynikającym z regulaminu (ww. w pkt 341 wyrok w sprawie François przeciwko Komisji, pkt 75).

³⁴³ A zatem w niniejszym przypadku, biorąc pod uwagę, że oczywistym jest, iż postępowania dyscyplinarne wszczęte wobec skarżących dotyczą, przynajmniej częściowo, tych samych faktów co będące przedmiotem postępowań karnych, Komisja nie może ostatecznie rozstrzygać o sytuacji skarżących z punktu widzenia dyscyplinarnego, dopóki nie uprawomocni się wyrok sądu w tej sprawie (zob. podobnie ww. w pkt 341 wyrok w sprawie François przeciwko Komisji, pkt 73).

344 W tych okolicznościach nie można Komisji zarzucać, że zawiesiła postępowania dyscyplinarne wszczęte przeciwko skarżącym; przeciwnie, miała ona obowiązek je zawiesić.

345 Następnie w odniesieniu do faktu, że Komisja wszczęła postępowania dyscyplinarne przed zakończeniem dochodzeń wewnętrznych, prawdą jest, że na mocy art. 4 ust. 2 ogólnych przepisów wykonawczych dotyczących prowadzenia dochodzeń administracyjnych i postępowań dyscyplinarnych, do którego odwołują się skarżący:

„Przed wszczęciem dochodzenia dyrektor generalny ds. personelu i administracji konsultuje się z [OLAF] w celu upewnienia się, że nie prowadzi on dochodzenia ze swej strony i nie ma zamiaru go wszczynać. Dopóki OLAF prowadzi dochodzenie w rozumieniu rozporządzenia nr 1073/1999, nie jest wszczynane żadne dochodzenie administracyjne w rozumieniu ustępu poprzedniego”.

346 A zatem na mocy tego przepisu postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte, dopóki dochodzenie prowadzone przez OLAF odnoszące się do tych samych okoliczności faktycznych jest w toku. Jednakże decyzja ta nie obowiązywała jeszcze w momencie wydania decyzji o wszczęciu postępowań dyscyplinarnych, w dniu 9 lipca 2003 r. W tym czasie obowiązującym przepisem był art. 5 ust. 2 decyzji Komisji C (2002) 540 z dnia 19 lutego 2002 r., dotyczącej prowadzenia dochodzeń administracyjnych i postępowań dyscyplinarnych, zgodnie z którym:

„Przed wszczęciem dochodzenia Dyrektor Generalny ds. Personelu i Administracji konsultuje się najpierw z [OLAF] w celu upewnienia się, że nie prowadzi on dochodzenia ze swej strony i nie ma zamiaru go wszczynać”.

347 Nawet jeśli ten przepis nie zawiera wyraźnego zakazu wszczynania postępowania dyscyplinarnego przed zakończeniem dochodzenia prowadzonego przez OLAF odnoszącego się do tych samych faktów, należy zastanowić się nad przydatnością tego przepisu, gdyby miał być interpretowany w inny sposób. Gdyby bowiem Dyrektor Generalny ds. Personelu i Administracji miał obowiązek sprawdzenia, czy OLAF nie prowadzi w swoim zakresie dochodzenia i nie ma zamiaru go wszczynać, oznaczałoby to, że w takim przypadku dochodzenie dyscyplinarne nie mogłoby zostać wszczęte.

348 Ponadto art. 5 ust. 7 decyzji Komisji C(2002) 540 przewiduje, że „[k]iedy AIPN otrzymuje raport z dochodzenia prowadzonego przez OLAF, bada go, w stosownych przypadkach, w minimalnym okresie dwóch tygodni i jeśli uzna to za użyteczne, zwraca się do OLAF o uzupełnienie raportu lub przeprowadzenie dodatkowego dochodzenia administracyjnego”. W oparciu o ten raport sporządzony przez OLAF AIPN podejmuje zatem decyzje o przeprowadzeniu ewentualnego dochodzenia administracyjnego, a w stosownych przypadkach o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego.

349 Poza tym należy przypomnieć, że na mocy art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 1073/1999 instytucje podejmują takie działania, w szczególności dyscyplinarne i prawne, które wymagane są wynikami dochodzeń wewnętrznych prowadzonych przez OLAF.

350 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że Komisja nie powinna była podjąć decyzji o wszczęciu postępowań dyscyplinarnych w dniu 9 lipca 2003 r., podczas gdy postępowania prowadzone przez OLAF, odnoszące się do tych samych faktów, jeszcze nie zostały zakończone. Mogła ona podjąć taką decyzję dopiero po dniu 25 września 2003 r., czyli po otrzymaniu raportów końcowych z dochodzeń.

351 Komisja naruszyła zatem zasady, które rządzą postępowaniem dyscyplinarnym, zakazujące wszczynania postępowania dyscyplinarnego przed zakończeniem dochodzeń prowadzonych przez OLAF.

352 Należy stwierdzić, że celem realizowanym przez te przepisy jest między innymi ochrona danego urzędnika poprzez zagwarantowanie, że AIPN dysponuje, przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego, precyzyjnymi i istotnymi dowodami, zwłaszcza na jego obronę, ustalonymi przy okazji dochodzenia prowadzonego przez OLAF, który dysponuje szerokimi środkami z zakresu dochodzenia. Wynika z tego, że zasady, jakim podlega postępowanie dyscyplinarne, przywołane powyżej, stanowią normy prawne przyznające uprawnienia jednostkom.

353 Poza tym należy stwierdzić, że chodzi o wystarczająco istotne naruszenie tych norm, ponieważ Komisja nie dysponuje żadną swobodą uznania w odniesieniu do ciężącego na niej obowiązku przestrzegania zasad dotyczących postępowania dyscyplinarnego. Ponadto z akt sprawy wynika, że nie można całkowicie wykluczyć, że Komisja wszczęła postępowanie dyscyplinarne, aby „uspokoić opinię publiczną”, jak podnoszą skarżący. A zatem Komisja nie uwzględniła w wystarczającym stopniu interesów skarżących, wszczynając postępowanie dyscyplinarne przed zakończeniem tych dochodzeń.

3. W przedmiocie dochodzeń prowadzonych przez Komisję i ich przebiegu

a) Argumenty stron

354 Skarżący podnoszą, że ich prawa podstawowe mogły zostać naruszone poprzez powołanie grupy roboczej, ponieważ grupa robocza składała się z urzędników nienależących od OLAF, którzy w związku z tym nie podlegają ścisłym zasadom, jakie nakłada na urzędników OLAF w zakresie pełnomocnictwa, mandatu i poufności zgodnie art. 6 rozporządzenia nr 1073/1999, nawet jeśli została ona w dniu 23 lipca 2003 r. poddana bezpośredniemu nadzorowi dyrektora generalnego OLAF. Ponadto

ponieważ Komisja postanowiła w przypadku sprawy Eurostatu wzmocnić liczebność OLAF o 20 jednostek, powiązania pomiędzy tymi dwoma grupami roboczymi były nieznane.

355 Według skarżących zamieszanie, jakie zrodziły postępowania, jest spowodowane wielością dochodzeń administracyjnych. W sprawie Eurostatu prowadzono bowiem co najmniej osiem dochodzeń równolegle: co najmniej pięć dochodzeń prowadził OLAF, jedno dochodzenie prowadziła SAI, jedno dochodzenie prowadziła grupa robocza i jedno dochodzenie prowadził dyrektor generalny (DG) „Budżet” Komisji. Ponadto skierowano sprawę do dwóch krajowych organów wymiaru sprawiedliwości. Istnienie tych różnych dochodzeń, zasady ich prowadzenia i wzajemne zachodzenie na siebie wzbudziło szereg wątpliwości ze strony skarżących, takich jak pytanie o proporcjonalność dochodzeń w stosunku do kosztów.

356 Pismo sekretarza generalnego Komisji z dnia 10 października 2003 r. nie odpowiadało na ich zapytania w tym względzie. Zauważają, że celem grupy roboczej do dnia 23 lipca 2003 r. było zajmowanie się aspektami wewnętrznymi i zewnętrznymi dochodzeń prowadzonych przez OLAF i przeprowadzenie dochodzenia administracyjnego w celu dokonania oceny obowiązków personelu w odniesieniu do nieprawidłowości finansowych. W swym raporcie z dnia 24 września 2003 r., zatytułowanym „Raport grupy roboczej Eurostat (TFES) — streszczenie i wnioski”, grupa ta podkreśliła szereg problemów i pytań dotyczących w rzeczywistości skarżących, a przynajmniej Y. Francheta.

357 Skarżący podnoszą, że fakt, iż personel IDOC został przekazany do dyspozycji grupy roboczej, nie jest bez znaczenia i pozbawiony konsekwencji dla dochodzenia administracyjnego, do przeprowadzenia którego mogło być wezwane IDOC w ramach sprawy Eurostatu. Biorąc jednak pod uwagę, że grupa robocza z pewnością zbadała kwestie dotyczące skarżących i które mogą dotyczyć ich osobistego zaangażowania, trzeba stwierdzić, że jest oczywiste, że IDOC prowadziło dochodzenie poza zakresem swego działania.

358 Ponadto skarżący podnoszą, że Komisja naruszyła zasadę dobrej administracji. Nie zostali oni bowiem nigdy przesłuchani w ramach licznych dochodzeń wszczętych przez Komisję. Zaoferowano im tylko możliwość sformułowania uwag na temat sprawozdania DG „Budżet” z czerwca 2003 r.

359 Zachowanie to dowodzi chronicznego braku komunikacji i przejrzystości wobec Eurostatu. Skarżący pytają, dlaczego kontroler finansowy nigdy nie zwrócił się do Eurostatu o wyjaśnienia z jego strony lub wymianę podglądów w związku z przekazaniem raportu z audytu dotyczącego Datashopu i dlaczego bezpośrednio zwrócił się do OLAF w sposób szczególnie alarmujący. Kontroler finansowy nie zachował dla Eurostatu żadnej kopii noty z dnia 2 marca 2000 r. skierowanej do OLAF, wbrew zaleceniom, jakie były zawarte w tej notcie. Nigdy także nie zadał Eurostatowi pytania na temat ewentualnych braków w odniesieniu do mechanizmów zarządzania lub kontroli, podczas gdy on, SAI i DG „Budżet” sformułowali takie zarzuty w 2003 r. Gdyby takie zarzuty były zasadne i gdyby był powód do sformułowanych i upublicznionych przez przewodniczącego Komisji poważnych oskarżeń, służby te powinny były zwrócić się do właściwego członka Komisji. Pozostały one jednakże bierne przez kilka lat. Według skarżących nic nie może uzasadnić trwałej bezczynności Komisji.

360 Poza tym skarżący odwołują się do dwóch pytań parlamentarnych skierowanych pod adresem Komisji w lipcu 2003 r., które dały świadectwo zakłopotaniu, jakie wywołuje postępowanie Komisji i OLAF w sprawie Eurostatu, a także zgodność z prawem podjętych decyzji. Powołują się także na fakt, że prasa miała możliwość zmierzyć „spustoszenie” spowodowane przez Komisję i OLAF.

361 Komisja podnosi w odniesieniu do ustanowienia grupy roboczej, że jej sekretarz generalny obszernie wyjaśnił tę kwestię skarżącym w piśmie z dnia 10 października 2003 r. Ponadto z raportu grupy roboczej z dnia 24 września 2003 r. wyraźnie wynika, że skoncentrowała ona swe prace na dysfunkcjach systemowych i nie formułowała wniosków personalnych. Wyznaczenia członków IDOC do składu grupy roboczej dokonano ad hoc, w celu wzbogacenia wachlarza kompetencji grupy roboczej. Według

Komisji to wyznaczenie było możliwe, ponieważ działalność grupy roboczej nie wchodziła w zakres zastosowania przepisów decyzji C(2002) 540, a jej cel, czyli ujawnienie dysfunkcji systemowych, był odmienny od celu dochodzeń administracyjnych i postępowań dyscyplinarnych.

362 W każdym razie skarżący nie mogą oceniać stosowności sposobu, w jaki Komisja postanowiła przeprowadzić dochodzenia wewnętrzne, zmierzając do wyjaśnienia całości działalności Eurostatu, ponieważ te różne postępowania nie miały wpływu na ich prawa indywidualne.

363 W odniesieniu do prawa do bycia wysłuchanym sami skarżący przyznali, że mieli możliwość sformułowania uwag na temat raportu DG „Budżet” z czerwca 2003 r.

364 Wreszcie Komisja podnosi, że nie do niej należy na tym etapie odpowiedź na zarzuty, które odnoszą się w szczególności do treści oskarżeń, które skłoniły ją do wszczęcia postępowań dyscyplinarnych wobec skarżących. Dopiero w ramach tych postępowań badane są argumenty skarżących, których celem jest wykazanie bezzasadności zarzutów wobec nich sformułowanych, z poszanowaniem prawa do obrony.

b) Ocena Sądu

365 Po pierwsze, w odniesieniu do powołania grupy roboczej wystarczy stwierdzić, że skarżący nie wykazali konkretnie, w jaki sposób fakt ten naruszył ich prawa podstawowe

i w jaki sposób ewentualna niestosowność jej utworzenia miała bezpośredni wpływ na ich prawa. Należy zatem odrzucić ten argument.

366 Po drugie, w odniesieniu do wielości dochodzeń wystarczy także stwierdzić, że skarżący nie wykazali konkretnie, w jaki sposób jedynie fakt wszczęcia i prowadzenia tych różnych dochodzeń naruszył w sposób wystarczająco istotny normę prawną przyznającą im uprawnienia. Nawet jeśli takie zamieszanie w rzeczywistości istniało, nie do skarżących należy ocena właściwości prowadzenia przez Komisję dochodzeń wewnętrznych zmierzających do wyjaśnienia całości działalności Eurostatu, jak stwierdza Komisja. Poza tym kwestia dotycząca proporcjonalności dochodzeń w stosunku do kosztów w żaden sposób nie wiąże się z normą prawną przyznającą uprawnienia jednostkom. W konsekwencji należy odrzucić argumenty dotyczące wielości dochodzeń.

367 Po trzecie, w odniesieniu do rzekomego naruszenia zasady dobrej administracji z tego względu, że Komisja nigdy nie przesłuchiwała skarżących w ramach licznych wszczętych przez nią dochodzeń, wystarczy stwierdzić, że prawo skarżących do bycia wysłuchanym zostało już zbadane powyżej, w ramach analizy konkretnych argumentów przedstawionych w tym względzie. Należy jedynie przypomnieć, że ponieważ nie chodziło ze strony Komisji o akty, z którymi wiąże się skutki niekorzystne dla skarżących, skarżący nie mogą skutecznie powoływać się na zasadę poszanowania prawa do obrony, aby krytykować fakt, że nie zostali wysłuchani przed sporządzeniem raportów lub not w ramach poszczególnych dochodzeń.

368 Wreszcie w odniesieniu do innych krytycznych ocen ogólnych sformułowanych w odniesieniu do zachowania Komisji wystarczy stwierdzić, że skarżący po raz kolejny nie wykazali istnienia wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej przyznającej im uprawnienia.

4. W przedmiocie dostępu do dokumentów

a) Argumenty stron

³⁶⁹ Skarżący podnoszą, że Komisja odmówiła przekazania im dokumentów znajdujących się w jej posiadaniu, a które otrzymała od OLAF, naruszając w ten sposób prawo podstawowe dostępu do dokumentów, ustanowione w art. 255 WE, art. 41 karty praw podstawowych i rozporządzeniu (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145, s. 43).

³⁷⁰ Skarżący odwołują się do ich skarg złożonych na podstawie rozporządzenia nr 1049/2001 w ramach spraw połączonych T-391/03 i T-70/04. Jednakże podkreślają, że ich zarzut w ramach niniejszej skargi jest niezależny od rozporządzenia nr 1049/2001, ponieważ dotyczy ich własnego interesu, niezależnie od prawa dostępu każdego obywatela do dokumentów Komisji. Mają oni szczególny interes w uzyskaniu dokumentów znajdujących się w posiadaniu Komisji, a które otrzymała ona od OLAF, ze względu na ich sytuację osobistą w ramach sprawy Eurostatu.

³⁷¹ W szczególności Komisja odmówiła przekazania pisma i noty z dnia 19 marca 2003 r., skierowanych do francuskich organów wymiaru sprawiedliwości, uzasadniając to w piśmie z dnia 10 października 2003 r. faktem, że stanowiły one integralną część postępowania przygotowawczego na szczeblu krajowym. Tymczasem chodziło o dokumenty o zasadniczym znaczeniu w ramach tej sprawy, które mogły umożliwić skarżącym przeprowadzenie oceny i zakwestionowanie zgodności z prawem zachowania Komisji i jej służby administracyjnej, OLAF, a także obronę ich praw.

372 Komisja ogranicza się do odwołania do faktu, że skarżący złożyli skargę w ramach spraw połączonych T-391/03 i T-70/04 w oparciu o rozporządzenie nr 1049/2000, podkreślając, że wniosek o udzielenie dostępu oraz jego oddalenie nie wpisują się w ramy tego rozporządzenia.

b) Ocena Sądu

373 W zakresie, w jakim skarżący odwołują się do dostępu do dokumentów w oparciu o rozporządzenie nr 1049/2001, ich żądanie nie wchodzi w zakres niniejszego postępowania, ponieważ żądanie to zostało już rozpatrzone w ramach postępowania zakończonego wyrokiem Sądu z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawach połączonych T-391/03 i T-70/04 Franchet i Byk przeciwko Komisji, Rec. s. II-2023.

374 Poza tym w zakresie, w jakim skarżący powołują się na ich szczególny interes, wystarczy stwierdzić, że w toku niniejszego postępowania uzyskali oni dostęp do pisma i noty z dnia 19 marca 2003 r., przekazanych francuskim organom wymiaru sprawiedliwości, a zatem mogli skutecznie bronić swych praw. Podobnie podczas rozprawy uzyskali dostęp do noty OLAF z dnia 16 maja 2003 r., do której odwołano się w komunikacie prasowym z dnia 19 maja 2003 r., i mieli możliwość skutecznego bronięcia swych praw.

375 A zatem nie ma potrzeby orzekać w przedmiocie żądania dostępu do dokumentów OLAF znajdujących się w posiadaniu Komisji.

376 Z ogółu powyższych uwag wynika, że Komisja popełniła kilka błędów, które mogą prowadzić do powstania odpowiedzialności Wspólnoty. Błędy te polegają na publikacji komunikatu prasowego z dnia 9 lipca 2003 r., na przemówieniu jej przewodniczącego z dnia 25 września 2003 r. i na wszczęciu postępowań dyscyplinarnych przed zakończeniem dochodzeń.

377 Należy zatem zbadać rzeczywisty charakter rzekomych szkód i istnienie związku przyczynowego pomiędzy błędami stwierdzonymi przez Sąd a szkodami poniesionymi przez skarżących.

C — W przedmiocie szkody i związku przyczynowego

378 Biorąc pod uwagę szczególnie ścisły związek, jaki istnieje w okolicznościach niniejszej sprawy pomiędzy kwestią, czy skarżący ponieśli szkodę, która może być naprawiona, i kwestią związku przyczynowego pomiędzy stwierdzonymi naruszeniami a szkodą, na którą powołują się skarżący, należy rozpatrzyć obydwie te kwestie wspólnie.

1. Argumenty stron

a) W przedmiocie krzywdy moralnej

379 Skarżący podnoszą najpierw, że ich reputacja zawodowa, która była powszechnie uznana i doceniana zarówno w Eurostacie i Komisji, jak i na zewnątrz tej instytucji,

„została publicznie i poważnie zniesławiona”. Skarżący zostali bez uprzedzenia i bez wysłuchania ich stanowiska „oskarżeni w odruchu szybkiej reakcji obronnej”, która nie licuje z powagą tej instytucji. Poza tym brutalne ataki skierowane przez prasę niemiecką przeciwko skarżącym, przedstawiające plotki całkowicie niezgodne z rzeczywistością, wyrażone w Parlamencie i przez pewnych urzędników, zmusiły skarżących do złożenia w dniu 21 maja 2003 r. skarg o zniesławienie.

380 Skarżący powołują się fakt, iż doświadczają ostracyzmu w środowisku zawodowym i niepowetowanego naruszenia ich reputacji. Przeżyli prawdziwy „»lincz« zawodowy”. W tym względzie skarżący powołują się na wystąpienie sekretarza generalnego Komisji przed Komitetem Nadzoru OLAF z dnia 3 września 2003 r.

381 Y. Franchet, który w marcu 2004 r. przeszedł na emeryturę, doświadczył całkowitego i bezwzględnego zerwania więzi ze swymi współpracownikami, partnerami i środowiskiem zawodowym. Na jego temat krążyły napastliwe i niesprawiedliwe „plotki”.

382 Jeśli chodzi o D. Byka, nawet jeśli został uznany przez komisję ds. selekcji za najlepszego kandydata na stanowisko dyrektora Eurostatu, o które ubiegał się po jego reorganizacji, nie został nominowany ze względu na wszczęte przeciwko niemu postępowanie. Przeniesiony do DG „Personel i administracja”, musiał porzucić wszelkie perspektywy i wszelką nadzieję na znalezienie kiedykolwiek pracy odpowiadającej jego specjalistycznej wiedzy i doświadczeniu. Bezpodstawne oskarżenia, rozpowszechnione w prasie, są przyczyną ogromnego cierpienia i udrczenia.

383 Ponadto skarżący powołują się na poważne konsekwencje dla ich życia prywatnego i społecznego. Ich bliscy byli wypytywani na ten temat. Poza tym z tego powodu pogorszył się stan zdrowia skarżących, a D. Byk doznał udaru mózgu, prawdopodobnie

związanego z niepokojem i stanem napięcia nerwowego spowodowanym sprawą Eurostatu. Uważają oni, że stali się kozłami ofiarnymi gry politycznej, która rozegrała się wokół nich, a którą przestrzegając swego obowiązku zachowania ostrożności, bardzo odczuli.

³⁸⁴ W odniesieniu do oceny krzywdy moralnej skarżący szacują ją, tymczasowo, na 800 000 EUR, co odpowiada wadze błędów popełnionych przez Komisję i OLAF oraz konsekwencjom, jakie one spowodowały dla ich zdrowia fizycznego i psychicznego. Kwota ta powinna być podzielona na dwie równe części pomiędzy skarżących, ponieważ ucierpieli oni ze względu na te same błędy, w takich samych okolicznościach, a skutki dla ich stanu zdrowia, mimo że nieznacznie różne, powinny być ocenione w równoważny sposób.

³⁸⁵ Według skarżących, gdyby w ramach spornych spraw Komisja i OLAF zareagowali w momencie przekazania raportów z audytu wewnętrznego przeprowadzonego przez Y. Francheta już w 2000 r. i gdyby wówczas rozpoczęto dialog, nigdy nie byłoby sprawy Eurostatu i nikt nie byłby niesłusznie niepokojony. Brak reakcji ze strony Komisji i OLAF w dużej mierze był przyczyną obrotu, jaki przyjęły sprawy w konsekwencji nieuzasadnionych oskarżeń skierowanych przeciwko skarżącym.

³⁸⁶ Skarżący podkreślają, że w oczach wszystkich pozostają winni, nawet jeśli dochodzenie karne w sprawie D. Byka toczy się jeszcze w Paryżu, a postępowania dyscyplinarne nie zostały zakończone. Publiczne skazywanie bez sądu i bez wcześniejszego przeprowadzenia rzeczywistego dochodzenia jest poważnym uchybieniem oraz źródłem istotnej krzywdy moralnej, która wzrastała wraz z trwaniem cierpienia. To publiczne skazanie może także mieć wpływ na wynik postępowania przygotowawczego prowadzonego przez francuskie organy wymiaru sprawiedliwości.

387 Komisja nie podważa okoliczności, że sytuacja, w jakiej znaleźli się skarżący, może być źródłem krzywdy moralnej. Jednakże nie rozumie, w jaki sposób ewentualna krzywda została oszacowana na 800 000 EUR ani w jaki sposób część tej kwoty ma być przydzielona każdemu ze skarżących i na jakiej podstawie.

b) W przedmiocie szkody majątkowej

388 Skarżący podnoszą, że na wyrządzoną im szkodę majątkową składają się głównie znaczne koszty, jakie ponosili na obronę swych praw od czasu (maj 2003 r.), kiedy dowiedzieli się po raz pierwszy o podniesionym przeciwko nim zarzucie.

389 Oceniają oni szkodę majątkową na 200 000 EUR, tymczasowo i z zastrzeżeniem jej podwyższenia. Szkada ta może być obniżona w przypadku, gdy Sąd postanowi obciążyć Komisję wszystkimi kosztami.

390 W replice skarżący wyjaśniają, że szkoda majątkowa nie polega wyłącznie na zwrocie kosztów i honorariów adwokatów z tytułu wydatków. Zostaliby oni bowiem obciążeni znacznymi wydatkami, których nie pokrywają koszty, takimi jak wydatki na transport wynikające z wielokrotnych przejazdów pomiędzy Niceą a Luksemburgiem, a nawet do Brukseli, od momentu wszczęcia tego postępowania w maju 2003 r. Poza tym począwszy od tej daty skarżący musieli podjąć obronę i korzystać z pomocy adwokatów w postępowaniu przed OLAF i w trakcie całego postępowania poprzedzającego złożenie wniosku i zażalenia, a wydatki te nie są objęte kosztami. Ponadto ponieśli dodatkowe koszty i wydatki wynikające z dochodzeń prowadzonych we Francji, obejmujące wydatki na przejazdy i honoraria dla adwokatów francuskich. Skarżący odwołują się także do ich skarg złożonych na podstawie rozporządzenia nr 1049/2001.

391 Na żądanie Sądu skarżący są gotowi wyszczególnić elementy składające się na ich szkodę majątkową, z wyłączeniem kosztów związanych z postępowaniem.

392 Komisja podnosi, że skarżący nie wykazali żadnej szkody majątkowej. Wydatki, jakie skarżący ponieśli na obronę, nie stanowią szkody majątkowej, ale koszty. Nie mogą oni uzyskać zwrotu części wydatków, która nie podlega odzyskaniu, ponieważ wynika ona z kosztów poniesionych w toku postępowania poprzedzającego wniesienie skargi, zakwalifikowanych przez skarżących jako szkoda majątkowa.

c) W przedmiocie związku przyczynowego

393 Skarżący podnoszą, że wszystkie wyrządzone im szkody są spowodowane bezpośrednio błędnym zachowaniem Komisji i OLAF oraz innych służb. Zostali oni poważnie dotknięci, na przykład nieprzewidzianym charakterem ataków, których stali się przedmiotem, obwinianiem ich bez przeprowadzenia wcześniej dochodzenia i bez poszanowania prawa do obrony przez francuskie organy wymiaru sprawiedliwości, brakiem wcześniejszego przesłuchania, przeciekami celowo zorganizowanymi i mającymi na celu zaszkodzenie im, a także wszczęciem postępowań dyscyplinarnych natychmiast zawieszonych, aby umożliwić Komisji „zachowanie twarzy” wobec Parlamentu.

394 Skarżący podkreślają, że gdyby Komisja działała w sposób prawidłowy, oskarżenie skarżących nie miaoby miejsca, a ich reputacja nie zostałaby publicznie zniszczona. Nie zostaliby „opuszczeni” przez środowisko pracy i uznani przez przewodniczącego Komisji za odpowiedzialnych za najgorsze podłości. Nie byłoby w rezultacie sprawy Eurostatu. „Bałaganu instytucjonalnego”, który powinien był doprowadzić do pociągnięcia Komisji do odpowiedzialności, można było uniknąć tylko poprzez dokonanie takiego manewru, czyli obwinienie skarżących. Ponadto publiczne

oskarżenia mogą przesądzić o wynikach dochodzeń prowadzonych przez francuskie organy wymiaru sprawiedliwości przeciwko D. Bykowi.

³⁹⁵ Wreszcie skarżący zastanawiają się, jaka mogła być inna przyczyna ich szkody, gdyby nie był nią sposób, w jaki zostali oni potraktowani przez Komisję i przez OLAF. Zastanawiają się, w jaki sposób Komisja może z jednej strony uznawać istnienie ich rzeczywistej krzywdy moralnej, a z drugiej strony zaprzeczać związkowi przyczynowemu pomiędzy powstaniem tej krzywdy a błędami przez nią popełnionymi.

³⁹⁶ Komisja podnosi, że skarżący nie przedstawili dowodu na istnienie związku przyczynowego. Bezpośrednia przyczyna krzywdy doznanej przez skarżących leży w przeciekach do prasy, ale nie przedstawili oni żadnego dowodu na okoliczność, że za przecieki te odpowiada Komisja i OLAF.

2. Ocena Sądu

³⁹⁷ Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, aby szkoda podlegała rekompensacie, musi wynikać w wystarczająco bezpośredni sposób z zarzucanego zachowania (wyrok Trybunału z dnia 4 października 1979 r. w sprawach połączonych 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 i 45/79 Dumortier Frères i in. przeciwko Radzie, Rec. s. 3091, pkt 21; ww. w pkt 93 wyrok Sądu w sprawie Tribunal International Procurement Services przeciwko Komisji, pkt 55; wyroki Sądu z dnia 25 czerwca 1997 r. w sprawie T-7/96 Perillo przeciwko Komisji, Rec. s. II-1061, pkt 41, i z dnia 27 czerwca 2000 r. w sprawie T-72/99 Meyer przeciwko Komisji, Rec. s. II-2521, pkt 49). Z utrwalonego orzecznictwa wynika także, że do skarżącego należy przedstawienie dowodu istnienia związku przyczynowego w rozumieniu art. 288

akapit drugi WE (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 30 stycznia 1992 r. w sprawach połączonych C-363/88 i C-364/88 Finsider i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-359, pkt 25; wyroki Sądu z dnia 18 września 1995 r. w sprawie T-168/94 Blackspur i in. przeciwko Radzie i Komisji, Rec. s. II-2627, pkt 40, i z dnia 30 września 1998 r. w sprawie T-149/96 Coldiretti i in. przeciwko Radzie i Komisji, Rec. s. II-3841, pkt 101).

³⁹⁸ W tym względzie należy przypomnieć, że błędy OLAF, które mogą prowadzić do powstania odpowiedzialności Wspólnoty, polegają na przekazaniu informacji luksemburskim i francuskim organom wymiaru sprawiedliwości bez przesłuchania skarżących oraz ich przekazaniu Komitetowi Nadzoru, a także na przeciekach do prasy dotyczących przekazania francuskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Datashopu — Planistatu (zob. pkt 285 powyżej); błędy Komisji, które mogą prowadzić do powstania odpowiedzialności Wspólnoty, polegają na publikacji komunikatu prasowego z dnia 9 lipca 2003 r., przemówieniu jej przewodniczącego z dnia 25 września 2003 r. oraz wszczęciu postępowań dyscyplinarnych przed zakończeniem dochodzeń (zob. pkt 376 powyżej).

³⁹⁹ Skarżący powołali się w niniejszym przypadku na dwie odrębne szkody, czyli krzywdę moralną i szkodę majątkową. Sąd stwierdza, że należy kolejno zbadać każdą z tych szkód w celu dokonania oceny, w jakim stopniu ich istnienie z jednej strony oraz związek przyczynowy, jaki istnieje pomiędzy każdą z nich i jednym z naruszeń popełnionych przez OLAF lub Komisję, z drugiej strony, zostały ustalone.

a) W przedmiocie krzywdy moralnej

⁴⁰⁰ Należy stwierdzić, że fakt, iż OLAF przekazał krajowym organom wymiaru sprawiedliwości sprawę Eurocostu i Datashopu — Planistatu bez przesłuchania skarżących, wyrządził im krzywdę. Niemożliwość przedstawienia swego stanowiska na temat faktów, które dotyczą ich bezpośrednio, i podjęcia obrony z pewnością wywołała u skarżących poczucie niesprawiedliwości i frustracji. Należy stwierdzić, że krzywda ta

wynika bezpośrednio z bezprawnego zachowania OLAF, a w związku z tym istnieje związek przyczynowy pomiędzy tym zachowaniem a wspomnianą krzywdą.

401 W odniesieniu do faktu, że OLAF nie poinformował swego Komitetu Nadzoru przed przekazaniem tych spraw, wystarczy stwierdzić, że taki fakt nie wyrządził żadnej dodatkowej krzywdy skarżącym. Konsekwencje takiego naruszenia są bowiem takie same jak skutki wynikłe z faktu, że skarżący nie zostali przesłuchani, a w związku z tym nie mogą stanowić odrębnej krzywdy.

402 W odniesieniu do przecieków dotyczących przekazania francuskim organom wymiaru sprawiedliwości sprawy Datashopu — Planistatu nawet Komisja przyznała, że doszło do ataku na cześć i reputację zawodową skarżących, biorąc pod uwagę informacje, jakie zostały opublikowane w prasie. Należy także stwierdzić, że odrębny charakter związku przyczynowego pomiędzy naruszeniem popełnionym przez OLAF a krzywdą moralną nie budzi wątpliwości. O ile bowiem poufna informacja jest przedmiotem przecieku, jej publikacja jest przewidywalną i naturalną konsekwencją tego naruszenia, a związku z tym związek przyczynowy pozostaje wystarczająco bezpośredni.

403 Odnosząc się do publikacji komunikatu prasowego z dnia 9 lipca 2003 r. (zob. pkt 302 powyżej), należy wskazać, że stwarzając za pośrednictwem tego swobodnie dostępnego opinii publicznej komunikatu prasowego wrażenie, że skarżący są powiązani z rozpatrywanymi nadużyciami finansowymi, Komisja naruszyła ich dobre imię i cześć (zob. pkt 308–310 powyżej). Biorąc pod uwagę, że ten komunikat prasowy został opublikowany przez samą Komisję, należy stwierdzić, że istnienie bezpośredniego związku przyczynowego pomiędzy tym naruszeniem popełnionym przez Komisję a krzywdą moralną skarżących nie budzi żadnych wątpliwości.

404 Podobnie w odniesieniu do przemówienia przewodniczącego Komisji nie można zaprzeczyć, że poprzez oświadczenia złożone przed Parlamentem naruszył on dobre imię i cześć skarżących (zob. pkt 326–331 powyżej) i że w związku z tym istnieje związek przyczynowy pomiędzy tymi oświadczeniami a krzywdą.

405 Co się tyczy faktu, że Komisja wszczęła postępowania dyscyplinarne przeciwko skarżącym przed zakończeniem dochodzeń prowadzonych przez OLAF, należy wskazać, że okoliczność ta doprowadziła do naruszenia dobrego imienia skarżących oraz zakłóceń w ich życiu prywatnym i postawiła ich w sytuacji niepewności, co stanowi krzywdę moralną podlegającą zadośćuczynieniu (zob. podobnie ww. w pkt 341 wyrok w sprawie François przeciwko Komisji, pkt 110). Ponadto mimo że Komisja niezwłocznie zawiesiła postępowania dyscyplinarne, zawieszenie to nie miało żadnego oddźwięku w opinii publicznej, ponieważ komunikat z dnia 9 lipca 2003 r. przytaczał tylko decyzje o wszczęciu postępowań dyscyplinarnych, a nie o ich zawieszeniu. Jednakże biorąc pod uwagę fakt, że dochodzenia prowadzone przez OLAF zostały zakończone dwa miesiące po wszczęciu postępowań dyscyplinarnych, kiedy to Komisja mogła zgodnie z prawem wszcząć postępowanie dyscyplinarne — należy podkreślić, że stan niepewności nie trwał długo.

406 Poza tym skarżący podnoszą, że D. Byk, mimo że został uznany przez komisję ds. selekcji za najlepszego kandydata na stanowisko dyrektora Eurostatu, o które się ubiegał po jego reorganizacji jesienią 2003 r., nie został nominowany ze względu na wszczęte przeciwko niemu postępowanie. W tym względzie Sąd uważa, że skarżący nie wykazali swego twierdzenia. Przeciwnie, z noty z dnia 5 marca 2004 r., którą skarżący przedstawili Sądowi w odpowiedzi na pytanie pisemne, wynika, że trzech kandydaci, w tym D. Byk, posiadali kwalifikacje wymagane na to stanowisko. Z tej samej noty wynika, że komitet konsultacyjny odnotował wysokie kwalifikacje dwóch pozostałych kandydatów. Argument ten należy zatem odrzucić.

407 W każdym razie D. Byk miał możliwość domagania się stwierdzenia nieważności decyzji o odrzuceniu jego kandydatury, jeśli uważał, że została ona niesłusznie oparta na

fakcie prowadzonego wobec niego postępowania dyscyplinarnego (zob. podobnie ww. w pkt 340 wyrok w sprawie Pessoa e Costa przeciwko Komisji, pkt 69).

408 Ponadto skarżący powołują się na krzywdę związaną z ich stanem zdrowia. Sąd podnosi przede wszystkim, że skarżący w żaden sposób nie poparli argumentów dowodami, takimi jak zaświadczenia lekarskie, a w związku z tym krzywda ta nie została w żaden sposób ustalona.

409 W każdym razie należy wskazać, że skarżącym nie udało się dowieść, że naruszenia zidentyfikowane powyżej były bezpośrednią przyczyną, w rozumieniu orzecznictwa powołanego z pkt 397 powyżej, ewentualnego pogorszenia się stanu ich zdrowia fizycznego i psychicznego. Ponadto sami skarżący odwołali się do „brutalnych ataków ze strony prasy niemieckiej”, które także mogą stanowić tego przyczynę.

410 Wreszcie w odniesieniu do elementu krzywdy moralnej związanego z poważnymi konsekwencjami wobec ich bliskich należy podkreślić, że twierdzenia skarżących nie są poparte żadnym konkretnym dowodem, który dowodziłby istnienia przywoływanego elementu krzywdy moralnej, a także istnienia związku przyczynowego pomiędzy tą krzywdą a prowadzonymi wobec nich dochodzeniami lub postępowaniami dyscyplinarnymi (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie T-21/01 Zavvos przeciwko Komisji, RecFP s. I-A-101 i II-483, pkt 334).

411 Z całości powyższych rozważań wynika, że skarżący musieli stawić czoła poczuciu niesprawiedliwości i frustracji i że doszło do naruszenia ich czci i reputacji zawodowej z uwagi na bezprawne zachowanie OLAF i Komisji. Biorąc pod uwagę szczególne

okoliczności niniejszej sprawy i ze względu na poważne naruszenie czci skarżących, kwotę zadośćuczynienia za tę krzywdę należy oszacować *ex aequo et bono* na 56 000 EUR.

b) W przedmiocie szkody majątkowej

⁴¹² Skarżący podnoszą, że poniesiona przez nich szkoda majątkowa polega głównie na znacznych kosztach, jakie musieli ponieść na obronę ich praw od momentu (maj 2003 r.), kiedy dowiedzieli się po raz pierwszy o podniesionym przeciwko nim zarzutom.

⁴¹³ Sąd stwierdza, że żądanie naprawy szkody majątkowej nie może być uznane za dopuszczalne. Mimo że skarżący ogólne oszacowali tę szkodę na 200 000 EUR, nie oszacowali poszczególnych składników szkody, na którą się powołują, i nie wykazali ani nawet nie powołali się na istnienie szczególnych okoliczności uzasadniających brak wskazania w skardze szczegółów co do wartości tej szkody. W tym względzie nie wystarczy stwierdzenie, że „[na] żądanie Sądu” są „gotowi podać szczegółowo składniki szkody majątkowej, z wyłączeniem wydatków związanych z postępowaniem”. A zatem należy stwierdzić, że skarga o naprawę spornej szkody majątkowej nie spełnia wymogów art. 44 ust. 1 regulaminu Sądu, i w konsekwencji należy ją odrzucić jako niedopuszczalną (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 23 września 2004 r. w sprawie C-150/03 P Hectors przeciwko Parlamentowi, Rec. s. I-8691, pkt 62; wyroki Sądu z dnia 20 września 1990 r. w sprawie T-37/89 Hanning przeciwko Parlamentowi, Rec. s. II-463, pkt 82, i z dnia 6 kwietnia 2006 r. w sprawie T-309/03 Camós Grau przeciwko Komisji, Rec. s. II-1173, pkt 166).

⁴¹⁴ Tytułem uzupełnienia należy wskazać, że jak słusznie stwierdza Komisja, koszty, które skarżący musieli ponieść na obronę, nie stanowią szkody majątkowej, ale wydatki. W tym względzie należy przypomnieć, że koszty poniesione przez strony w toku

postępowania sądowego nie mogą jako takie być uznane za stanowiące odrębną szkodę od wydatków poniesionych w postępowaniu (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 10 czerwca 1999 r. w sprawie C-334/97 Komisja przeciwko Montorio, Rec. s. I-3387, pkt 54).

415 W odniesieniu do kosztów poniesionych na honoraria adwokatów przed wszczęciem postępowania sądowego przywoływana szkoda wynika w rzeczywistości z własnego wyboru skarżących i nie może w konsekwencji być bezpośrednio przypisywana Komisji (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie C-331/05 P Internationaler Hilfsfonds przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-5475, pkt 27).

416 Z powyższego wynika, że skarżący niesłusznie żądają w ramach niniejszej skargi o odszkodowanie naprawienia szkody wynikającej z kosztów poniesionych podczas etapu administracyjnego postępowania przez Komisję. Należy podnieść, że to samo dotyczy kosztów poniesionych na honoraria adwokatów związane z postępowaniem przed OLAF.

417 W odniesieniu do ewentualnych kosztów związanych z przebiegiem postępowań przed sądami krajowymi należy stwierdzić, że nie podlegają one zwrotowi w ramach niniejszej sprawy z uwagi na brak związku przyczynowego pomiędzy szkodą, na którą powołują się skarżący, a błędami popełnionymi przez OLAF i Komisję (zob. podobnie ww. w pkt 341 wyrok w sprawie François przeciwko Komisji, pkt 109). W każdym razie kwestia zwrotu kosztów poniesionych na szczeblu krajowym objęta jest wyłącznie zakresem kompetencji sądu krajowego, który wobec braku wspólnotowych przepisów harmonizacyjnych w tym zakresie powinien rozstrzygnąć tę kwestię w oparciu o obowiązujące przepisy prawa krajowego (zob. podobnie ww. w pkt 243 wyrok w sprawie Nölle przeciwko Radzie i Komisji, pkt 37).

418 W związku z powyższym należy stwierdzić, że skarga skarżących o naprawienie szkody majątkowej jest niedopuszczalna, a w każdym razie bezzasadna.

W przedmiocie kosztów

419 Na mocy art. 87 § 3 regulaminu, w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron Sąd może rozstrzygnąć o proporcjonalnym podziale kosztów, uwzględniając, że na mocy art. 88 tegoż regulaminu w postępowaniach między Wspólnotami a ich funkcjonariuszami instytucje pokrywają koszty własne.

420 W niniejszym przypadku, ponieważ skarga została częściowo uwzględniona, dokonując sprawiedliwej oceny sprawy i biorąc pod uwagę szczególnie kontekst sprawy, należy obciążyć Komisję, poza jej własnymi kosztami, wszystkimi kosztami poniesionymi przez skarżących.

Z powyższych względów

SĄD (trzecia izba)

orzeka, co następuje:

1) Komisja wypłaci Yves'owi Franchetowi i Danielowi Bykowi kwotę 56 000 EUR.

2) W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.

3) Komisja pokryje koszty postępowania.

Jaeger

Tiili

Tchipev

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 8 lipca 2008 r.

Sekretarz

Prezes

E. Coulon

M. Jaeger

Spis treści

Ramy prawne	II - 1597
Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu	II - 1608
Przebieg postępowania i żądania stron	II - 1617
Co do prawa	II - 1619
I — W przedmiocie żądania wycofania pewnych załączników do skargi	II - 1619
A — Argumenty stron	II - 1619
B — Ocena Sądu	II - 1621
II — W przedmiocie przedwczesnego charakteru skargi	II - 1625
A — Argumenty stron	II - 1625
B — Ocena Sądu	II - 1626
III — W przedmiocie powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty	II - 1627
A — W przedmiocie bezprawnego charakteru zachowania OLAF	II - 1629
1. W przedmiocie błędów popełnionych przy okazji przekazania przez OLAF francuskim i luksemburskim organom wymiaru sprawiedliwości akt dotyczących sprawy Eurostatu	II - 1629
a) Argumenty stron	II - 1629
b) Ocena Sądu	II - 1634
W przedmiocie kwalifikacji dochodzeń	II - 1634
Poinformowanie skarżących, Komisji i Komitetu Nadzoru OLAF	II - 1637
— Poinformowanie skarżących	II - 1637
— Poinformowanie Komisji	II - 1637
— Poinformowanie Komitetu Nadzoru OLAF	II - 1649
Wpływ wywierany na krajowe organy wymiaru sprawiedliwości	II - 1651

FRANCHET I BYK PRZECIWKO KOMISJI

2. W przedmiocie rozpowszechnienia informacji przez OLAF . . . . . II - 1652
- a) Argumenty stron . . . . . II - 1652
- b) Ocena Sądu . . . . . II - 1654
- W przedmiocie przecieków informacji do prasy . . . . . II - 1654
- W przedmiocie istnienia i treści przecieków do prasy . . . . . II - 1655
- Analiza naruszeń normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom, które mogły wynikać z ujawnienia informacji przez OLAF . . . . . II - 1664
- W przedmiocie pisma przesłanego w dniu 24 września 2003 r. . . . . II - 1667
- W przedmiocie stanowiska zajętego przez dyrektora generalnego OLAF . . . . . II - 1668
3. W przedmiocie błędów dotyczących sporządzenia i przekazania not i raportów końcowych . . . . . II - 1670
- a) Argumenty stron . . . . . II - 1670
- b) Ocena Sądu . . . . . II - 1673
4. W przedmiocie odmowy dostępu do pewnych dokumentów . . . . . II - 1676
- a) Argumenty stron . . . . . II - 1676
- b) Ocena Sądu . . . . . II - 1677
5. W przedmiocie rozpatrzenia sprawy Eurostatu w nierozsądnym terminie i w przedmiocie naruszenia art. 6 i 11 rozporządzenia nr 1073/1999 . . . . . II - 1679
- a) Argumenty stron . . . . . II - 1679
- b) Ocena Sądu . . . . . II - 1681
- B — W przedmiocie bezprawności zachowania Komisji . . . . . II - 1684
1. W przedmiocie ujawnienia informacji przez Komisję . . . . . II - 1684
- a) Argumenty stron . . . . . II - 1684
- b) Ocena Sądu . . . . . II - 1689
- W przedmiocie komunikatu prasowego z dnia 9 lipca 2003 r. . . . . II - 1689

W przedmiocie dokumentów przekazanych Parlamentowi w dniu 24 września 2003 r.	II - 1697
W przedmiocie przemówienia przewodniczącego Komisji z dnia 25 września 2003 r.	II - 1700
2. W przedmiocie postępowań dyscyplinarnych.	II - 1703
a) Argumenty stron	II - 1703
b) Ocena Sądu	II - 1705
3. W przedmiocie dochodzeń prowadzonych przez Komisję i ich przebiegu	II - 1709
a) Argumenty stron	II - 1709
b) Ocena Sądu	II - 1712
4. W przedmiocie dostępu do dokumentów	II - 1714
a) Argumenty stron	II - 1714
b) Ocena Sądu	II - 1715
C — W przedmiocie szkody i związku przyczynowego	II - 1716
1. Argumenty stron	II - 1716
a) W przedmiocie krzywdy moralnej	II - 1716
b) W przedmiocie szkody majątkowej	II - 1719
c) W przedmiocie związku przyczynowego	II - 1720
2. Ocena Sądu	II - 1721
a) W przedmiocie krzywdy moralnej	II - 1722
b) W przedmiocie szkody majątkowej	II - 1726
W przedmiocie kosztów	II - 1728